

V nedeljo referendum o samoprispevku

V novomeški občini

NOVO MESTO — V nedeljo, 2. aprila, bodo prebivalci novomeške občine z glasovanjem odločali o občinskem samoprispevku in samoprispevkih po krajevnih skupnostih. Če se bo tehitnica prevesila na stran odločilnega »za«, bodo občani v naslednjih štirih letih prispevali 1 odstotek mesečnega zasluga za občinski samoprispevek in različne deleže od osebnega dohodka, za kolikor so še v posameznih krajevnih skupnostih pač dogovorili, za krajevne samoprispevke. Če bodo občani z oddanimi glasovnicami v nedeljo izrazili večinsko podporo predlaganemu programu, za katerega je predvideno plačevanje iz občinskega samoprispevka, bo novomeška bolnišnica naposled le

• Novomeške krajevne skupnosti ob tem poudarjajo, da v Novem mestu še ni stekla gradnja mostu, eden od ciljev zdajšnjega referendumskega programa. Ne bo odveč dodati, da bodo ta most najverjetneje začeli graditi v začetku letošnjega julija, kot je 27. marca letos uradno povedal Andrej Levičnik, direktor Skupnosti za ceste Slovenije, investitorice mostu.

postala tehničnim zahtevam in željam občanov ustreznejša ustanova.

Če je gradnja bolnišnice ena od nalog v predvidenem bodočem referendumskega programu, je naslednja izboljšanje razmer v šolstvu v občini. Gre za to, da bi iz občinskega samoprispevka financirali dograditev osnovne šole v Bršljini v Novem mestu, dograditev in prenovno žužemberske osnovne šole ter pripravljala dela in graditev prve dela nove novomeške osnovne šole na Drski. Podlaga odločitvam za te naložbe je v vseh treh primerih premalo (ustreznega) šolskega prostora za vso učežljivo mladost.

L. M.

Kdor seje veter, žanje vihar

Marko Bulc, kandidat za člana predsedstva SFRJ, na slavnostni seji občinske skupščine Ribnica o najnovejšem razvoju dogodkov na Kosovu

SODRAŽICA — Na slavnostni seji ob prazniku občine Ribnica, ki je bila 25. marca v Sodražici, je bil glavni govornik inž. Marko Bulc, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije in eden izmed kandidatov za člana predsedstva SFRJ iz Slovenije. Navajamo nekaj misli iz njegovega govora:

Zgodovinski spomin nas opozarja, da tako kot med vojno tudi danes ob vseh težavah ne smemo zapasti malo-

mržnje, ki nastaja v Jugoslaviji namesto dočerašnjega bratstva in enotnosti. Človek se vpraša: ali se res moramo na poti iz krize, ki je že sama po sebi dovolj težka, še medsebojno kamenjati? Ali smo res pozabili, da le lepa beseda lepo mesto najde? Smo pozabili, da sila rodi silo in da kdor seje veter, žanje vihar? Ali smo res pozabili, da razlike, ki so dejstvo, lahko razrešuje le strpen dialog, ne pa dialog gluhih in informacijske blokade? Menda nismo pozabili, da politiziranje ne more nadomestiti dela. In paziti moramo, da nam tako stanje in revščina, ki tako ostaja, ne razženejo Jugoslavije.

Že lep čas smo v Jugoslaviji na razpotju: ali demokratičen in razvojno učinkovit socializem ali pa nasilno penotenje in socializem enakosti v revščini. Na konferenci jugoslovanskih komunistov lani, ob stvarni oceni vzrokov krize, smo se poenotili, da je izhod v treh reformah: v gospodarski, politični in reformi ZK. In kljub temu smo nekateri za pravno in drugi za partijsko

državo. Nekateri smo za človekove pravice, še posebej za razpolaganje s presežkom dela, in pravice na temelju sprejetih mednarodnih konvencij. Drugi so za to gluhi. Nekateri smo za priznavanje razlik in pluralizem interesov, drugi pa vidijo v tem nevarnost za obstoj socializma. Nekateri smo za uvedbo tržne ekonomije, drugi pa bi se nanjo le

• Ostaja pri tem problem Kosova, ki vse še posebej obremenjuje. Upati je, da bodo sile resnične iredente porazene, vsi pripadniki vseh nacionalnosti: Albanci, Srbi, Črnogorci in ostali na Kosovu pa postali enakopraven in soodgovoren subjekt strpnega razreševanja pokvarjenih medsebojnih odnosov, vzpostavitev pravnega stanja in novih razvojnih rešitev. V SR Sloveniji zagotovo ne bomo bežali od našega dela odgovornosti in bomo temu dajali svojo podporo in sredstva kot doslej. Nič ni namreč tako uspešno kot uspeh. Pri tem pa seveda tudi Slovencem ne kaže biti večji Albanec od Albancev na Kosovu in ne večji Srb od Srbov.

priljubljeni. Nekateri smo prepričani, da kot večnacionalna skupnost lahko obstanemo le, če bomo ekonomsko in politično enakopravni brez vsiljevanja, drugi pa bi najraje odpravili soglasja. V Jugoslavijo smo se združili, da bi nam bilo bolje. In razvojne strategije avnojske Jugoslavije zagotovo ni mogoče izoblikovati, če hoče katerikoli narod imeti izključno vlogo razsodnika. Ob vsem tem je videti, da je potrebno reči: Tovariši dovolj! Gre zares! Ne igrate se z ognjem!

J. P.

BERITE DANES!

na 3. strani:

• V Veroni z odprtimi usti

na 4. strani:

• Po končani šoli kar na cesto

na 6. strani:

• Siti so lajanja v luno

na 8. strani:

• Kdo manipulira, pravzaprav?

na 9. strani:

• Važno je, da vedo Avstrijci

• Lahko ponovimo »novomeško pomlad«?

na 12. strani:

• Dva poka za sedem življenj

na 15. strani:

• Od stečih kamnov do domnevne Troje

M. LUZAR

Okvari je sledilo onesnaženje

Zaradi počene cevi Novo mesto ostalo za daljši čas brez vode — Fenolne substance v vodi v določenih mestnih delih — Zaužita voda ni bila škodljiva

NOVO MESTO — V nedeljo, 19. marca, so nekateri deli Novega mesta okrog 13. ure ostali brez vode, česar je po navedbah novomeške Komunalne kriv »trenutni lom cevovoda«, zaradi katerega je pri hotelu Garni na Otočcu v približno 30 minutah izteklo 700 m³ vode, ki je med drugim povzročila tudi motnje v prometu na magistralni cesti Ljubljana—Zagreb.

Komunala je ob 13. uri prekinila dovod vode v poškodovano cev, kar je izsušilo del novomeškega vodovodnega omrežja. Popravilo vodovoda je trajalo do enih ponoči, nakar je Komunala začela postopno polniti omrežje. V ponedeljek dopoldne se je pokazalo, da okvare niso popravili dovolj temeljito, zato so bili po obvestilu na Studiu D dežurni vzdrževalci Komunalne ob desetih ponovno na mestu loma, nakar se je v ponedeljek do približno 12. ure pre-

tok vode v omrežju »v glavnem stabiliziral«.

Z normaliziranim pretokom v cevovodih pa nadlog ni bilo konec, saj so ugotovili, da je v Cegelnici in v delu Bršljina, ki meji na Cegelnico, voda onesnažena s fenolnimi substancami. Potem ko je Komunala te primese skušala nevtralizirati s klorom, se je pojavil vonj, o katerem so v tork občani obvestili inšpekcijo, kar je sprožilo temeljite laboratorijske analize. Izid teh je nesporno potrdil prisotnost fenolnih substanc v vodi na omenjenem mestnem predelu. Vir onesnaženja zaenkrat uradno ni potrjen, medtem ko je znano, da se je krog jemanja vzrocev onesnažene vode zožil na Krkin tozdr Izolacije, kjer je bila koncentracija primere največja.

Cep ravno v Izolacijah količina fenolnih substanc v vodi ni presegla dovoljene zgornje meje, je občinski štab za civilno zaščito z 23. in 24. marec prepo-

• V torek, 28. marca, so na Komunalni in v Zavodu za socialno medicino in higieno v Novem mestu povedali, da je bilo že dan prej »stanje popolnoma normalizirano na celotnem področju«.

vedal uporabo neprekupane vode v gospodinjstvih. Ob tem podatku pa bo marsikdo vprašal o posledicah uživanja onesnažene vode. »Ni bojazni, da bi kratkotrajna prisotnost fenolnih substanc v vodi ljudem škodila,« zagotavlja inž. Dušan Fortuna iz novomeškega

Zavoda za socialno medicino in higieno, sklicujoč se na dokumente in izsledke svetovne zdravstvene organizacije.

Zdaj bodo pristojne službe poiskale vir onesnaženja. Po prvih podatkih leti krivda na podtlak, ki so ga povzročile prazne cevi. Po mnenju poznavalcev je zaradi podpritiska prišlo do onesnaženja v mestnem omrežju, kar pomeni, da primere v vodo niso vdrla na mestu loma cevi.

VRAČA SE I. SVETOVNA VOJNA — V Novem mestu in okoliških krajih je že nekaj časa čutiti pravo filmsko mrzlico. Podjetje Viba film iz Ljubljane je pričelo z vajami in snemanjem novega slovenskega celovečernega filma, ki bo nosil naslov Veter v mreži. Scenarij zanj je po romanu Mirana Jarca Novo mesto napisal Novomešan Filip Robar-Dorin (na sliki v sredini), ki je prevzel tudi režijo. Dogodki segajo v leto 1915, zato bo potrebno temu času marsikaj prilagoditi. Minuli teden so filmarji delali v Recljevi gostilni v Šentjernej, ta teden pa se bodo preselili k frančiškanskemu samostanu v Novo mesto. Med statisti in igralci bodo večinoma obrazi iz Dolenjske. Na sliki: nočne vaje za snemanje v Recljevi gostilni. (Foto: J. Pavlin)

POVABILO

Občinske konference SZDL Dolenjske in Posavske vabijo občane, da se udeležijo volitev oz. glasovanja o kandidatih za člana predsedstva SFRJ iz Slovenije. Pokažimo svojo udeležbo, da podpiramo tajne neposredne volitve in procese demokratične prenove naše družbe!

• OK SZDL pozivajo občane, da na dan glasovanja, 2. aprila 1989, izobesijo zastave.

Pohvala Ribnici

S slavnostne seje ob občinskem prazniku

SODRAŽICA — Slavnostno sejo občinske skupščine Ribnica, ki je bila 25. marca v Sodražici, je odprl predsednik občinske skupščine Ribnica Franc Lapajne. Pozdravil je goste, med katerimi so bili borci, predstavniki domoljubnih partizanov, častni občani, delegacija pobratene občine Arcevia iz Italije in delegacije sosednjih občin, nato pa seznani prisotne z gospodarskimi uspehi in načrti občine.

Slavnostni govornik je bil predsednik Gospodarske zbornice Slovenije in kandidat za člana predsedstva SFRJ iz Slove-

• PLAKETE SEDMIM BORCEM — Občinsko vodstvo ZZZB NOV podeljuje ob vsakem prazniku občine Ribnica plakete »Jelenov žleb«. Dobitniki so udeleženci boja v Jelenovem žlebu 26. marca 1943 in drugi zaslužni borci. Letos je bilo podeljenih sedem plaket, ki so jih dobili: Majda Martelanc, Justo Ciglar, Miran Subic-Janez, Ivan Kužnik, Jože Gačnik, Marjan Jenko-Vid in Alojz Dolnilar.

nije Marko Bulc. V uvodu je pohvalil uspešen razvoj občine Ribnica, ki se je iz zaostalosti prebila po narodnem dohodku na prebivalca na 13. mesto in izvozi 40 odstotkov svojega celotnega prihodka. Še posebej pa je pohvalil kolektiv Rika, ki ustvarja nad polovico dohodka občine.

V imenu pobratene občine Arcevia je govoril podpredsednik te italijanske občine Ennio Dincecco, ki je med drugim prisotne seznanil s tem, da se je njihova občinska uprava zavzela, da bo ribniški občan Stane Nosan (ki je bil med vojno v italijanskih partizanih prav na območju občine Arcevia) proglašen za častnega občana Arcevia.

Predsedniku občinske skupščine in vsem občanom so čestitali za praznik pionirji iz Sodražice. Vence in cvetje so med praznovanjem polagali k spomenikom v občini, med drugim k spomeniku zmage v Jelenovem žlebu in spominski plošči padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja v Sodražici.

V kulturnem programu na zaključku slavnostne seje so sodelovali moški pevski zbor iz Sodražice, učenci glasbene šole iz Ribnice, osnovne šole iz Sodražice in tamburaški zbor iz Sodražice ter ribniška godba na pihala.

J. P.

TUDI FRANCE REŽUN ŽAGARJEV NAGRAJENEC

LJUBLJANA — V ponedeljek, 27. marca, so v Cankarjevem domu na slovesnosti, na kateri je govoril predsednik predsedstva SRS Janez Stanovnik, podelili letošnje Žagarjeve nagrade in Žagarjeva priznanja. Nagrade je prejelo sedem zaslužnih posameznikov, med njimi tudi France Režun, pomočnik ravnatelja OŠ Jože Slak — Silvo v Trebnjem. V obrazložitvi so zapisali, da je Režun veliko prispeval k pedagoški ravni učiteljskega kolektiva in prenašal v aktivne učitelje in ravnatelje na Dolenjskem svoje bogate pedagoške izkušnje. Med drugim je pospeševal šolo v naravi, taborništvu in skrbel za razvoj knjižničarstva. Več let je oblikoval edicijo Naši kraji, ki se uveljavila kot pesnik in esejist. Žagarjeva priznanja pa so dobili: OŠ France Bevk v Ljubljani, Srednja šola za gostinstvo in turizem v Mariboru in mladinski list Mladi rod.

SPET TEDEN CVIČKA

NOVO MESTO — Upravni odbor Društva vinogradnikov Dolenjske je sklenil, da tudi letos pripravi tradicionalno vinogradniško prireditve Teden dolenjskega cvička. Društvo vinogradnikov bo pripravilo prevod, razstave in predavanja, gostinski del pa bo prevzel Krkin tozdr Zdravilišča. Prireditve bo od 13. do 16. aprila v večnamenski stavbi na posestvu Bajnof pod Trško goro.

NA OGLED RAZSTAVA »SREČANJA 1988«

RIBNICA — V galeriji v Miklovi hiši bodo do 15. aprila na ogled likovni sadi, nastali lanske poletje na tradicionalni likovni koloniji oziroma ribniških likovnih srečanjih, kjer so ustvarjali: Bojan Gorencec, France Gruden, Marjan Gumilar, Marija Rus, Marjetica Potrč in Marko Svabič, sicer pisatelj. Razstavo so odprli v petek, 24. marca, zvečer in je že prvi dan vzbudila pozornost obiskovalcev.

Samo nobene panike!

Milan Kučan je tisti dan, ko so v Cankarjevem domu ustanovili Socialdemokratsko zvezo Slovenije, zavrnil neučakanec z naslednjim črnogorskim pregovorom: Ne pade sneg, da pobeži breg, ampak da zver pokaže smer. Demokrat kot je, je besedo »zver« — o tem smo lahko prepričani — uporabil le zaradi rime, saj je znano, da nemalo po njegovi zaslugi Zveza komunistov Slovenije ne želi Slovencem vsiliti oblike političnega pluralizma, sama pa se zavzema za nestransko. Toda neučakanost ni samo v Ljubljani, je tudi na Dolenjskem, kot je pokazala četrtkova seja medobčinskega sveta ZK. Novomeški sekretar ZK Jože Florjančič je na njej dejal, da je treba politični pluralizem živeti in ne le dopuščati. To pa pomeni tudi, da je treba ne le tekmovali v kritiki, marveč tudi sprejemati soodgovornost. Partija, ki ni več monistična oblast, tudi ne more biti več edina kriva za vse. Lep primer za to so razprave o tem, kam z odlagališčem za posebne odpadke v novomeški občini, kjer nekateri — odvisno od tega, kje govorijo — zlahka menjavajo suknje svoje prepričanje in pričakujejo, da bo partijsko vodstvo odločilo ali vsaj nagnilo tehitnico navzkrižnih interesov. Podobno velja tudi v odnosu do usodnih vprašanj slovenskega naroda. Če kdaj, potem je zdaj čas, da uveljavimo politične sile ustavnega loka in konsenz. Za to pa je potrebno razumno in prožno stajališče vseh, ki sodelujejo. Predvsem pa se je treba opreti na ljudi. Človek mora biti na prvem mestu in ne na osmeh, kamor ga je v prepovedanem Startovem intervjuju uvrstil politični pironan Solevič.

M. LEGAN

V drugi polovici tedna se bo nadaljevalo suho in toplo vreme.

prvih korakov naprej ve samo za pritis in greh, imenovan »biti Albanec«.

Šolski primer Pirove zmage

Na Kosovu sta bila do časa, ko to pišemo (torek dopoldne) ubita dva miliona, izvršni svet kosovske skupščine pa je prepovedal gibanje tih ali več oseb na javnih mestih, gibanje ljudi na določenem kraju in v določenem času ter zbiranje in dostop oseb na javna mesta. Na Kosovu so zaprli vse šole in univerze, v kinih in gledališčih ni predstav, prepovedane so tudi druge kulturne in javne prireditve ter zbiranje ljudi ob tržnih dnevih. Skratka: na Kosovu so uvedli ukrepe, kakršni so po svetu v navadi ob prvih dneh okupacije te ali one dežele.

Omenjeni in drugi dogodki, ti se med seboj prehitujejo, so neposredna posledica zmanjšanja avtonomije pokrajine Kosovo, ki se je s tako imenovanim formiranjem Srbije kot države na vsem njenem ozemlju zmanjšala na simbolično dajanje mišljenj, kar je seveda daleč od resničnega odločanja o svoji usodi, konsenza ali celo pravice do veta. Manj avtonomije za kosovske Albance lahko povzroči samo še več sovraštva, zagrenjenosti, stoletnih zamer in nasilja, najbrž nisem edini, ki misli, da je srbska zmaga na Kosovu pravzaprav Pirova zmaga v najbolj šolskem pomenu tega pojma. V pokrajini je prišlo v zadnjih nekaj mesecih zaradi forsirane psihološke vojne in strahotnega političnega pritiska do popolne nacionalne delitve. Zaradi

tega so bili več kot naivni vsi, ki so mislili, da se bodo ustavne spremembe, ki so amputirale od Tita dano kosovsko relativno samostojnost, skozi kosovsko skupščino sprehodile brez posledic. Delegate je bilo sicer mogoče zastrašiti s senco tankovskih cev in preleti vojaških letal, da o bolj rafiniranih metodah ne govorimo, Albanci pa so se dvignili. Ali, kot je v Delu zapisal Danilo Slivnik: »Nič ne more konec 20. stoletja ravnati z nobenim narodom ali narodnostjo kot z nekom, ki je nedorasel, neuk ali pa morda celo v nekakšnem tretjerazrednem položaju, kot so to počeli nekateri v Srbiji, kajti narodnostna samobitnost je povsod po svetu veliko več, kot pa so smešne obtožbe o nekaj birokrati ali kontrarevolucionarjih, ki naj bi zavedli (vse) ljudi«.

Popolnoma je jasno, da se položaj na Kosovu po formiranju Srbije kot države ne more izboljšati, kvečjemu nasprotno. To dokazujejo tudi na začetku tega pisanja omenjeni ukrepi, ki jih Evropa ni več vajena. Kosovskega konflikta še dolgo ne bo konec, Slobodan Milošević, ki mu na Zahodu že dosledno pravijo srbski firer, nima nobenega razloga za veselje. Albanci še vedno živijo v »zibelki Srbije«, v stiskah in ujmah bodo imeli še večjo nataliteto, pol jugoslovanskih Albancev je mlajših od 25 let, ta armada od

Zmanjšanje kosovske avtonomije ima lahko hude posledice za vso Jugoslavijo. Kosovo je namreč opozorilo drugim jugoslovanskim narodom, kaj jih čaka, če se bodo še naprej zoperstavljali unitarističnemu videzu in preoblikovanju Jugoslavije. Domnevamo lahko, da s Hrvati in Slovenci Beograd ne bi mogel opraviti tako zlahka, saj mu za to manjka tudi dovolj močna preteza (kontrarevolucija in separatizem sta precej potrošno blago), vsekakor pa bi se vsakršen poskus intervencije na Hrvaškem, v Sloveniji in narodnostno heterogeni Bosni in Hercegovini zanesljivo končal z razpadom Jugoslavije. Vprašanje je le, ali bi bil ta razpad takojšen ali pa bi ga dočakali po daljšem ali krajšem obdobju z vojsko podprte diktature.

V tem trenutku je tudi vprašanje, kako bo na aneksijo Kosova reagiral svet, ne nazadnje bogate islamske države. Saudova Arabija že mrmra in negoduje nad zatiranjem jugoslovanskih Albancev. Je zaradi tega v nevarnosti tudi (sicer nepotrebn) vrh neuvrščeni v Beogradu? Nad usodo Albancev bo gotovo zajokal tudi finančno močni Zahod.

Eno pa je kristalno jasno. Tudi če se Srbija strezni, umiri Miloševića in se obrne k svojim orjaškim ekonomskim problemom, bo v naslednjem pol stoletja ena najtežjih stvari na svetu »biti Srb na Kosovu«.

M. BAUER

Stranke naj omogočijo konkurenco

Belokranjski prosvetni delavci o političnem pluralizmu

ČRNOMELJ — Medobčinski študijski središče ZK Novo mesto ter skupnost osnovnih šol Črnomelj sta pretekli teden pripravila razgovor o političnem pluralizmu za belokranjske prosvetne delavce, učence črnomaljske srednje šole, slušatelje marksističnega samozobraževanja ter predstavnike DPO in občinske skupščine. O zgodovini pluralizma v svetu in pri nas je govoril Milan Balazic, strokovnopolitični sodelavec CK ZKS, ki je odgovarjal tudi na številna vprašanja.

Na vprašanje, ali je Zveza komunistov izven tega dogodka, ker v tej organizaciji prevladujejo težnje po nestrankarskem pluralizmu, vse bolj pa se kaže, da plovemo v strankarski pluralizem, je Balazic odgovoril, da ZK težko sprejema strankarski sistem, v katerem se bo potrebno boriti za svojo vlogo. Nestrankarstvo je prehodni pojav, ki ne

• Ko je govoril o težkih razmerah v šolstvu, je Balazic dejal, da šola ne bo mogla biti tista, ki bo izobraževala za združeno delo, ampak bodo izobraženi morali renovirati združeno delo. Šola mora zato vzgajati inovativne ljudi in to lahko omogoči le šola.

bo postal sistem, vendar bo preteklo še nekaj časa, a ne preveč, da se bodo te stvari izčistile. Slovenska ZK ne bo zavirala procesov, ki vodijo k strankarstvu, je pa tudi dovolj močna, da bo lahko branila politični pluralizem. Da bi ga prodala za kaj tretjega, nima nobene možnosti več. Če bi to naredila, bi izginila z zgodovinske scene. Slovenska družba po Balazicovih besedah živi za to, da ohrani svoje pravice in si pribori nove.

Predsednika OK SZDL Zvoneta Planinca je zanimalo, ali lahko samoupravni sistem kar zavremo in čakamo na strankarski sistem, ne da bi sploh vedeli, kaj nam bo prinesel, zlasti še, ker nas stranke ne bodo mogle rešiti iz težav, v katerih smo se znašli. Najprej mu je odgovoril prof. Jože Pavličič: »Stranke bodo omogočile, da bodo prišli na odgovorna mesta ljudje, odgovorni za svoje delo, ki bodo pametno govorili, razmišljali svojo glavo in znali prisluhniti ljudstvu. Krivda naše partije je, da je utišala tiste, ki so znali kaj povedati.« Balazic pa je k temu dodal, da bi morala biti politika servis ekonomije, ne pa da gradi politične tovarne. Nove stranke po njegovem niso cilj, ampak možno sredstvo, ki lahko omogoči konkurenco v politiki. To pa pomeni, da na odgovorna mesta ne bodo več prihajali ljudje s pomočjo klanjanja glav, lizanja pet, kajti ne moremo si še naprej privoščiti luksuza neznanja, intelektualci pa si iščejo delo v zahodnih državah.

M. BEZEK-JAKŠE

KOMUNISTI IN OBRITNIKI

RIBNIČA — Odprta seja OK ZK Ribnica, posvečena obrti in drobnemu gospodarstvu, je bila 23. marca v Ribnici. Udeležili so se je tudi obrtniki, predstavniki občinske skupščine, predstavnik CK ZKS Robert Cerne in drugi. Sekretar P OK ZK Ribnica Matjaž Nossan je po seji povedal, da je bil namen seje doseženi. »Dali smo pobudo in občinski upravni organi so jo sprejeli, da bo že takoj v aprilu prišlo do pogovora med člani obrtnega združenja in izvršnega sveta občine o razreševanju najbolj perečih vprašanj, ki nastajajo ob odnosih med občinskimi upravnimi organi in obrtniki. Že maja ali najkasneje oktobra bodo na aktivu direktorjev razpravljali tudi o kooperaciji med industrijo in obrtjo. Davčna uprava bo ob zaključku poslovnega leta pripravila inštruktažo o vodenju poslovnih knjig in zaključnem računu za obrtnike.«

KURIRČKI PRIHAJAJO

RIBNICA, KOČEVJE — Jutri, 31. marca, bodo ob 10. uri kurirčki ribniške občine prevzeli kurirčkovo torbico na Grmadi. Že uro kasneje jo bodo Ribničanje svečeno sprejeli pred domom JLA, kjer bodo na proslavi podelili priznanja najboljšim mladim avtorjem za njihova likovna in literarna dela na temo »Svoboda-mir«. V ponedeljek bodo kurirčki nadaljevali pot po občini, in sicer preko Sodražice in Loškega potoka bodo prispeli v Dolenjo vas. Dolenjevaški pionirji bodo 4. aprila ob 9. uri na Jasnici predali torbico kurirčkom iz občine Kočevje. Kurirčki bodo nato potovali s torbico preko Stare cerkve, Strug in Željv v Kočevje, kjer jo bodo ob 12.40 sprejeli v Parku herojev. Nato bo nadaljevala pot preko Livolda in Kočevske Reke v Podpresko, kjer jo bodo kočevski pionirji predali hrvaškim iz občine Čabar.

Ljubljansko pismo

Koliko ljudi bo ostalo brez dela?

Podjetništvo in trg za slabe ali šibke ne poznata usmiljenja

LJUBLJANA — Koliko ljudi bo moralo po novem zakonu o podjetjih zapustiti delovna mesta? Po prvih ocenah gre za stotisoče delavcev. Mnogi kolektivi bodo morali kot »tehnoški višek« proglasiti od 10, 20 pa tudi do 40% svojih delavcev. Da bi omilili socialno stisko, v posameznih republikah predlagajo ustanovitve posebnih skladov za pomoč tem delavcem. Te sklade naj bi ustanavljali na ravni republike ali pa bi jih ustanavljali sili in občine, finančni pa iz prispevkov iz dohodka (kar pomeni ponovno obdavčitev združenega dela), dodatna sredstva pa naj bi zagotavljali bogatejši del prebivalstva, in sicer iz solidarnostnih dnevnih, prihodka od realnih obresti, davka na luksuzno blago, z morebitno uvedbo taks za potovanja v tujino, kazni za prekrške itd. To pa so za zdaj samo ideje. Vprašanje je, če so v tem trenutku sploh stvarne.

Po drugi strani pa je moč slišati tudi predloge, da bi delavci, ki bi ostali brez dela, v prvih treh mesecih nezaposlenosti prejeli povprečje svoje plače, nato pa (do nove zaposlitve) 60% svojega nekdanjega osebnega dohodka. Vendar bi s tako nizkimi prejemki težko prehranili svoje družine.

Vse kaže, da so upokojitve delavcev še najkrajša pot za odpravo problema tehnoloških presežkov zaposlenih. Vse več je namreč predlogov, da bi delavcem, ki so blizu

upokojitve, odkupili delovno dobo. Obstaja pa tudi možnost prostovoljnega odhoda z dela brez obveznosti delovne organizacije (podjetja), da tem delavcem poišče drugo delovno mesto, vendar ob možnosti, da se jim ob odhodu izplača npr. dveletni osebni dohodek.

Razmišljanje o tem, kako se s pomočjo zakona o podjetjih po najkrajši možni poti znebiti tehnoloških presežkov delovne sile, priča, da prihaja zakon o podjetjih v delovne organizacije skozi napačna vrata. V številnih razgovorih o utemeljevanju tega zakona sta kar dve tretjini vprašanih povezani s problemi preračunavanja dosedanjih tozov v podjetja. Gre za to, da hočejo biti vsi podjetje že kar jutri — kot da že sam status podjetja pomeni preporod, temeljno možnost izhoda iz krize. Bistvena vprašanja — razmerje med tržiščem in samoupravljanjem, pridobivanje kapitala, nov položaj poslovnih organov, mešana podjetja — pa ostajajo za točko »razno«.

Pri iskanju najboljših organizacijskih oblik gospodarjenja prav tako izhajamo iz zgrešene usmeritve in ignoriramo svetovne izkušnje. Jugoslavija ima namreč danes glede velikosti podjetja povsem nasprotno sestavo v primerjavi s tisto, ki jo imajo najbolj razvite države. Namesto da bi temeljito pregledali, v kaj smo investirali in kje ter zakaj smo se zmotili, smo zašli v drugo skrajnost — v drastično zmanjšanje naložb in v ugotavljanje tehnoloških presežkov zaposlenih.

Nekaj več svetlobe vnaša v problematiko sedanje in prihodnje organiziranosti gospodarskega podjetništva program razvoja drobnega gospodarstva v naši republici. V privatnem in družbenem sektorju v Sloveniji želimo do leta 2000 za zaposliti 200.000 ljudi (zdaj jih je tu zaposlenih manj kot 80.000), udeležba v družbenem proizvodu pa naj bi se povečala od sedanjih 12 na 30 odst. Prav tako naj bi v tem obdobju odpri 16.000 privatnih delavnic, 500 privatnih podjetij in več kot 1.000 družbenih podjetij drobnega gospodarstva.

V. BLATNIK

Najprej bodimo ljudje

Iz intervjuja s kmetom Ivanom Omanom, predsednikom Slovenske kmečke zveze, za Gorenjski glas

• Moje načelo je tako: v politiki in kjer koli moramo biti najprej ljudje, nato pripadniki istega naroda in šele potem lahko pridejo na vrsto strankarske razprtije. Če so politiki pošteni, bodo takrat, ko se jim bo zdelo potrebno, opustili strankarstvo in nastopili skupno. Temu se reče z dvema besedama: politična kultura.

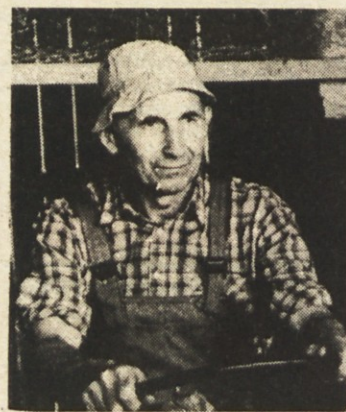
• Mislim tudi, da ni nobene nujnosti, da se novoustanovljene zveze postavijo v ostro fronto zoper vladajočo partijo. Že samo s tem, da obstajajo kot politična konkurenca, so postale korektiv, na katerega mora stranka na oblasti računati.

• Da bi kdo skušal razbiti kmečko zvezo? Nam ni nihče ničesar rekel, verjamem pa, da bi bila kmečka zveza ob nastopu »trde roke« prva na udaru, ker ima najbrž med vsemi zvezami največ ugleda in družbi. Najdlje obstaja, ima

okrog 20.000 članov, sto podružnic in je razporejena po vsej Sloveniji.

• Če so nam kdaj očitali, da smo notranji sovražnik ali kontrarevolucija? Takih izrekov ne priznavamo in lahko govorim le o politični konkurenci, ne pa o notranjih sovražnikih. Sicer pa: mi ne rabimo niti revolucije niti kontrarevolucije, ampak normalni demokratični razvoj družbe. Najmanj pa je primerno, da nam očitajo kontrarevolucijo tisti, ki so že tudi sami spoznali, da je treba popraviti nekatera načela socialistične revolucije.

• Je mar kontrarevolucija že to, da al-

Ivan Oman, kmet iz Zminca pri Škofji Loki

ternativne zveze ne priznavamo upravičenosti političnega monizma? Mislim, da nihče ne more vsiliti oblasti ljudstvu, ampak da ima ljudstvo pravico, da si izbere tako oblast, kakršno hoče.

• Ali bomo postali stranka? Ker ne moremo pričakovati, da bi poenotili različna politična naziranja kmetov, nimamo želje, da bi se organizirali kot stranka. To pa še ne pomeni, da se ne bi hoteli potoegovati za mesta v delegatski skupščini — še posebej, če bi spoznali, da drugi slabo zastopajo naše interese.

NOVI DEVIZNI TEČAJI

Tečajna lista št. 59
z dne 27. marca 1989

država	valuta	tečaj velja za	za devize, efektivno, čeke, kreditna pisma in poštne nakaznice		
			nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	a. dolar	1	7069,79	7080,41	7091,03
Avstrija	šiling	100	64713,98	64811,20	64908,42
Kanada	dolar	1	7189,84	7200,64	7211,44
Danska	krona	100	116770,40	116945,82	117121,24
Finska	marka	100	202512,85	202817,08	203121,31
Francija	frank	100	134445,06	134647,03	134849,00
ZR Nemčija	marka	100	455445,95	456130,15	456814,35
Grčija	drahma	100	5427,76	5435,91	5444,06
Irski	funt	1	12181,92	12200,22	12218,52
Italija	lira	100	620,14	621,07	622,00
Japonska	jen	100	6476,29	6486,02	6495,75
Kuvajt	kv. dinar	1	29667,60	29712,17	29756,74
Nizozemska	gulden	100	403755,77	404362,31	404968,85
Norveška	krona	100	125624,11	125812,83	126001,55
Portugalska	escudo	100	5551,11	5559,45	5567,79
Švedska	krona	100	133687,03	133887,86	134088,69
Švica	frank	100	523433,79	524220,12	525006,45
V. Britanija	funt	1	14669,60	14691,64	14713,68
ZDA	dolar	1	8559,20	8572,06	8584,92

Naša anketa

Vse samo v Beogradu?

Zamisel nikakor ni nova, niti ne pomeni nič revolucionarnega, predlaga le nekaj, kar ponekod v svetu sprejemajo kot čisto normalno za devito in to celo v državah, kjer niso tako federalno urejeni kot pri nas. Izselili naj bi torej nekatere zvezne ustanove po večjih središčih v Jugoslaviji, niti ni nujno, da so to republiška središča, pač tja, kjer bi po temeljiti predhodni analizi ugotovili, da tja bolj organsko sodijo in bi se jim dalo zagotoviti brezhibno in nemoteno delo. Pri tem moramo dodati še poceni in učinkovito, saj bi že selitev sama nujno pomenila tudi reorganizacijo nekaterih institucij, o katerih neučinkovitosti in preoblikovanosti čivkajo že vrabci na stehi. Ob sodobnem komunikacijskem sistemu taka eksteritorialnost ne bi smela biti problem in ubili bi dve muhi na en mah. Toda jok, brate! Če se z pametno idejo lotiš federalnih organov, je tako, kot bi se lotil vprašanj smotnosti porabe denarja v JLA. To je napad, ki ga je treba hitro in z veliko mero užaljenosti odbiti s protinapadom. V takih razmerah se potem ne da pogovarjati, še manj spreminjati stvari na bolje.

NIKO NOVAK, požarni inšpektor iz Adlešičev: »Strinjam se, da bi sedeže zveznih institucij razsneli po Jugoslaviji, saj bi tako delovale bolj svobodno, brez pritiskov. V zadnjem času se namreč večkrat pojavlja mitingaško vzdušje ob zasedanju teh institucij in sprejemanju odločitev, ki prav zaradi tega niso vedno odraz volje tistih, ki jih sprejemajo. V Beogradu je tudi bolj poudarjen vpliv interesov Srbije, pod katerimi popuša zvezna vlada in najbrž tudi ostale institucije.«

ITALO MOROSINI, vodja službe varstva pri delu v Krki, Novo mesto: »Strinjam se s selitvijo zveznih ustanov, seveda tako, da bi bile nameščene smiselno, že zaradi medsebojnih povezav pa tudi kadra, ki ga potrebujejo za svoje delo. Sodobne zveze že omogočajo učinkovito delo, zato niti niso nujna potovanja za vsako najmanjšo stvar. Beograd bi bil na ta način razbremenjen, nobenega vzroka pa nima za užaljenost, saj bi tam ostal še velik del zvezne vlade.«

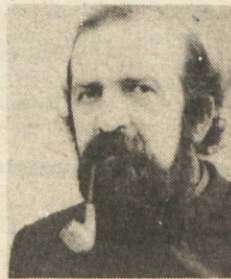
JANEZ PILETIČ, vratar pri Kovinarski Krško: »Zamisel, naj bi imele zvezne ustanove sedeže v večjih mestih Jugoslavije, se mi zdi povsem sprejemljiva. Mislim, da bi tako vnesli nov način dela v zvezne organe, morda bi se povečala njihova učinkovitost, nasploh pa bi se izognili raznim pritiskom, kakršnim so bile zvezne ustanove izpostavljene zaradi demonstracij ali česa podobnega. Seveda mislim, da bi bile lahko take ustanove v Ljubljani, Zagrebu ali Sarajevu.«

STANKO CERJAK iz Agrarie Brežice, delegat zveznega zbora skupščine SI RJ: »Zadeve, ki so sodijo v pristojnost večjih organov, se ne rešujejo na ulici. Menim, da je treba najprej odpraviti vzroke, zaradi katerih prihaja do motenj njihovega dela. Pod takimi pritiski, kot sem jih doživel v Beogradu kot delegat, ne more delati noben parlament, zato se pridružujem tistim, ki zahtevajo eksteritorialnost kot skrajni ukrep.«

BOŽO ANDOLJŠEK, obrtnik gostinske stroke iz Ribnice: »Vsi tisti mitingi so lahko namerno pripravljani, da bi nekaj izsilili. Gotovo nekdo hujska ljudi. To je še posebno lahko, ker ljudje zaradi krize niso zadovoljni. Pritisikom na delo zvezne skupščine in njenih organov bi se lahko izognili tako, da datume in kraje sej ne bi javno razlašali. Seveda pa bi morale biti seje tam, kjer bo območje zavarovano, da ne bo pritiskov, ali pa v tistih delih države, kjer so ljudje bolj umirjeni.«

EMA ŠTRUMBELJ, delegatka zbora združenega dela republiške skupščine iz Kočevja: »Ne le zaradi zaostrenih razmer, ampak tudi sicer bi morala biti razna ministrstva po raznih krajih v državi. Tako je na primer v Zvezni republici Nemčiji. Zadnji dogodki, mitingi pred zvezno skupščino, to mnenje le potrjujejo. Zasedanja naj bodo tam, kjer niso možni pritiski in lahko poteka delo neovirano.«

MILE VRANEŠIČ, grkokatoliški župnik iz Metlike: »Načelno sem proti temu, da je vse skoncentrirano v Beogradu, še Smučarska zveza Jugoslavije. Beograd je glavno mesto republike Srbije in srbskega naroda. Zame je nesmiselno, da je na primer v Beogradu ministrstvo za turizem, glavni turizem pa se dogaja na obali, isto velja za kmetijstvo. Nekatera ministrstva in druge zvezne urade bi bilo treba prestaviti v druge kraje, kjer bi imeli večji smisel.«

MIRKO ŠTOJS, delavec Inpleta, Brezovo: »Če hočemo, da bi preprečili pritiske na naše najvišje organe, kot sta na primer zvezna skupščina in predsedstvo SFRJ, podobne tistim v Beogradu na tako imenovanem veličastnem mitingu, bi morali z zakonom ali kakorkoli že preprečiti nedopustno izsiljevanje. Smešno je poslušati naše in druge delegate, ko opravčujejo potrditev izrednih ukrepov na Kosovu s prepričljivostjo Mojsova, ne omenjajo pa strahu pred podivjano množico.«

OLGA BARTOLJ, učiteljica na osnovni šoli v Mokronogu: »Te grožnje in obtoževanje, psovanje posameznikov, vodstva in slovenskega naroda, ki prihajajo z juga, nikamor ne peljejo. Prav tako tudi ne bi bilo dobro, če bi nasledili tem provokacijam, za katerimi je gotovo kakšen scenarij, ki ne bi bil v prid naši samostojnosti in sožitju z drugimi narodi. Predvsem bi morali ti mitingaši bolje in več delati. Tudi zato sem za eksteritorialnost zveznih organov.«

kmetijstvo

• Z iskanjem krivcev »zavoženega« kmetijstva v starejši generaciji kmetijskih strokovnjakov ne bomo rešili jugoslovanskih težav, za katere smo Slovenci najmanj krivi, še manj pa naši starejši kmetijski, saj naše kmetijstvo v primerjavi z drugimi protežiranimi gospodarskimi panogami, kljub rekordni razdrobljenosti, še najmanj zaostaja za zahodno Evropo. (Ljucijan Krivec)

• Kmetijstvo je sicer res pastorek skope narave, je pa tudi najljubši posojenec države. (P. Samuelson)

• Vsak kmet ve, da mora smotrno izkoristiti zemljo in da se mu plača povečevati učinkovitost pridelave. Država naj se v to ne vtika. Ker pa to kljub temu počne, s tem priznava, da kmetijstva ne šteje za gospodarsko dejavnost, temveč za služabnika politike. (Marko Kranjec)

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Na ponedeljkovi tržnici so prodajali krompir po 3.000 do 7.000 din za kg, radeč po 14.000, motovilec po 18.000 do 20.000 in solato po 6.000 din za kg. Kilogram fižola je veljal 9.000 do 12.000 din. Jabolka so prodajali po 1.500 do 4.000, mešano suho sadje pa po 8.000 din za kg. Korenje je stalo 2.500 din za kg, enaka količina kolerabe pa 3.000 din. Za lonček smetane so kupci odštevali 7.000 din in za kilo skute 10.000 din. Čebula je veljala 2.000 in česen 5.000 do 8.000 din za kg. Cena jajc se je gibala 700 do 800 din za primerek. Medtem ko so stale posamezne sadike rož od 1.500 do 8.000 din, je stal šopek 20 solatnih sadih 2.000 din. Cena nageljnov je bila 1.500 din za cvet ali 20.000 din za šopek iz 20 nageljnov.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 178 do 3 mesece starih prašičev in 39 starejših. Prvih so prodali 89, in sicer po 2.400 do 2.500 din kilogram žive teže, in drugih 8. Cena teh je bila 9.000 din za kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Bioplin nikakor ni odpisan

Spet čisto po naše. Ob odkritju možne gospodarne izrabe bioplina kot lastnega vira energije v kmetijstvu smo zagnali vik in krik, se ob prvih ovirah počasi ohlajali, dokler nazadnje vse tiho ni bilo. Drugje niso tako hitro vrgli puške v koruzo.

Tako poroča prof. dr. Franc Viktor Nekrep z ljubljanske biotehniške fakultete, da so se po evropskih izkušnjah obnesli obrati, ki imajo vsaj sto glav velike živine (naj ponovimo: ena glava velike živine — GVZ — je 500 kg žive teže živali). V takih primerih je pridobivanje bioplina rentabilno in se vanj izplača investirati. V naših razmerah bi novost lahko uvedla samo velika družbena posestva oz. hlevi, saj tako velikih zasebnih živinorejskih obratov sploh nimamo in jih kljub povečanemu zemljiškemu maksimumu kmalu še tudi ne bomo imeli. Vsaj v večjem številu ne. Vseeno pa bo zanimivo vedeti, kakšne sploh so možnosti za pridobivanje bioplina.

Bioplin je plin, ki nastaja pri gnitju organskih snovi v posebnih razmerah. Je gorljiv in podoben plinu, ki ga uporabljamo v gospodinjstvu, torej propanu/butanu, le da ima približno štirikrat manjšo energetsko vrednost. Hlev s 50 kravami daje na dan približno 75 kubičnih metrov bioplina, ki je energetsko vreden toliko kot 50 litrov kurilnega olja.

Gnitje mora potekati v posebni posodi, gnilišču ali digestorju ob temperaturi vsaj 35°C, kar v naših razmerah pomeni, da je digestor potrebno vse

• ZATIRANJE MUH — Kako bi se v hlevu znebil nadležnih muh? Kakšno sredstvo priporočate, sprašuje M. M. iz Ribnice. Za zatiranje muh je moč kupiti mnoge insekticide, kot so etiol, dipterex, malation, alfaron, neporex itd. Z alfaronom škropimo ali premažemo okvire oken in vrat oziroma mesta, kjer se zadržujejo muhe. Če ni dovolj meste, namažemo ali škropimo deščico, stiropor ali podoben predmet, ki ga obesimo na primeren prostor v hlevu.

leto ogrevati. To seveda precej zmanjša izkoristek pri pridobivanju nove energetske vrednosti, vendar ne toliko, da se ne bi na večjem živinorejskem obratu pridobivanje bioplina izplačalo. Dodati je tudi treba, da je najbolj uporaben način pridobivanja bioplina iz gnojevke, manj pa iz hlevskega gnoja, čeprav je tudi to možno. Temu primerno je treba urediti tudi hlev, ki naj ima rešetke za odplakovanje, ta način reje pa se je pri nas že uveljavil, zlasti tam, kjer rejcem primanjkuje stelje.

Inž. M. L.

Krmila iz metliške mešalnice

Metliška zadruga posušila vso odkupljeno pšenico in koruzo, sedaj pa prodajajo moko in sami mešajo krmila za lastne in kooperacijske potrebe

METLIKA — Izgradnja silosa in sušilnice za žito in koruzo se je že v prvem letu obratovanja izkazala kot pametna in koristna poteza metliške kmetijske zadruge. Ob lanskim žetvi zaradi slabe cene niso ljubljanskemu Žitu prodali niti kilograma pšenice, ampak so vso pšenico, ki so jo pripeljali kmetje iz metliške občine, posušili doma. Potem pa so se odločili, da bodo pšenico doma tudi zmleli in raje prodajali moko.

Do sedaj so zmleli že okoli 300 ton pšenice, belo moko tipa 500 pa sproti prodajajo pekarnam po Sloveniji. Da je ta moka res kakovostna, priča tudi dejstvo, da je sedaj povpraševanje po metliški moki že večje, kot znaša njihova ponudba. Že s tem, da so pšenico zmleli doma in sedaj prodajajo moko, so naredili tudi dobro poslovno potezo in to jim je omogočilo, da so kot edina organizacija v Sloveniji vsem, ki so poleti pšenico oddali, sedaj doplačali po 100 din za kilogram oddane pšenice. Poleg tega so kmetje pri zadruzi lahko ceneje kupili otrobe in krmilno moko. Sedaj

pa razmišljajo, da bi za naprej moko doma tudi pakirali in tako iztržili še več. Februarja so za svojo moko dobili po 1500 dinarjev za kilogram, pakirana v kilskih vrečkah pa je stala 2750 dinarjev. Kupiti nameravajo pakirni stroj in potem to moko prodajati v Mercatorjevih trgovinah v domači občini.

Poleg pšenice so doma posušili tudi večino od 400 ton odkupljene koruze. Nabavili pa so tudi manjšo mešalnico močnih krmil, tako da sedaj vsa krmila za paitanje govedi in prašičev za lastne potrebe in potrebe kooperacijskega paitanja mešajo doma. Koruzo pa zadruga

še vedno odkupuje, in sicer v zrnju po 1100 din kilogram, in storžih pa za 20 odst. nižjo ceno. Teh 400 ton koruze bo zadostovalo za krmila za pol leta. V občini lahko odkupijo 800 do 900 ton koruze na leto, to pa bi zadostovalo za vse njihove potrebe po krmilih za celo leto. Za to pa bi potrebovali še en 500-tonski silos in temelje zanj so že naredili, silos pa naj bi stal pred letošnjim odku-

• Prednosti domače mešalnice močnih krmil so velike in nesporne. »Domača je pridelava in predelava krme, kakovost krmil je tako boljša, to pa pomeni bolj zdrave živali, večji prirast in kvalitetnejše meso.« pravi vodja TZO Kooperacija inž. Jože Bajuk. Razlika, in to bistvena, pa je tudi v ceni. Sedaj je cena za kilogram krmila iz komercialnih mešalnic več kot 2000 din, metliškega pa 1750 din za kilogram. Že pri kilogramu prirasta je razlika v ceni 800 do 1000 dinarjev, da sploh ne omenjamo koristi od tega, da so živali sedaj veliko bolj zdrave.

pom pšenice. Poleg tega so kupili še 50-tonsko kamionsko tehniko.

A. BARTEJ

Pomoč pri hlevih

METLIKA — V lanskem letu je republiški sis za pospeševanje proizvodnje hrane v svoj program vključil tudi sofinanciranje spodbujanja prireje goveje-ga mesa in mleka. V ta namen je zagotovil denar za gradnjo in rekonstrukcijo hlevov, silosov, senikov, jam za gnojevko, gnojšč, naprav za dosuševanje krme in molzišče. Najmanjša zmogljivost hleva, za gradnjo katerega odobrijo ta sredstva, je 10 glav velike goveje živine, od tega najmanj 6 glav molznice oziroma 20 stojišč za paitanje.

Iz teh sredstev so kmetje v metliški občini lani dobili denar za sofinanciranje gradnje oziroma rekonstrukcije hlevov za 103 stojišča za govedo in mlado živino ter za 29 stojišč za krave in plemenske telice v skupni vrednosti 36,6 milijona dinarjev, ta denar pa so razdelili med sedem kmetov.

Letos bo republiški sis namenil za rekonstrukcije objektov 10 odst. od predračunske vrednosti, za novogradnje pa 20 odst. od predračunske vrednosti. Do sedaj so kmetje na kmetijsko zadrugo Metlika vložili vlogo za sofinanciranje rekonstrukcije za 20 stojišč za krave, za 30 stojišč za bike, za 160 m³ silosov in 50 m³ gnojnih jam ter za paitanje 350 prašičev v turnusu in 51 plemenskih svinj.

Vloge na zadruzi še sprejemajo.

A. B.

Za točke in razvedrilo

Z regijskega kviza Mladi in kmetijstvo — Obrisi poti k uresničenju upov iz prejšnjih dni

GABRJE — V tukajšnji dvorani je bil 25. marca zvečer regijski kviz Mladi in kmetijstvo, na katerem so svoje poznavanje stroke primerjali člani metliške, trebanjske, dveh mirnopoških, škocjanske in novomeške ekipe ter tekmovalci izbrane vrste iz srednje kmetijske šole Grm. Zmagalni pokal si je prislužila ekipa Novega mesta.

Tekmovalce in številne obiskovalce je na kvizu pozdravil vodja pospeševalne službe v KZ Krka Novo mesto inž. Miha Krhin, ki je bil zadovoljen, da so organizatorji za prireditelje izbrali Gabrje. Po njegovem so tako skušali dokazati, da je razvoj kmetijstva segel tudi v t.i. »podgorjanske« vasi, s tem pa so organizatorji tudi izrazili željo po razvoju slehernega koščka dežele. Krhin je opozoril, da mladi, katerih se je že tudi začelo polasčati malodušje, ne zaupajo napovedim in »prerokbam« o razvoju kmetijstva. To je razvidno tudi iz slabega vpisa v kmetijske šole. V takih razmerah pa bi bilo narobe, če bi kot druž-

ba odstopili od prizadevanj za boljši položaj kmetijstva. »Posebno mladi se sedaj morate zanesti na svoje moči in povečati upanje, da boste v tem boju zmagali. Trdim, da so se začeli kazati obrisi poti, po kateri naj gredo mlade generacije, da bi dosegle, česar starejše niso mogle doseči,« je bodril mlade tekmovalce in njihove vrstnike inž. Krhin. Vendar pa, kot je dodal, se je začelo nekoliko preostro ločevati ljudi v kmetijstvu na napredne in tiste, ki ovirajo prihod na pot napredka. Glede reorganiziranja zadruge, ki ga je ugodno ocenil, je nasprotoval še večjemu razbitju te organizacije, češ da bi drobljenje le pospešilo izgubljanje zadrugne imovine in slabljenje zadrugništva.

Na kvizu, katerega razvedrilni del je pripravilo kulturno društvo Gabrje in v katerega celotno podobo je prispeval opazno potezo napovedovalec Janez Bratkovič, je zasedla 2. mesto ekipa Mirna Peč II., za njo pa so se uvrstili tekmovalci iz Škocjana. Mirnopoško čast so branili Mari in Andrej Hrastar ter Anica Žagar, škocjanski »bron« pa so prislužili Melita Povše, Vlasta Jeglič in Darko Kralj.

L. M.

TEŽAVE Z ARONDACIJO

KOČEVJE, KOSTELSKO — Zaradi slabo izkoriščene arondirane zemlje na območju Fare, Pirč, Vasi, Potoka in Slavskega Laza je bilo že več pritožb in ugovorov. Nedokončane arondacije pa povzročajo vrsto težav tudi v drugih območjih Slovenije. O tem je razpravljalo več najvišjih republiških organov in končno je bilo naloženo izvršnim svetom občin, naj do konca februarja letos pripravijo program razreševanja teh zadev, občinski upravni organi pa naj začno reševati pritožbe lastnikov zemljišč v zvezi z razveljavljanjem arondacijskih pogodb. To delo morajo opraviti strokovno usposobljeni delavci. Kostelci nestrno čakajo, kdaj se bo tudi v kočevski občini v zvezi s tem kaj premaknilo.

vd

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Zakaj gnojimo

Mnogi zasebni vinogradniki sodijo, da je hlevski gnoj edino gnojilo za vinograde. Zato je prav, da o hlevskem gnoju povem to, kar o njem moramo vedeti.

Hlevski gnoj je resnično splošno gnojilo, ki vsebuje skoraj vse snovi, ki jih trta potrebuje. Poleg tega z

njim dovajamo zemlji humus, s katerim zboljšujemo njene fizikalne in mikrobiološke lastnosti.

Glavna vrednost hlevskega gnoja je v hranilnih snoveh, ki jih ima in s katerimi računamo potrebne odmerke hranil (1:1:2 ali 150 kg N/ha, 150 kg P₂O₅/ha, in 300 kg K₂O/ha), kar je razvidno iz naslednje tabele:

Kakovost hlevskega gnoja	Količina hranilnih snovi v 10.000 kg gnoja		
	dušika — N	fosforja P ₂ O ₅	kalija K ₂ O
slab	25 kg	10 kg	16 kg
srednje dober	43 kg	21 kg	63 kg
zelo dober	90 kg	60 kg	160 kg
Povprečje	53 kg	30 kg	80 kg
Povprečje v %	0,5%	0,3%	0,6 do 0,8%

S pomočjo normativov in vrednosti hlevskega gnoja izračunamo, koliko in kako bomo gnojili. Za lažje razumevanje navajam primer. Vinograd bomo gnojili s srednje dobrim hlevskim gnojem (ta je navadno na voljo) in pričakujemo 600 litrov vina na 1 ha. Gnojimo z 20.000 kg (20 voz) hlevskega gnoja na hektar (to je letna norma za gnojenje vinograda). S to količino srednje dobrega hlevskega gnoja damo vinogradu 86 kg dušika/ha, 42 kg fosforja/ha in 126 kg kalija/ha. Gnojiti pa moramo s 150 kg dušika/ha, 150 kg fosforja/ha in 300 kg kalija/ha. Za pričakovani pridelek damo s hlevskim gnojem 64 kg/ha premalo dušika, 108 kg/ha premalo fosforja in 174 kg/ha premalo kalija. Zato moramo manjkajoče hranilne snovi dopolniti z dodatkom ustreznih količin mineralnih (umetnih) gnojil.

Težave pri gnojenju s hlevskim gnojem

Pri gnojenju s hlevskim gnojem nastanejo velike težave med malimi ljubiteljskimi vinogradniki, ki sami nimajo hlevskega gnoja, pa tudi pri gnojenju večjih površin zasebnih, zlasti pa večjih družbenih vinogradov, ki prav tako nimajo ustreznih količin hlevskega gnoja. Gnojenje s hlevskim gnojem pa povzroča tudi velike stroške z dostavo in raznašanjem gnoja po vinogradih. Tako lahko s hlevskim gnojem gnojijo le vinogradniki, ki ga sami pri-

delajo in vnašajo v vinograd z lastnimi ljudmi, ki ne gledajo na čas in ne zahtevajo plačila. Zato so mali vinogradniki in lastniki večjih vinogradov (nad 3 ha površin) ter večja družbena vinogradiška posestva vezani le na gnojenje z mineralnimi gnojili.

Količine mineralnih gnojil ni težko izračunati, saj na vsaki vreči piše, koliko odstotkov hranilnih snovi ima gnojilo. Pri mešanji mineralnih gnojilijh vzamemo tisto gnojilo, ki ga je v mešanici največ, na primer: NPK 7:14:18. Tu računamo na primer za dušik 150 kg/ha x 100 7% N je 2140 kg/ha; za fosfor 150 kg/ha x 100 14% P₂O₅ je 1070 kg/ha; za kalij 300 kg/ha x 100 18% K₂O je 1666 kg/ha. Za vinograde ustreznega mešanega mineralnega gnojila še ni na voljo.

Iz prakse vidimo, da je možno vinograd vzdrževati v primeri rasti in rodnosti tudi z mineralnimi gnojili, brez hlevskega gnoja. Potreben humus damo vinogradu z zelenim gnojenjem ali podorom, zlasti v novem času pa tudi z večletno travitvijo vinograde zemlje, s pogosto košnjo med vrstami trsa.

Gnojimo v času, ko se trta začne prebujati, to je spomladi (največ v aprilu). Če z mineralnimi gnojili gnojimo prezgodaj, se lahko (posebno dušična) gnojila prehitro izperejo in gredo v zgubo. Tudi s hlevskim gnojem so vedno gnojili pri spomladanski kopi.

T. DOBERŠEK

Kako navadno postane nenavadno

Zaplet s komasacijo

Na Krškem polju I. so že opravili obsežna agromelioracijska dela, lani je stekel še komasacijski postopek, v vsa ta dela pa je bilo vloženih veliko naporov in tudi denarja, žal pa so se sedaj našli posamezniki, ki so se pritožili še na vrhovno sodišče Slovenije in dosegli, da je povsem jasna zadeva postala hudo zamotana.

Za kaj gre? V okolici vasi Mali Podlog, Velika vas in Grčevas so se lotili komasacije že lani. Ves postopek je tekel v skladu z zakoni. Dokončen predlog delavitelje je bil opravljen že lani, oktobra pa so zemljo razdelili še v naravi. Toda med vaščani teh treh vasi so se našli tudi taki posamezniki, ki so se pritožili na vrhovno sodišče Slovenije. Pritožbe je sodišče spoznalo za upravičene, kajti iz kartografskega materiala naj bi ne bilo razvidno, da so bile vse te parcele v družbenem planu. Takih pritožb je bilo 15 in nekateri izmed teh lastnikov so začeli obdelovati svoje nekdanje parcele. Med njimi tudi take, ki sploh niso bile predmet pritožbe.

Povsem jasno je, da v takem postopku ni mogoče ugoditi vsem, še posebej, ker je bilo na tistem področju 300 parcel in je jasno, da ne more imeti vsak svojega kosa zemlje prav ob svoji hiši. Po drugi strani pa se kaže v tem tudi, milo rečeno, samovolja nekaterih tamkajšnjih krajanov. Izvedeli smo namreč, da eden med njimi pred leti ni dovolil asfaltiranja vaške poti mimo svoje hiše! In tudi zaradi takih posebnosti se pri nas dogaja, da povsem normalne reči postanejo več kot nenavadne.

Naj bo kakorkoli že, ta teden bo skupščina dokončno uzakonila ves postopek, in njive, ki so bile zaradi samovolje že enkrat obdelane, bodo dokončno prišle v roke novih lastnikov.

J. SIMČIČ

ZMAGOVALCI — Na regijskem kvizu o kmetijstvu je zmagala ekipa Novega mesta. Trojica, ki se je v soboto proslavila v Gabrju (na fotografiji so z leve proti desni Gregor Vintar, Valentina Jenič in Matej Luštek), bo preizkusila znanje še na republiškem kvizu 1. aprila letos v Kranju. (Foto: M. Luzar)

Samo kreda ni dovolj

V šmihelski šoli ne vedo, kam bi z učenci — Rešitev je gradnja šole v Mrzli dolini

ŠMihel — Med tistimi, ki nestrno pričakujejo izid nedeljskega referenduma o novem samoprispevku v novomeški občini, so tudi šolarji, učitelji in starši osnovne šole Milke Šobar Nataše iz Šmihela. V letih od 1992 do 1994 naj bi tam zrasel prvi del nove osnovne šole s šestnajstimi učilnicami in pripadajočimi prostori, kuhinjo in telovadnico v skupni površini 3.600 m². Pozneje naj bi, glede na potrebe, zgradili drugi del te šole, to je, še 16 učilnic z vsemi pripadajočimi prostori za sodoben pouk, 10 učilnic pa bo ostalo v prostorih prenovljene šole v Šmihelu.

Osnovna šola Milke Šobar-Nataše ima letos kar 800 učencev in več kot 500 jih je iz KS Drska.

Učenci višjih razredov obiskujejo pouk v stari stavbi, ki je bila zgrajena leta 1892 in dozidana v letih 1961 in 1964, učenci nižjih razredov pa obiskujejo pouk v nekdanjem samostanu. Sto let stara stavba kljub preureditvam še zdaleč ne ustreza zahtevam. Učilnice so brez tekoče vode, neustrezne so sanitarije, v stavbi pa je še tehniška učilnica dve telovadnici. Slednji sta tako majhni, da lahko učenci opravijo le polovico rednih ur telesne vzgoje.

»Pouk v neustreznih pogojih dodatno obremenjuje tako učence kot tudi delavce šole. Kljub prizadevanjem ni mogoče ustvariti sodobnega pouka, ki bi učence navajal na aktivno in samostojno delo in jih pripravil za življenje in ustvarjalno delo 21. stoletja. Samo kreda in učiteljeva beseda nista dovolj,« pravi Anica Smolič, pomočnica ravnateljice na tej šoli, in nadaljuje: »Na naši šoli bo vsako leto več učencev in smo edini šolski okoliš v občini, ki na leto pridobi v povprečju 62 učencev. Že v jeseni bodo na šoli trije oddelki več, na višji stopnji pa bomo odprli pet oddelkov. Kako bomo organizirali pouk, še ne vemo. Zamislite si predmetni pouk, ki bo vezan na dve stavbi! Rešitev je nova gradnja v Mrzli dolini.«

J. PAVLIN

PRISPEVALI ZA INSTRUMENTE

V sklad za drage medicinske instrumente pri OORK so prispevali: osnovna organizacija sindikata Kremen iz Novega mesta namesto praznovanja 8. marca — 500.000 din; osnovna organizacija sindikata DPO občine Novo mesto namesto praznovanja dneva žena — 250.000 din; osnovna organizacija sindikata Zdravstvenega doma Novo mesto namesto darila za 8. marec — 250.000 din; osnovna organizacija sindikata DSSS Novolet Straža namesto praznovanja 8. marca — 1.970.000 din; osnovna organizacija sindikata občine Črnomelj namesto praznovanja 8. marca — 500.000 din; osnovna organizacija sindikata IMV DSSD Novo mesto namesto obdaritve ob dnevu žena — 1.000.000 din; osnovna organizacija sindikata IMV-tozd Tovarna opreme Mirna namesto praznovanja dneva žena — 1.700.000 din; ZCP Cestno podjetje Novo mesto, skupne službe, namesto cvetja na grob očetu sodelavke Marije Novak 241.000 din; delavci temeljnega sodišča Novo mesto namesto venca za pokojno Marijo Božič — 270.500 din; Jože Slak, Bršljin 60, Novo mesto, prispevek — 50.000 din; Janez Vidic, Šentrupert 20, namesto cvetja medicinskemu osebju hemodialize ob 8. marcu — 100.000 din; Jože in Milena Bučar, Kettejev dvorec 32, Novo mesto, namesto cvetja na grob pokojnega Staneta Jarca — 100.000 din; neimenovana iz Novega mesta namesto cvetja na grob Alojza Juvana iz Vač pri Litiji — 50.000 din; osnovna organizacija sindikata delavcev v kulturi Novo mesto namesto cvetja za dan žena — 210.000 din; osnovna organizacija sindikata Novoleta, tozd TVP Straža in sodelavci namesto venca pokojni Julijani Zupančič — 320.000 din; osnovna šola Novo mesto, tozd Janez Trdina, Stopiče, prispevek — 300.000 din; Marija Garvoda, Ivana Roba 63, Novo mesto, namesto cvetja na grob Marije Setina — 120.000 din; osnovna organizacija sindikata doma starejših občanov Novo mesto namesto cvetja na grob moža sodelavke Bernarde Barač — 120.000 din; osnovna organizacija sindikata rudnika rjavega premoga Kanižarica, Črnomelj, prispevek žena — 700.000 din; družina Thorčevski Bernard — Novo mesto, namesto cvetja na grob dr. Jožice Čuček-Dolenšek — 70.000 din; Dragica Murn iz Tanja Starc namesto izplačanega honorarja — 24.890 din.

POPRAVEK — V Dolenjskem listu z dne 9. marca je bilo nepravilno objavljeno: sosednje iz Pugnjeve ulice, Novo mesto, namesto cvetja na grob Francu Kumru — 50.000 din. Pravilno je: sosedje Pugnjeve ulice, Novo mesto, namesto cvetja na grob Marije Adamčič — 110.000 din; Marija Klobučar, Bršljin 43, namesto cvetja na grob Francu Kumru — 50.000 din. Vsem darovalcem iskrena hvala!

Kmetijstvo je še molzna krava

KZ Metlika je v lanskem letu dobro poslovala, še vedno pa se otepajo z mačehovskim odnosom družbe do kmetijstva — Največ težav v TZO Kooperacija

METLIKA — V lanskem letu je metliška Kmetijska zadruga ravnala kot dober gospodar, kar kažejo tudi rezultati poslovanja zadrge kot celote in njenih posameznih temeljnih organizacij. Da bi ugotovili, kje so pri poslovanju še šibke točke, ugotavljajo poslovne rezultate ne samo za temeljne organizacije, ampak posebej tudi za vsako od devetih delovnih enot, ki delujejo v teh temeljnih enotah.

V tozdu Vinska klet so lani poslovali bolje kot prejšnja leta, kar je v precejšnji meri tudi zasloga tega, da so zmanjšali kratkoročne kredite za zaloge. V prvem lanskem polletju je imela klet še izgubo, poslovanje pa se je močno izboljšalo v drugi polovici leta, ko so lahko svobodno oblikovali cene za vino. Še vedno pa sta imeli izgubo enoti vinska klet in vinogradništvo, vendar so z dejavnostjo ostalih enot to izgubo, ki je realno manjša kot leto poprej, pokrili, tako da ima tozdk kot celota blizu 2 milijardi dinarjev

čistega dohodka. Izguba v enoti vinogradništvo, ki se vleče že več let, je posledica že dotrajanih vinogradov, pozebe in suše.

Slabše kot leto poprej pa je poslovala TZO Kooperacija. Položaj te temeljne organizacije je slabša v prvi vrsti zato, ker je ugodnosti, ki jih je bilo včasih deležno kmetijstvo, vse manj. Premije se zmanjšujejo ali jih sploh ni več, kreditov pod valorizirano obrestno mero prav tako ne, zaloge v kmetijstvu so zelo

Po končani šoli kar na cesto

Mladih pripravnikov se otepajo — Takoj po šolanju že prekvalifikacije

NOVO MESTO — Mladi v novomeški občini vse težje najdejo zaposlitev, vse več pa je tudi takih, ki po končanem izobraževanju ne najdejo priložnosti za opravljanje pripravništva, se pravi, da jim je odvzeta možnost, da bi v delovnih organizacijah preizkusili in dokazali svoje znanje in delovne sposobnosti. Problem je zlasti pereč zato, ker se bo že čakajočim po končanem šolanju še letos pridružilo 552 diplomantov za različnimi stopnjami strokovne izobrazbe.

Če vemo, s kakšnimi problemi se ukvarjajo zlasti nekatere delovne organizacije v občini, ko s skrajnimi naporii iščejo notranje rezerve z razporejanjem režijcev v proizvodnjo, vse glasnejši pa so tudi glasovi o tehnološkem presežku, to niti ni čudno. Statistika kaže, da je bilo konec lanskega leta pri novomeški skupnosti za zaposlovanje prijavljenih 585 oseb, kar 260 več kot leto poprej. Med temi je bilo 351 iskalcev zaposlitve mlajših od 26 let, prvič pa je zaposlitev iskalo 234 oseb. Na pripravništvo so čakale 104 osebe. Čudno pa je, da se delovne organizacije branijo mladih šolanih kadrov, celo samo na pripravništvo, ki je tako ali tako delno sofinancirano s strani skupnosti.

Delni odgovor na to vprašanje bi lahko našli v strukturi čakajočih pripravnikov oziroma tudi v neustreznih smereh poklicnega izobraževanja v novomeški občini in regiji. To kažejo tudi podatki o izobrazbi skupin, ki najbolj izstopajo. To so kmetijski tehniki, gradbeni tehniki, diplomanti družboslovnih smeri s V. stopnjo izobrazbe ter zdravstveni tehniki. Vsi ostali z višjo izobrazbo imajo predvsem družboslovno usmeritev. Zaradi takega neskladja

se seveda manjša možnost za zaposlitev. Ta je manj kritična pri zaposlovanju iskalcev na II. in III. stopnji izobrazbe, ki jih skupnost za zaposlovanje usmerja na različna dela in naloge v okviru programov usposabljanja za delo, že pri IV. stopnji izobrazbe, kjer je najbolj sufitaren poklic administrator, pa se pokažejo problemi. Tako prihaja celo do tega, da je komaj izšolanim kadrom potrebna prekvalifikacija. Najbolj enostaven način pripravništva, ki bi lahko bilo

SPET PREMALO PROSTORA

NOVO MESTO — V Vzgojno varstveni organizaciji Novo mesto so do 28. marca prejeli 720 prošenj za sprejem v novomeške vrtce, kar je več kot lani v tem času in kar vodstvu VVO že zdaj govori o tem, da bo letošnje število zavrnjenih prošilcev presleglo lansko. Še bolj bodo to potrdili prihodnji tedni, saj do zasedanja komisije v maju običajno prispe še po nekaj deset prošelj. Kot ugotavljajo, je letos precej več prošelj kot lani, tudi za šentjernejski vrtček.

Pih študentske pomladi

Šentjernejski višje — in visokošolci ustanovili svoj klub — Informativni dan za bodoče bruce

ŠENTJERNEJ — Potem ko so študentje s širšega območja Šentjerneja 18. februarja letos ustanovili Študentski klub Šentjernej, zdaj zlasti iščejo možnosti, kako bogastvo svojih zamisli prelini v razgibano klubsko dejavnost. Najširše meje, če pri študentih sploh lahko govorimo o zamejnih, so si zarisali s programom, ki v prvih točkah omenja povezovanje študentov z omenjenega območja med seboj in s krajem ustanovitve ter razvijanje družabnega življenja, in to ne le med študentarji, ampak tudi v zdaj dodobra omrtvelem Šentjerneju. Če vse to zveni dokaj običajno, prinaša več svežine in nemira tiha želja klubovega jedra, da bi novo ustanovljeno združenje bodočih slovenskih razumnikov nekako premostilo prepad, ki loči bolj evropsko razgibano republiko prestolnico in od novotarj le re-

dko pregreto prestolnico na Šentjernejskem polju. Je moč govoriti o svojevrstni šentjernejski študentski pomladi?

Vsekakor je to vprašanje prihodnosti. Današnji dan zadeva zlasti podatek, da klub finančno še ni shodil. Če je v tem izziv za morebitne bodoče sponzorje je napoved, da bo klub organiziral potopisna in predavanja z glogičimi političnimi temami ter sploh čimveč javnih pogovorov, namig svetovnim popotnikom in novovalovskim politikom, naj dajo svoje zamisli in spomine v rabo in presojo v Šentjerneju. Študentski klub Šentjernej, ki je na tem, da kot tretje ustanovljeni v občini Novo mesto ujame ali celo prehitijo ljubljanski ali mariborski klub novomeških študentov, ima dvakrat mesečno sestanke, in to vsak četrti petek v mesecu v Šentjerneju in vsak drugi torek v Ljubljani. Očitno pomankanje lastnih prostorov študente v prvem primeru sili v gostilno Majzelj in v drugem v ljubljanski Bežigranski hram.

M. LUZAR

Zadnja hiša še stoji

Nove metliške afere ni bilo — Bodo zaradi hiše prestavili načrtovano obvoznico?

METLIKA — Pred časom je bilo po metliških ulicah in lokalih ter na drugih krajih, kjer se srečujejo ljudje, precej govora o nekakšni novi metliški aferi. Predmet raznih govoric je bila zadnja hiša v Metliki pred mostom čez Kolpo, katere lastnik je Janko Petkovič. Slišati je bilo, da je to staro in že dalj časa naseljeno hišo v propadajočem stanju za masne denarce kupila metliška občina. Te govorice so bile seveda po stari navadi garnirane z raznimi »zanesljivimi« podatki, kdo je pri tem koliko »potegnil«.

Res je, da je sklad stavbnih zemljišč že sprejel sklep o nakupu te hiše, vendar ga predsednica tudi zaradi govoric in ugibanj, ki so se širile po Metliki, ni hotela podpisati, tako da je Janko Petkovič še danes lastnik te hiše. In kako je do vsega tega sploh prišlo?

Pred dvema letoma so naredili pločnik ob cesti do mosta čez Kolpo in uredili cestno razsvetljavo. Ob teh delih je prišlo do tega, da do te hiše ni bilo več pravega dostopa, delno pa so pri tem poškodovali tudi vodnjak. Hišo je hotel lastnik, ki ni nikoli živel v njej — kupil jo je na

GOVORICE PREPREČILE PRODAJO — Hiša, predvidena za rušenje, tako še stoji, lastnik pa grozi s sodiščem.

A. B.

hkrati tudi prekvalifikacija, se ponuja v zdravstvu, kjer bo letos končalo šolanje 21 zdravstvenih tehnikov pa niti en zobotehnik, prav tako naj bi se v progra-

• Prekvalifikacije so seveda le rešitev v sili, globalno rešitev pa je treba iskati v sistemu izobraževanja, ki naj ustreza dejanskim potrebam po kadrih, pa tudi v politiki kadrovskega štipendiranja, saj bi morale biti prav delovne organizacije preko dolgoročnega kadrovskega načrtovanja odgovorne za zadostitev lastnih potreb.

mu pripravništva v delovnih organizacijah prekvalificirali kmetijski tehniki, težje pa bo s tistimi, ki so končali izobrazbo z družboslovno usmeritvijo.

T. JAKŠE

AVTOR USKOŠKE PRINCESE MED KULTURNIKI KRKE

NOVO MESTO — Kulturno društvo tovarne zdravil Krka je imelo v ponedeljek, 20. marca, zvečer občni zbor, na katerem s pregledali in ocenili delo v minulem letu in sprejeli delovni program za letos. Potrdili so tudi nove člane programskega sveta in v organih za posamezne dejavnosti. Na občnem zboru, na katerega so povabili tudi ljubitelje kulture, ki niso zaposleni v tovarni zdravil, so pripravili srečanje z novomeškim novinarjem in pisateljem Slavkom Doklom in predstavitev njegovega knjižnega prvenca — zgodovinske povesti Uskoška princesa. O tem Doklovem delu je govorila in se pogovarjala z avtorjem pesnica Jadranka Matić — Zupančič iz Študijske knjižnice Mirana Jarca.

MODRA KRONIKA IMA KASETO

NOVO MESTO — Pred meseci je bila Modra kronika ena najbolj priljubljenih in poslušanih oddaj Studia D. Čeprav jih na radiu res ni več slišati, jih je mogoče v živo slišati na nekaterih javnih prireditvah po Dolenjski in Beli krajini. Minuli teden so v studiu Sraka njeni sodelavci posneli svojo prvo kaseto. Obljubljajo 36 minut smeha, saj so na kaseti resnično izbrali vse najboljše, kar zmorejo. Morda niste vedeli, da je ekipa Modre kronike tudi narodnozabavni ansambel. Nekaj njihovih novih pesmic bo slišati tudi na prvi kaseti, ki se bo v trgovinah pojavila že v tem tednu.

- Tovariši, ostanite kar pri besedah, bo manj škode. (Kadmus)
- Pravna država je država, ki ne obsoja nedolžnih. (Igor Torkar)

LED — Časpisna kritika še nekaj velja, v Restavraciji pri vodnjaku so tako rekoč čez noč popravili ledomat. Zdaj tako pridno dela led, da ga lahko vsakemu gostu vsujejo v kozarec tudi do pet kock. Bomo videli, kaj bo poleti.

VIDEO — V Mladinski knjigi prodajajo videorekorderje japonske proizvodnje po okoli 8 milijonov kos. To je nekako 1800 mark in čista tatvina države, da o trgovcih niti ne govorimo. Zato dajemo brezplačen nasvet, kako pridete do videorekorderja ceneje in, kar je tudi važno, povsem legalno. Po novih predpisih lahko prinesete iz tujine predmet v vrednosti skoraj 800 mark, kar je čisto soliden videorekorder. Zadevo pokažete carniku, ki na podlagi vašega računa določi carino. Ta bo manj kot 50 odstotkov, kar pomeni, da boste do igračke prišli za 1200 mark. S tem ste se izognili prometnemu davku in trgovski mreži, ne da bi prekršili en sam paragraf.

VODA — Ko v našem mestu pred dnevi ni bilo vode, je to občutil tudi Adolf Zupan, predsednik izvršnega sveta. V službo je prišel neobit, kar nikoli ni v njegovi navadi. Tistega dne je bil govor tudi o samoprispevku za zdravstvo in šolstvo. Še sreča, da niso sklepali o vodi in o vodovodu.

DELO — Nekega someščana so sosedje pred veliko nočjo opozarjali, naj za praznik ne dela, ker je to velik greh. Možaku je bilo pridig dovolj, rekel je, »da so zaradi praznikov in tudi sicer 40 let zabavali ta rdeči, zdaj pa kaže, da ga bodo ta vijoličasti. Sicer pa nima Bog najbrž nič zoper delo, saj je v sedmih dneh naredil svet.«

Ena gospa je slišala, da so mestni mladinci, potem ko so s pirhi pogostili obisk iz Langenhagna, žegen zanesli tudi na partijski komite.

Sodraška mreža

ČISTILNA ŠE NE DELA — V Sodražici imajo že več let urejeno čistilno napravo in glavni kanal do nje, pa vendar ne obratuje. Zadeva je preprosta: po Sodražici ni speljana kanalizacija od stavb do glavnega kanala. Tako spuščajo gospodinjstva in tovarne odpadno vodo kar v Bistrico, ki je že močno onesnažena. Z drugih občin imajo predpise o obveznem priklopu na čistilno napravo in tudi o tehnični izvedbi teh priklopučkov.

KJE GRADITI? — V Sodražici so na območju Hoste pridobili za sklad stavbnih zemljišč dvanajst novih parcel, kljub temu tam interesi za gradnjo ne morejo graditi. Vzrok je, da so parcele na zasebnih zemljiščih in da imajo zato prednostno pravico gradnje lastniki zemljišč in njihovi najbližji sorodniki. Zato je velik pritisk za gradnjo izven tega zazidalnega območja.

PARCELE NA POKOPALIŠČU — Sodražani pa nimajo težav le s parcelami za žive, ampak tudi za mrtve. Odkar je prevzela pokopališče in upravljanje Komunala, je nanovo določeno, koliko lahko meri enojna oz. dvojna parcela za grob. Nove mere pa so manjše, se pravi socialistične, tako da nekdanja dvojna parcela zneso zdaj za 3 ali celo 4 nove parcele in je za toliko višja tudi najemnina za grob. Sodražani se temu upirajo in pravijo, naj za stare grobove veljajo tudi stare, se pravi večje, mere parcel in zato tudi nižja cena

Sprehod po Metliki

NA RAZLIČNIH SESTANKIH, ki jih je kot listja in trave, se slišati, da imajo metliški osnovnošolski učitelji najnižje osebne dohodke med prosvetarji na Dolenjskem in v Beli krajini. Za primerjavo naj zapišemo, da prejema črnomaljski učiteljski kader mesečno najmanj 200.000 dinarjev več kot metliški, kar poraja pri slednjih slabo voljo in nerazpoloženje za opravljanje vedno več zahtevnih nalog.

NA SESTANKU PRIPRAVLJALNEGA ODBORA VINSKE VIGREDI 89 so razpravljali tudi o stonjicah, za katere menijo, da na dosedanjih prireditvah niso bile takšne, kot je želeli. Bile so preveč sejmarske, neestetsko pokrite in raznolične. Draščani so lani pokazali, kakšen naj bi bil šank, vreden vinske vigrede, zato bodo letos posvetili temu več pozornosti. Ta največja belokranjska vinarsko-turistična prireditev bo 19., 20. in 21. maja v Metliki.

PRODAJALCI BALONOV, SLADKE PENE, glavnikov, ogledal in drugega, kiča letos ne bodo imeli prostora na trgu, kjer bo potekala vinska vigred. Pripravljali odbor se je odločil, da jim ponudi prostor pri stari kino dvorani oziroma ob Obrtnega doma do Rajmerjevega bifaja. Trgi bodo namenjeni trgovcem z izdelki domače obrti, predvsem belokranjske. Sploh bo letošnja Vinska vigred bolj belokranjsko obarvana. V kulturno-zabavnem programu bodo imele prednost domače, belokranjske folklorne in tamburaške skupine, pevski zbori in okteti.

V PRIMERJAVI Z LANI je letos več zanimanja za vpis v srednjo šolo tekstilne usmeritve. Najverjetneje je vzrok iskati v tem, da so se v tej edini metliški srednji šoli, odločili za nov program: obrtna šivilja. Kaže, da prejšnja dva programa, pomočnik tekstilnega konfektionarja in tekstilni konfektionar, nista več mogla dovolj pritegniti mladih, ki verjetno računajo z bodočim razmahom zasebne obrti.

KRUH — Nekateri meščani so se pri-
ložili, da ob sobotah ni moč dobiti črnega
kruha v samopostrežni trgovini na Čar-
daku niti ob 7. uri, ko prodajalno odprejo.
Pozanimali smo se, kako je s to stvarjo in
ugotovili, da težav s pomanjkanjem črne-
ga kruha niso imeli le v prodajalni na Čar-
daku, ampak tudi drugod, in to vse dni v
tednu. Sicer pa je poslovanje na Čardaku
povedal, da so nekateri čakali na črni kruh
pred vrati tudi po pol ure in da so drli v
trgovino, ko so se odprla vrata, s tako
močjo, da so podirali police. Tako so v
trenutku razgrabili tistih 50 kg črnega
kruha, kolikor so ga kljub večjim naroči-
lom dobili v prodajalno. Trgovci v tej
trgovini niso puščali pod pultom kruha za
nikogar, čeprav so poslušali celo grožnje
in svarila ljudi, da bodo prinesli nalog s
socialne službe. Poslovodja pa je potolažil
vse, ki so morali kdaj ostati brez črnega
kruha, da odslej najbrž ne bodo več ra-
zočarani. V začetku tega meseca namreč
so začeli peči namesto kilogramskih stru-
cni kruhi, ki tehtajo 80 dag. V ponedeljek
opoldne je bilo teh struc na trgovskih poli-
cih še dovolj. Razlika med prejšnjim in
novim kruhom pa seveda ni le v teži, am-
pak tudi v ceni, saj so nove struce za več
kot 100 odst. dražje.

Drobne iz Kočevja

DVAJSET LET ČAKANJA — »Zakaj
že dvajset let nimam dostopa do svoje za-
sebnosti hiše?« je prišla vprašat na Kočeski
mozaik Julka Vidmar iz Kajuhovega na-
selja v Kočevju. Odgovora ni dobila takoj,
ker ni bilo pristojnih tovarišev in tovarišic,
iz zanesljivih virov pa smo zvedeli, da bo
zadeva zagotovo rešena v naslednjih dvaj-
setih letih, če ne bo prišlo kaj vmes.

STRAH PRED MLADINO — Iz vseh
koncev Jugoslavije je slišati, da je treba
»Mladino« ukiniti. Slišati je tudi, da se
izogibajo novinarjem Mladine. Nekoliko z
samdo smo zvedeli za neki »mladinski«
pripetljaj, ki se je zgodil v Kočevju. Vrtar
Trikona je pobral dva mlada prišleca, od
koga sta in kaj hočeta. Povedala sta, da sta
mladine in bi rada do sefov. Vrtar je spo-
ročil v pisarne, da pri njem čakata dva iz
»Mladine«. Neka sefinja je potem prišla
do vrtarjeve lože in z olajšanjem ugotovi-
la, da sta prišla le dva s predsedstva OK
ZSM Kočevje, nakar se je vsem odvalil
kamen od srca.

Ribniški zobotrebci

TREZNI RIBNIČANJE — Ribničani,
nekdanji znani pivci, so vedno bolj trezni in
preudarni, kar se ne kaže samo v zavidlj-
vih gospodarskih dosežkih, ampak tudi v
dejstvu, da v glavni ribniški restavraciji že
dopolne zmanjka gostega soka. Namesto
po alkoholnih pijačah Ribničanje kar
preprosto segajo po sokovih. Do hujših
zastupitev zaradi privajanja organizmov
na nove razmere doslej še ni prišlo.

TEŽAK RACUN — V odloku o raz-
glasitvi soteske Kadice za naravni park, ki
je v javni razpravi kot osnutek, je nekoliko
nejasno napisano, koliko hektarov ta park
zajema. Uporabljene znaki (pike, vejice)
so uporabljeni tako nesrečno, da se neka-
teri sprašujejo, če ne gre za zmedo zaradi
starih in novih hektarov, tako kot pri sta-
rih in novih dinarjih.

MLADIM VSE JASNO — Ob ne-
davnem odhodu 17 mladincev v vojsko je
mladinska organizacija v sodelovanju z
enoto JLA in oddelkom za ljudsko
obrambo pripravila razgovor z njimi.
Mladim so razlagali, kakšno je življenje v
JLA itd., pripravljani pa so bili tudi odgo-
varjati na vprašanja mladih vojakov-
regrutov. Vendar mladinci niso nič spra-
ševali. Kaže, da jim je vse jasno. Bolj so
zaskrbljeni starši, saj pošiljajo svojim si-
novom, ki so pri vojakih, radijske čestitke,
ki se začne nekako tako: Da bi se vrnil živ
in zdrav...

Trebanjske iveri

BOMBA PRI ŠOLI — Če pride do
vnetja trikoloretela, ki ga v Polikemovem
obratu v Velikem Gabru med drugim
uporabljajo v lepilih TIP-TOP, se ob vi-
sokih temperaturah ustvarja nevaren strup
— fosgen. Zadeva niti ne bi bila tako v
nebo vpijoča, če ne bi republiko požarni
inspektor šel zdaj, ob širitvi obrata, zah-
teval, da imajo v Polikemu gasilsko ekipo
v stalni pripravljenosti. Z bolj ali manj ne-
varnimi snovmi se ukvarjajo že lep čas in
za to tudi nimajo vseh potrebnih papirjev.

KALNA VODA — Kljub temu da
Mokronožani plačujejo že več let ekono-
msko ceno vode, jih Komunala doslej še ni
uspela razveseliti z njeno brezhibnostjo.
Navadno je voda sicer bistra, ob malo več-
jih neurjih pa postane (in ostane za dan ali
dva) tako kalna, da bi bila primernejša za
lenive krape kot za žejne ljudi in pranje pe-
nila. Kdor se vseno loti tveganega početja,
se mora sprizginiti z rjavkastimi ostenki
nekaj belega perila.

NESPUŽENE CESTE — V glasilu
Krajan, ki so ga KS in podjetja z Mirne iz-
dali ob nedeljskem referendumu, je vrsta
koristnih informacij. Če referendum ne bi
uspel, bi se zgodilo tudi, da bi do pomladi
sneg »mirno obtežal na nespuženih cest-
tah«. Če nam bodo prihodnje zime nasule
snega.

IZ NAŠIH OBČIN

Bo premog zopet težko prodati?

V rudniku Kanižarica pričakujejo, da bodo poleti zopet težave s prodajo premoga
— Znižujejo stroške proizvodnje — Boje se dvigniti ceno

ČRNOMELJ — Rudnik Kanižarica je bil edini v delovni organizaciji Rud-
niki rjavega premoga Slovenije s sedežem v Trbovljah, ki je preteklo leto zak-
ljučil brez izgub. Sicer pa to ni edini uspeh tega kolektiva. V letošnjem letu so že
presegli letni plan izkopa premoga za 16 odst., samo v marcu pa plan za ta me-
sec za več kot 30 odst.

Po besedah direktorja tozda Vladi-
mirja Breznika so se odločili za večji
izkop v zimskih mesecih zato, ker
pričakujejo, da bodo imeli poleti težave
s prodajo premoga. Da se jim takrat ne

KAKO PRAZNOVATI?

KOČEVJE — Na vprašanje, če naj
bi dan mladosti praznovali klasično
(šafeta, telodavba v Beogradu), festi-
valsko ali pa ločeno v okviru lastnih
možnosti, so se kočevski mladinci
odločili za sednji predlog in ga tudi spo-
ročili zvezi konferenci ZSM Jugoslavi-
je. V zveznem merilu pa je končno pre-
vladal drugi, festivalski tip praznovanja.
V Kočevju bo v počastitev dneva mla-
dosti osrednja prireditev koncert glas-
benih skupin, ki bo 26. maja na po-
možnem stadionu v Kočevju. Razen
tega bo še več drugih prireditev.

UPOKOJENCI NE MIRUJEJO

KOČEVJE — Društvo upokojen-
cev Kočevje dela v zadnjem obdobju
zelo uspešno. Že od januarja letos se
člani in članice zbirajo vsako sredo ob
17. uri v klubski sobi, kjer vneto pletejo,
kvačajo, klekajo, delajo makrameje, si
izmenjujejo izkušnje in tudi zapojejo.
Vsako sredo ob 16. uri imajo upoko-
jenci v posebni šoli telodavbo, za katero
je veliko zanimanja. Aprila bodo začeli
s peš izleti in kolesarjenjem, z majem pa
z avtobusnimi izleti po Sloveniji. Poleti
bodo zanesljivo imeli tudi razstavo roč-
nih del, in sicer v začetku septembra.

KAKO VAROVATI POTROŠNIKA

KOČEVJE — Na nedavnem sestan-
ku konference sveta potrošnikov ob-
čine Kočevje so ugotovili, da imajo sve-
te potrošnikov v vseh krajevnih skup-
nostih, njihova značilnost pa je, da
nikjer ne delajo. Predsednica te konfe-
rence je Milena Kodrin iz Opreme
Kočevje. Na sestanku so se dogovorili,
da bodo v kratkem pripravili program
dela potrošniških svetov in njih konfe-
rence, ki bo prilagojen potrebam v
kočevski občini. Pri tem bodo uporabili
tudi izkušnje iz ankete dijakov kočev-
ske srednje šole o stanju in ponudbi v
trgovinah in gostinskih obratih. Menili
so, da potrošniški sveti ne bi smeli biti
nabiralnik za pritožbe potrošnikov in
gostov, saj se celo pritožne knjige po
lokalih ne obnesejo. Dali so še nekatere
predloge, pozabili pa so predlagati, naj
bi inšpektorji pogostejše kontrolirali tudi
cene in poštenost pri zaračunavanju in
tehtanju tako v trgovinah, kot v mesni-
cah, pekarni itd.

Le na papirju

Skrb za obrt po naše

RIBNICA — V razvojnih planih
občine Ribnica je načrtovano, da
bo delež obrti v družbenem proiz-
vodu ribniškega gospodarstva na-
raščal, dejansko pa upada. Nekateri
trdijo, da je to zato, ker pač nekatere
industrije (Riko, Inles) in promet
(Eurotrans) zelo hitro napredujejo.
Obrtniki pa menijo, da je vzrok tudi
v tem, ker je skrb za razvoj obrti iz-
ražena le v planih in besedah, v prak-
si pa je malo storjenega za njen
razvoj.

V podkrepitev slednje trditve so
nam obrtniki in predstavniki obrt-
nega združenja navedli kar prak-
tičen primer. Novomeški Pionir
ureja v Ribnici po sistemu za trg tu-
di poslovne prostore za obrt. V Do-
lenjskem listu in Delu je bil objavlj-
en je razpis o oddaji teh prostorov.
Ribniški zasebni gostinec Božo An-
dolišek pravi, da je šel prvi k Pionir-
ju, da bi vplačal akontacijo za lokal
na osnovi objavljenih razpisov.
Tam pa so mu rekli, da mora še
nekoliko počakati, ker bodo imeli
prednost pri najemu tisti iz družbe-
nega sektorja. On pa pravi na
vrsti, ko bodo znane dokončne cene
lokalov in ko bodo znane odločitve
družbenega sektorja. Potem dva
meseca ni dobil od Pionirja nobe-
nega odgovora, na telefonske pozi-
ve pa je bil deležen izmikljanja.
Končno pa je zvedel pri domačem
obrnem združenju, da so lokalni že
odani Beograjski banki, Mercatorju
in drugim. Lokalov torej ni več in je
treba počakati na druge, ki jih bo
Pionir tudi začel urejati v Ribnici.
Andolišek se boji, da bo tudi pri
drugem razpisu izigran.

J. P.

bi kopičile prevelike zaloge, bodo poleti
izkoristili čimveč dopustov. Sedaj je
namreč prodaja premoga še kolikor to-
liko tekoča, saj 60 do 70 odst. prodajo
ljublanski toplarni, medtem ko gre
premog za široko potrošnjo že težje v
prodajo. Zato si tudi ne upajo povečati
cen, ker se zavedajo, da bi bila potem
prodaja še bolj otežkočena. Ne zdi pa se
jim prav, da so v letošnjem letu ceno
naftnim derivatom dvignili že trikrat,
medtem ko premogu le dvakrat, skupaj
za 44 odst.

V rudniku močno občutijo, da je
upadla kupna moč ljudi in da se zato
bolj usmerjajo na kurjavo z drvmi, se-
veda pa je bila tudi letošnja mila zima za
rudarje zelo neugodna. Manjše pov-
praševanje po premogu in zato premalo
korajže, da bi mu povišali ceno pa je
pripeljalo do tega, da realni osebni do-

hodki rudarjev padajo, kar je vse prej
kot spodbudno za njihovo sicer dobro
delo. V kanižarskem rudniku si zelo
prizadevajo, da bi proizvodnjo čimbolj
pocenili. Tako povečujejo storilnost,
zmanjšujejo število zaposlenih. Na nji-
hovo srečo so tudi razmere v jami ve-
liko bolj ugodne kot v preteklem letu,
premog pa kvalitetnejši. Toda ob na-
ši večji inflaciji očitno vse to še ne za-
dostuje, da bi se cene premoga, če že ne
ustalile, pa vsaj dvigale nekoliko bolj
počasi, kar je, razumljivo, želja vseh
potrošnikov.

M. B.-J.

PREDSEDNIK JE ALJČ

KOČEVJE — Na občnem zboru
Turističnega društva Kočevje, ki je bil
23. marca, so izvolili novi upravni in
nadzorni odbor društva, za predsednika
pa Angela Babiča-Aljčca, zasebnega gos-
tliničarja iz Šalke vasi pri Kočevju, ki je
znan tudi po tem, da ima v svojem gos-
tišču občasno razne izvirne prireditve za
otroke, mladino in odrasle.

Gospodarstvo še nazaduje

Izgube v Itasu, Govedoreji in Lesni predelavi — Da-
nes o ukrepu družbenega varstva za Itas

KOČEVJE — Za kočevsko gospo-
darstvo je v minulem letu značilno: pa-
dec fizičnega obsega proizvodnje, padec
realnih osebnih dohodkov, likvidnostne
težave ter povečanje izvoza in uvoza. O
teh rezultatih je razpravljala na včerajšnji
seji tudi občinski izvršni svet.

Izvoz je bil lani večji za preko 17 os-
totkov, uvoz pa je porasel skoraj za 46
odstotkov; kljub temu znaša pokritje
uvoza z izvozom še 1,59. Nad 90 os-
totkov izvoza je konvertibilnega, največ-
ja izvoznika pa sta Avto Kočevje (njeg-
ov delež v izvozu občine je 45 odst.) in
LIK (20,1 odst.), medtem ko je izvoz
porasel najbolj pri Gozdnem gospo-
darstvu (za 138 odst.) in Melaminu (za
43,7 odst.), najbolj pa je upadel pri
Opremi (za 65,4 odst.) in Tekstilani (za
32,6 odst.). Ves uvoz je bil s konverti-
bilnega trga.

Fizični obseg industrijske proizvodnje
se je zmanjšal za 8,6 odst., najbolj v
Opremi (za 23 odst.), Trikonu (22,2
odst.) in Tekstilani (17,4 odst.). Največ-
ji fizični porast proizvodnje pa je bil v
Melaminu (8 odst.) in Inkopu (3 odst.).

Mirenčani dinar tudi trikrat oplemenitili

Pred nedeljskim referen-
dumom za samoprispe-
vek v KS Mirna

MIRNA — »Zavedati se moramo,
da so minili časi, ko bi denar lahko do-
bili, ampak ga moramo zaslužiti in na-
menoma usmeriti za razvoj krajevnih
skupnosti. Toda že, če se bežno ozremo
na ustvarjeno s pomočjo prvih dveh
krajevnih samoprispevkov, nas to mora
navdajati s ponosom, zadovoljstvom in
upanjem, da bomo tudi tretjič za samo-
prispevek in še hitrejši razvoj naše KS.«
poudarja pred nedeljskim referendu-
mom v KS Mirna predsednik sveta KS
Maks Kurent.

V prvem programu samoprispevka
so Mirenčani z asfaltiranjem cest pri-

• V nedeljo, 2. aprila, bo okrog 1700
Mirenčanov na 13 voliščih odločalo o
uvevedi 2% samoprispevka za dobo 5
let. Zbrali naj bi 1.426.469.000 din in
porabili med drugim za dokončanje
javne razsvetljave, gradnjo kanaliza-
cije stare Mirne, za peš most preko
Mirne, za asfalt v Trbincu, Brezovici,
Gomili, Cirkniku, Stanu in Debencu, v
Volčjih Njivah in Glinku, za posodo-
bitev krajevnih cest v Selu, na Migol-
ski gori, v Migolici, Sajenicah, za so-
financiranje vodovoda v Gorenju vas,
cesto v Škrjanče, most proti Ševnici,
kanalizacijo v Zabrdju itd. O pro-
gramu natančno poročalo glasilo KS
Mirna Krajan.

bližali vasi centrom, tovarnam, šolam in
drugim ustanovam. V drugem progra-
mu so zgradili mriško vežico, telefon-
sko centralo, asfaltirali ceste in ulice,
vzdrževali makadamske ceste, začeli
urejati otroško igrišče, pretežno zgradili
javno razsvetljavo Mirne in dva vaska
vodovoda ter pomagali pri izgradnji čis-
tilne naprave. Mirenčani so drugi pro-
gram samoprispevka presegli kar za 50
odstotkov, zato je malo takih, ki dvomi-
jo, da ne bi bili uspešni tudi v tretje.

P. P.

Romi, od katerih si obetamo pomoč, pozabijo na nas

Jože Butala o proble-
mih Romov v Beli krajini

ČRNOMELJ — Pred štirimi leti
so v Črnomlju ustanovili društvo
Rom, ki naj bi vključevalo Rome iz
vse Bele krajine. Vendar jih je sedaj
zares delavnih v društvu okrog 80, to-
rej vsak deveti pripadnik te etnične
skupine v državi ob Kolpi. Predsednik
Jože Butala je imel vsa ta leta velike
težave, ker mu ni uspelo dobiti ljudi,
ki bi mu pomagali, vse pa kaže, da jih
je končno le našel.

»Pri nas so problemi, ker tisti Ro-
mi, ki so se nekoliko povzpeli bodisi
po izobrazbi, bodisi da so dobili za-
poslitev in so si ekonomsko opomo-
gli, nočejo več slišati o Romih, name-
sto da bi prav oni pomagali ostalim
najti pot iz zaostalosti in revščine.«
potarna Jože. Hkrati pa pohvali, da so
Romi vključeni tudi v krajevno sa-
moupravo in da jih enakopravno
vključujejo v akcije v krajevnih skup-
nostih. »Največ težav imamo sedaj z
zaposlovanjem, saj so celo mladi, de-
lavalni fantje in dekleta, ki so po os-
novni šoli nadaljevali šolanje, ostali
na cesti. Ne omogočijo jim niti oprav-
-

Jože Butala

janja pripravništva. Zato se dogaja, da
se marsikateri, ki končuje osemletko,
sprasuje, ali se je smiselno šolati na-
prej, ko je že sedaj jasno, da zaposlitve
ne bo moč dobiti. Toda upam, da
bomo rešili tudi ta problem, morda s
pomočjo komisije za vprašanja so-
cialne varnosti Romov pri skupnosti
socialnega varstva, v kateri sta tudi
dva naša člana.«

Belokranjsko društvo Rom ima tu-
di številne športne sekcije, katerih
člani se udeležujejo turnirjev ali pa jih
sami organizirajo. Pripravljajo se tudi
na ustanovitev folklorne skupine. 8.
aprila pa bodo ob svetovnem dnevu
Romov pripravili v Črnomlju repu-
bliško proslavo.

M. B.-J.

Mladi in oblast

Ribniška mladina opušča
preživele oblike dela

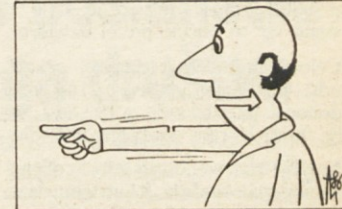
RIBNICA — »V življenje mladih je po-
trebno vnesti več javnih tribun, razgovo-
rov pa tudi kulture razpravljanja. To je
pogoj za porojevanje demokracije, v
čemer je tudi bodočnost naše družbe.«
pravi Stane Hafnar, sekretar OK ZSM
Ribnica, in dodaja, da so nekatere sedanje
oblike organiziranja in dela mladih preži-
vele, kar velja med drugim tudi za delovne
akcije, razne sestanke pa tudi prireditve,
na katerih so pijančevali.

V Ribnici ustanavljajo center interesnih
dejavnosti mladih, kjer naj bi se mladi zbi-
rali ter uresničevali svoje načrte in želje.
Tako v okviru tega centra že dela študen-
ski servis, ki je nekaj uspeha že dosegel.
Med drugim je dvajsetorici učencev, di-
jakov in študentov priskrbel občasno delo
v ribniških podjetjih. Zasluge jim je prišel
prav za finansiranje svojega nadaljnega
izobraževanja. Ta servis dela vsak torek in
četrtek od 16. do 18. ure, in sicer v prostori-
h Centra, ki je v bivši stavbi bivše Delav-
ske univerze.

Svoje prostore imajo tudi mladi po
drugih krajevnih skupnostih. Najuspešne-
jši pri tem so mladi Sodražani, ki so v svo-
jih prostorih pripravili že več zabavnih
večerov, dobro sodelujejo z ostalimi
društvami na svojem območju, imajo pa še
več predlogov in pobud za delo.

»Mladi moramo biti prisotni v vseh or-
ganizacijah.« pravi sekretar Hafnar, »saj se
tudi mladina in mladinske organizacije vključe-
jemo v boj za oblast. Tega boja v ribniški
občini sicer še ni opaziti, vendar je vedno
bliže dan, ko si morajo mladi v sodelovanju
z vsemi ostalimi le izboriti pravico, da po-
sežemo tudi po vrhovih oblasti.«

M. GLAVONJIC

O BODOČIH OFICIRJIH

KOČEVJE — Usklajevalni odbor
za SLO pri OK SZDL Kočevje je na
zadnji seji ugotovil, da je vpis v vojaške
(in milicijske) šole, kar zadovoljiv. Za
vojaško gimnazijo sta se prijavila dva
kandidata, za srednjo letalsko šolo celo
trije, za mornariško srednjo šolo in za
mornariško akademijo pa po en kandida-
t, se pravi skupaj sedem. Približno to-
liko se jih je prijavilo še za milicijske
šole. To pa je že okoli 10 odstotkov
učencev, ki končujejo osemletko, so
ugotovili na sestanku in menili, da je v
občini zanimanje za te poklice. Ne bi pa
bilo slabo, če bi se pozanimali tudi,
kako so zadovoljni tisti, ki so šolanje na
vojaških šolah že končali.

Priznanja ob prazniku

Podeljenih 12 priznanj občine Ribnica, dve plaketi
»26. marec«, Urbanova nagrada pa pevcem

SODRAŽICA — Na svečanosti ob
prazniku občine Ribnica, ki je bila v so-
boti v Sodražici, so podelili tudi letoš-
nja občinska priznanja in nagrade.

Priznanje občine Ribnica so prejeli:
Vinko Bambič, direktor tozda Riko
Loški potok, Albina Grivec, učiteljica iz
Dolenje vasi, Stane Kljun, animator in
organizator kulturnega življenja v obči-
ni Ribnica, inženir Janez Lesar iz Inles
Ribnica, Janko Novak, bivši direktor
Kočevskega tiska v Kočevju, Alojz
Oblak, zasebni združeni kmet z Grab-
na—Sv. Gregor, Angelca Šega, učiteljica
iz Sodražice, Niko Zvokelj, fran-
ciščan pri Novi Štifi, Ivanka Ilc,
učiteljica iz Ribnice, pevski kvartet In-
les Ribnica, prostovoljno gasilsko dru-

štvo Prigorica, in TVD Partizan So-
dražica—sekcija za zimске športe.

Plaketo 26. marec sta prejela: Janez
Rigler, družbenopolitični delavec iz
Ljubljane, ribniški rojak (od leta 1942
aktivist OF v Ribniški dolini, kot nosi-
lec odgovornih dolžnosti v organih v
Ljubljani pa je tudi prispeval k razvoju
občine), in Vzgojno-varstvena organi-
zacija Majde Silc iz Ribnice (za usre-
šno delo na področju otroškega varstva
in za sodelovanje z vsemi nosilci kul-
turnega življenja v občini).

Urbanovo nagrado je prejel moški
pevski zbor KUD Slemenca, in sicer za
prizadevno delo od ustanovitve leta
1954, za sodelovanje na krajevnih in
občinskih pa tudi medobčinskih pri-
reditvah.

Izredni dosežki delavcev Iskre

V Mokronogu ustvarili blizu polovice akumulacije gospodarstva občine Trebnje
— V Trimu občuten zasuk na boljše in nič več izgub po ZR 1988

TREBNJE — Trebanjsko gospodarstvo je preteklo poslovno leto sklenilo
sorazmerno ugodno, toda če bi vzeli posamezne organizacije pod drobnogled,
bi kaj hitro udarile na plano tudi številne pomanjkljivosti in bi bila podoba že
precej manj razveseljiva.

Tako denimo akumulacija v celoti
kaže visoko rast, če pa odmislimo visok
delež mokronoške Iskre, ki je lani nas-
ploh blesteče poslovala, je povečanje
pod stopnjo inflacije. Hkrati se posla-
bšajo s tem tudi kazalci gospodarjenja,
saj znaša akumulativna sposobnost
gospodarstva brez Iskre Mokronog le 3
odstotke in je enaka tisti pred letom dni.

Lani je zabeležila izgubo le Iemveje-
va Tovarna opreme na Mirni, ki pa so
jo pokrili iz skupnih rezerv matične de-
lovne organizacije. Zakonsko določe-
nih sredstev rezerv niso oblikovali v
Novolesovih tozdih TPE Rače selo in

TAP Trebnje in v Krojaškem podjetju
Trebnje. Slej ko prej pa se spodbudni
dosežki Trima, ki se je v letih 1986 in
1987 ter v prvem polletju lani še otepal
z izgubo, zaključni račun 1988 pa se je
stekel s t. i. pozitivno ničlo. V Trimu so
z doslednim izvajanjem sanacijskega
programa in njegovim splošnim do-
polnjevanjem dosegli pomembne uspe-
he.

Lani so najvišjo rast celotnega priho-
dka zabeležili v Trimu, Novolesu-tozd
TAP in v SOZ Unitneha; te so poleg
KZ in Putnika v vrhu tudi po ustvarje-
nem dohodku, medtem ko je po tem
merilu vodilna Iskra. Najnižji po doho-

dku pa so v Komunalni, Hrastu Šetlo-
vren in Krojaškem podjetju Trebnje.

Po deležu prihodka, ustvarjenega na tu-
jem trgu v celotnem prihodku, pa so
med najvišjimi Trimo (53 odstotkov),

• Najvišje povprečne osebne doho-
dke so lani imeli delavci v Stanovanj-
ski zadruzi Šenturpet (1.386.300
din), SOZ Unitneha (1.149.670), KPD
Dob (1.038.590), Kolinska (998.820),
najnižje kuverte pa so bile v Zmagi
Mokronog (353.550 din), Induplati
Mokronog (432.060), Novoles TPE
Rače selo (488.140), Krojaškem pod-
jetju (511.670), VVO (588.730) in
upravi SO (694.410 din).

IMV Mirna (50), Iskra Mokronog (43)
in Tesnila Velika Loka (16 odstotkov).

P. P.

ODDIH ZA UPOKOJENCE
KOČEVJE — Prizadevno društvo upokojencev je te dni obvestilo člane med drugim tudi o tem, da lahko letujejo v upokojenem počitniškem domu v Izoli. Cena dnevnega penziona je znana le za april in znaša 62.000 din, pri čemer je regres za upokojence najmanj 4.500 din. Vsak, kdor namerava letovati v tem domu, mora svojo željo javiti društvu upokojencev najmanj dva meseca pred nastopom letovanja. Letovanje lahko upokojenec odpove najmanj 14 dni pred nastopom, vendar dobi v tem primeru vrnjeno polovico vplačane akontacije, ki znaša 100.000 din. »Vso akontacijo pa vrnejo le v primeru smrti ali hospitalizacije v bolnici, kar pa mora biti dokazano z uradnim dokumentom,« je zapisano v obvestilu.

V ŠENTJANŽU OB 8. MARCU

Društvo prijateljev mladine v Šentjanžu že vrsto let organizira srečanje žena in deklet od njihovem prazniku. Pionirji OK vedno z veseljem pripravijo priručnik omladinski program. Tudi letos je bilo tako, a vendar malo drugače. Članice DPM so se odločile, da bodo zbirale prostovoljne prispevke za nabavo inkubatorjev. Da je še dovolj dobre volje med našimi krajkankami, se je izkazalo pri pretevanju samoprispevkov denarja. Zbrale smo 45 starih milijonov. Ni še zamrlo toplo človeško razumevanje za pomoč najmlajšim, komaj rojenim otrokom, ki brez draga medicinskega aparata ne bi bili sposobni za življenje. Zato se članice odbora DPM Šentjanž zahvaljujemo vsem, ki ste se odzvale vabilu za samoprispevek.

Odbor DPM Šentjanž

HVALA ZA POMOČ

Medobčinska organizacija slepih in slabovidnih Novo mesto se iskreno zahvaljuje Mariji Šali iz Novega mesta, ki je naši organizaciji namesto cvetja na grob pokojnega Juvana iz Vač poklonila 50.000 din, in Mariji Mlakar iz Krškega, ki je poklonila 15.000 din kot pomoč slepim in slabovidnim.

Predsednik:
JOŽE ZUPANC

SPET JAVNA SKRIVNOST

KOČEVJE — Že ob zadnjih volitvah smo opozorili, da v kočevski občini ni bilo posrebljeno, da bi volilci lahko res tajno glasovali. Nikjer namreč ni bilo kabin za volilce, kjer bi vsak svojo volilno dolžnost opravil tajno in neovirano. Običajno je bilo pripravljenih za glasovanje več miz sredi volišča, tako da je vsak imel pregled nad volilci in je lahko preko hrba videl, kako glasuje. To pa ni bila le kočevska posebnost, saj smo na posnetkih televizije videli, da so tako glasovali tudi drugod po Sloveniji. Pred vrati so nove volitve, pri odgovornih smo povprašali, kako bo zdaj posrebljeno za tajnost. Odgovor je bil, da bo podobno, kot je bilo pri vseh dosedanjih volitvah. Torej ni nihče ničesar ukrenil.

- S citati iz Marxa je ubranil svoj kapital. (Kadmus)
- V Jugoslaviji nismo nikoli gradili socialističnega sistema, marveč nekakšen antikapitalistični projekt. (Branko Greganović)

Še o cerkvi sv. Duha

Dopolnilo odgovora, objavljenega 20. okt. 1988

Pred meseci, natančneje 20. oktobra 1988, sem v članku o urejanju cerkve sv. Duha v Črnomlju navedla napačne podatke o njenem lastništvu v dobri veri, da so pravilni, a se je izkazalo, da niso. Zato podatke o lastništvu dopolnujem z naslednjim:

Cerkev je bila ob koncu prejšnjega stoletja last nemškega viteškega reda. Tajno je leta 1866 prodal tedanji mestni občini in jo leta 1908 od nje ponovno odkupil za 3.000 kron. Med leti 1919 in 1939 je bil nad cerkvijo uveden nadzor in sekvestracija na podlagi odloka deželne vlade za Slovenijo zaradi domneve, da se hočejo lastniki odtegniti plačilu davkov.

Po sklepu okrajnega sodišča v Metliki z dne 29. 7. 1955 je cerkev prešla v splošno ljudsko premoženje. Osnova za izdajo tega sklepa je bila sodba okrajnega sodišča v Ljubljani z dne 19. 7. 1949, s katero je bila med drugim izrečena tudi naslednja kazen: »Izreče se zaplemba celotnega premoženja križevniškega reda province Slovenije s sedežem v Ljubljani, zlasti nepremičnin v št. 16, 465 k.o. Gradsko predmestje, 160 k.o. Krakovski predmestje, 335 k.o. mesta Ljubljana, 750, 1019 k.o. Črnomelj, 483 k.o. Loka, 1469, 1479 k.o. Metlika, 371, 382 k.o. Dobravice, 486 k.o. Grabrovec, 206 Rosalnica, 579 in 711 k.o. Lokvice, bodisi da so ta zemljišča ali druga, ki tu niso navedena, vključena na ime nemškega križarskega reda ali pa so vključena na kakšno drugo ime, katerega za uporablja in upravlja

Marsikje na svetu čas stoji

Pismo iz Amerike

Iz San Franciscia je v uredništvo Dolenjskega lista prišlo pismo Jožeta Udovca, v katerem avtor ocenjuje časopis. »Moje mnenje je, da je Dolenjski list zelo dober časopis, čudim se, da dobim tako veliko za tako malo denarja. Dolenjski list mora imeti že dobro organizacijo,« meni Jože Udovc. Glede finančne krize v Sloveniji, o kateri bere, pravi, da bi morali ljudje iz te republike pogledati malo po svetu in bi videli, da v Sloveniji ni krize. Po njegovem mnenju je bolj pravi ravni ste po vprašanju »kaj jaz lahko naredim za Slovenijo?«, kakor pa gledati, »kaj bo Slovenija zame naredila.« Jože Udovc primerja Jordanijo in Slovenijo. O prvi pravi, da njeni prebivalci »v dva tisoč letih niso toliko napredovali kot naša Slovenija v 50 letih«. Udovc ugotavlja, da v več delih sveta čas stoji, in sicer zato, »ker si ljudje rečejo, kar je bilo dobro za mojega očeta, je dobro tudi zame«. V pismu omenja tožbo, v kateri je bil govor o pasjem ugrizu. Advokat je obtoženega Slovenca vprašal, zakaj je psa z vilami — zabodel. Pes me je grizel, je bil odgovor. Advokat pa je gnal svojo, zakaj ni obtoženi psa dregnil z drugim koncem vil in ne z rogji. »Zakaj pa ni pes mene z drugim koncem?« se je odrezal možak. Nauk te zgodbe je, kot pravi Jože Udovc: znati se je treba.

Kot pravi avtor prijaznega pisma, naj bi Dolenjski list več pisal o slabih lastnostih alkohola. V časopisu naj bi več pisali tudi o tem, kako trdo in pametno se mora delati v kapitalističnih državah.

Kdo manipulira pravzaprav?

Notica v Sevnških paberkih (DL, 16. marca 1989) kot primer, kako se da na majhnem prostoru napisati kopico neresnic in približnih kvalifikacij

Zdavnaj sem se odločil, da ne bom več odgovarjal na (pogosto tudi nesmiselne) napade, ki sem jim izpostavljen v nekaterih slovenskih listih. Toda tokrat ne morem molčati, in sicer iz dveh razlogov:

1. Dolenjski list berem bolj ali manj redno že deset let. Zelo spoštujem njegovo informativnost, jasnost stališč, prevladujočo objektivnost in umirjenost, kar niso pogosti primeri v teh zavrelih in evforičnih časih. Seveda sem naletel in tudi zdaj naletim v Dolenjskem listu na članke, s katerimi se ne strinjam, vendar to ni vzrok za prekinitve komunikacije med nekim listom in njegovim bralcem. Nasprotno!
2. V »Dolenjcu« z dne 16. marca tega leta je bila v rubriki Sevnških paberk objavljena notica z naslovom »Indoktrinacija«, v kateri je nepodpisani avtor s presenetljivo lahkotnostjo na majhnem prostoru izrekel (napisal) kopico neresnic in približnih kvalifikacij. Zaradi tega vas prosim za strpnost glede dolžine mojega reagiranja, ker je nekatera dejstva potrebno pojasniti in razložiti tudi zaradi bralcev, čeprav tudi — dovolite mi nekoliko subjektivnosti — zaradi sredine, kjer živim in, predvsem, s katero nisem imel neprijetnih izkušenj.

Ker v omenjeni notici niso zapisana različna mnenja (za katera imamo vsi pravico!), ampak so v njej »zapisane« laži in ugičanja, moram svojega nepodpisanelega kolego (in someščana) naprej

križevniški red. »Besedilo v navednicah je prepis odlomka iz omenjene sodbe. Zaplemba premoženja je bila izrečena kot kazen zaradi sodelovanja nekaterih pripadnikov nemškega viteškega reda z okupatorjem, »ne glede na to, da so bili nekateri tudi sodelavci OF ali vsaj lojalni.« O dejavnosti pripadnikov nemškega viteškega reda v Beli krajini med NOB se lahko pouči bralec iz kakšne zgodovinske knjige, ki obravnava to območje oz. NOB v Sloveniji.

Vse navedene nepremičnine so prešle v splošno ljudsko premoženje. Kasneje je javno pravobranilstvo SR Slovenije ugotovilo, da cerkev sv. Duha (parcelna št. 62 pod vl. št. 953, k.o. Črnomelj) verjetno pomotoma ni bila navedena v sodbi in ne zaplenjena, zato je predlagalo okrajnemu sodišču v Metliki, naj izvrši tudi to zaplemba, kar je z omenjenim sklepom z dne 29. 7. 1955 storilo. Tako je sedaj ta cerkev splošno ljudsko premoženje.

Upajmo, da bo hkrati z obnovno obdelano tudi zgodovina te cerkve, ki bi bila z drugimi podatki predstavljena v posebni publikaciji. Zato je seveda vsak podatek dobrodošel. Toliko se mi je zdelo potrebno pojasniti bralcem Dolenjskega lista, da se izognemo kakšnim nesporazumom. Kaj več od tega pa lastnine in dejavnosti nemškega viteškega reda nisem raziskovala. Morda se bo ta snov zdela zanimiva kakšnemu zgodovinarju in bo o tem napisal še kaj.

KSENJA KHALIL

Zahtevali smo obrambo pravice

Iz pripomb k pismu s tem naslovom: (DL 23. marca): »V veliki zmoti ste, če mislite, da sem zoper Odborovo zavzemanje za človekove pravice«

Spoštovani Daniel Brezovar, dovolite, da Vas vikam, ker Vas v resnici niti ne poznam, kaj šele da bi si bila bližja, pa bi si zato smel in mogel privoščiti tikanja. Obžalujem. Seveda sem se trudil v občinski konferenci SZDL izvesti ime vodje Pododbora in naslov ali priglasno mesto Pododbora, pa mi ni uspelo. Tudi to obžalujem. Mi ne verjamete, da je vse to res? Res bi obžaloval, če mi ne bi verjeli. No, prepričajte se pri predsedniku občinske konference SZDL. On je poštenjak!

V odgovoru, v katerem se trudite pojasniti, kaj ste pravzaprav člani kolegija Pododbora za varstvo človekovih pravic za Dolenjsko in Belo krajino hoteli doseči s pismom (zahtevkom), s katerim ste se obrnili na skupine delegatov od Kolpe do Save, pravite, zgodbico povedano, »da ste zahtevali samo obrambo pravice.« Cenim vsebino pri-

zadevanj Bavčarjevega Odbora in Pododbora na našem terenu, se pravi zavzemanje za četrstvo, kar vse ima globlji pomen in širši namen, kakor pa zgolj le-to oteti ali zaščititi pred krivico. V zvezi s tem ne delajte krivice delegatom skupščine SR Slovenije — tudi tem iz Dolenjske in Bele krajine ne! V odgovoru Bojanu Finku, objavljenem v prejšnji številki Dolenjskega lista, ki je dobil mesto tik pod Vašim pisanjem, ste lahko prebrali, kako so se tudi delegati delegatskih skupin za Dolenjsko, Belo krajino in Posavje izrekli za resnico, pravico in demokracijo. Torej, zakaj in v imenu koga, spoštovani Brezovar, bi želeli delegati skupine ali jaz osebno diskvalificirati ljudi iz Pododbora? Zakaj naj bi, recimo, šel v polemiko z vašimi stališči, če se po bistvu in možno tudi po vsebini stališča prej omenjenih delegatskih skupin od vaših bistveno ne

razlikujejo. Mar res ne uvidite, da so se naši delegati skupaj z drugimi v skupščini SRS zavzemali za svobodo »štirih ljudi« in za temeljito radikalno oceno in kritiko povelja v točkah ali vsebinah, kjer je oboje upravičeno in nujno, in prav tako za vsestransko analizo okoliščin, v katerih je do povelja prišlo? Ne cenil bi Vas, če bi to spet prezrili ali spregledali. Zato, prosim, nikar ne očitajte delegatskim skupinam ali meni, da ne znamo svobodno in pošteno misliti in delati, zlasti pa ne namiguje, da smo žrtve nekakšne »uradne slovenske partijske politike«, čeprav se je tudi ta v obrambi štirih in demokracije na Slovenskem kar dobro odrezala. Sem in smo člani delegatskih skupin, v katerih želimo odprto delati; prisluhniti vsakomur, sodelovati z vsemi, ki si tega želijo, vendar ne biti komurkoli »pokorni« razen skupščini, ki so nas izvolile. Spoštovani Brezovar, po vsem tem boste le morali spoznati, da pri vseh stvari, zavoljo katere pretakamo besede, vendarle ne gre za nasprotujočo si različnost prizadevanja skupin delegatov in Pododbora, pač pa zgolj za spornost odnosa med temi skupinami in Podoborom; in le o tem sem ves čas pisal in razmišljal na temo o pluralistični demokraciji. Spoštovani Brezovar, prav zaradi »obrambe človeka in pravice, da ta človek sam odloča, kako bo mislil, delal in živel«, za kar trdite, da se osebno in kolektivno zavzemate — ne bi rad dvomil o tem — sem in ostanem zvest preprici in stališču, da nihče nima pravice od drugega zahtevati ali od druge skupine terjati, kako naj misli in dela. Vidite, osebno sem se uprl takšnemu stilu in odnosu, ki ste ga v Podoboru izpovedali z glagolom »zahtevamo«, ne nazadnje tudi zavoljo obrambe moje osebne svobode. Tudi jaz sem človek, ki si želi sam odločati, kako bo mislil in delal, ne pa da mu kdorkoli to z zahtevo predpisuje! V veliki zmoti ste, če mislite, da sem zoper Odborovo zavzemanje za človekove pravice. Osebno sem bil in sem vedno na strani ponižanih in razžaljenih, kakor se temu reče, še celo takrat, kadar takšne konkretne usode vendarle niso povsem nadožne ovčke. Pa pustiva slednje, a kdor me pozna, ve, kako sem se javno in neizprosno zavzemal za takšne usode, ki jih je po krivem pestila pravica močnejšega (zadeva V. Seničar, R. Stopar, M. Bajrič itd.).

In zdaj še dve besedi k masno zapisanemu »izobesku«, ki se mi zdi kakor sramotilni plakat na prsih preganjanega človeka; a vem, da je le uredniško opozorilo, da ne bi pozabil odgovoriti in pojasniti, kako sem sploh mogel primerjati zahtevo kolegija Pododbora z zahtevami na mitingih. Na to me opominja tudi Bojan Fink. Ne tako, spoštovani Brezovar! Za nikakršno primerjanje ali enačenje ne gre! V članku »Smem upati na politično kulturo« govorim o uporabi glagola »zahtevamo, ki ga je zadnje čase«, kakor trdim, »tako pogosto slišati na manipuliranih mitingih, shodih, ki se poskušajo udomačiti tudi v segmentih novomeške mladinske in alternativne upravičene dušebrižniške prakse omenjenega pododbora...« Torej, mar ni jasno zapisano, da gre na eni strani za manipulativne mitinge in na drugi, se pravi v navedbi Pododbora, za pozitivno skrb in prizadevanje, ali, če hočete: upravičeno dušebrižniško prakso? Menda mi ne boste gledali pod prste tudi pri izboru in uporabi besed? Saj se vendar upravičeno zavzemate za duše štirih in še za kaj več! Lepo Vas prosim, Brezovar, opozarjam zgolj na uporabo glagola, ki je navzoč tako pri negativni kakor tudi pri pozitivni družbeni praksi, pa se v zvezi s tem zavzemam, da bi ga vsaj pri pozitivnih prizadevanjih, v prizadevanjih za svobodo osebe in za demokracijo v odnosih ne bi bilo. In pri tem vztrajam, ne le zaradi moje ampak tudi Vaše svobode, spoštovani Brezovar! O tej zadevi, vsaj kar se mene tiče, niti érke več!

FRANCI ŠALI

»Počakaj malo, Jože ...«

Jože z Brega pri Ribnici vznemirja vaščane

Resnična zgodba o upokojencu Jožetu H., ki se je usidral v vasi Breg pri Ribnici, kaže, da lahko posameznik s svojo bojevitostjo leta vznemirja sosedo in da je lahko sosedu volk. Omenjeni upokojeni 60-letnik je kot stalni gost gostilne dostikrat »nabit« z maligani. V pogovorih o sedanjih razmerah v državi pravi, da bo najprej »mahnil« sosedo, ker je ta Srb, potem pa vse druge južnjake, ki žive v vasi. Dostikrat »kupi« po gostilnah pištole, puške in brozestrelke in se, kot pravi, pripravlja za »cajt-not«. Ko razgraja v sosesčini in je »dobre volje«, je najbojevitější. Takrat grozi, da bo razstrelil in zažgal sosedovo hišo, skedenj. Njegova »žrtev« je najbližnji sosed, Srb, znan po mirnosti in poštenju in zelo cenjen v vasi in okolici.

Jože H. je pred koncem lanskega leta v sosedovem dvorišču pustil kuverto in v njej štiri kamne, k temu pa je napisal žaljive nacionalistične besede. To žaljivo pismo je precej

UKC Ljubljana zdravi na visoki ravni

Pismo iz ZR Nemčije

Večkrat smo že brali, v kakšnih finančnih težavah je naše zdravstvo, za ljubljanski univerzitetni klinični center pa je bilo celo rečeno, da bo doživel finančni polom. Težavo gotovo ne povzročajo osebni dohodki zdravstvenih delavcev, ki so običajno preniški, poleg tega pa tudi veliko nižji kot na Zahodu, pač pa ne zadovoljiv odnos naše družbe do zdravstva. Čudno se mi zdi, da ni bilo nikoli finančnih problemov, ko je bilo treba organizirati univerziade, olimpiade, niti ni nikoli zmanjkalo denarja za mitinge. Brez dvoma je naše zdravstvo preobremenjeno z birokracijo, vendar to ni poglavitni vzrok za težave.

Moj sosed Edi Božičnik, ki že več kot 20 let živi in dela v Nemčiji, je bil lansko pomlad na krajšem dopustu v domovini. Po nekaj dneh je začutil hude bolečine. Bilo je vse huje, zato sta se z ženo 5. aprila 1988 hotela vrniti k svojemu zdravniku v Nürnbergu. Zaradi bolečin pa se je moral zateči v ljubljanski UKC, kjer so ga takoj operirali. 18. aprila je nemško socialno zavarovanje poslalo ponj helikopter. Nadaljnje zdravljenje je potekalo v Nürnbergu.

V maju 1988 mi je Božičnik pisal: »Iskreno moram priznati, da je zdravljenje v UKC v Ljubljani na vrhunski ravni, posebno če primerjam naše zdravnike z nemškimi, ki imajo na voljo neprimerno več zdravil in pripomočkov (da o plačilih ne govorimo!) kot naši v Jugoslaviji. Takšne skrbi in nege, kakršno so mi v Ljubljani nudili dr. Repše, dr. Jelenc, dr. Gabrič, ki me je operiral zaradi vnetja trebušne slinavke, medicinske sestre in drugo osebje v UKC, v Nemčiji nisem doživel, čeprav se tudi tam nimam kaj pritoževati.«

Tako mi je pisal moj sosed — zdomec. Veliko pohvalnih besed o naših zdravnikih so mi izrekli tudi prijatelji paraplegiki, ki so bili deležni nesebične skrbi in nege v UKC Ljubljana in v novomeški bolnici. F. DERGANČ

Pomoč staršem

Uspel seminar društva za pomoč duševno prizadetim

ČRNOMELJ — Društvo za pomoč duševno prizadetim za Belo krajino je pred kratkim pripravilo na Polževem vikend seminar za starše, ki imajo duševno prizadete otroke. Seminarja se je udeležilo 10 družin in je bil namenjen predvsem staršem, ki se še niso mogli popolnoma sprijazniti z dejstvom, da je njihov otrok drugačen.

Za belokranjsko društvo je bilo to prvo tovrstno srečanje, katerega namen je bil tudi, da si starši med seboj izmenjajo izkušnje. Cilj je bil v veliki meri dosegel. Vendar pa to ni bilo le strokovno srečanje, ampak tudi družabno, s čimer so starši dokazali, da lahko tudi oni kljub velikemu odrekanju kdaj normalno živijo in se pozabavajo. Pripravili so tudi tombolo, dobitke pa so podelile številne dolenjske delovne organizacije in zasebniki. Društvo za pomoč duševno prizadetim za Belo krajino se vsem najlepše zahvaljuje, predvsem pa Sonji Sikoni, Mikložu Pavlu, Janiju Stepanu, Branku Čuligu, Vidi Kobe, Miletu Vignjeviču, trgovini Valentinu ter humoristu Toniju Gasperčiču in harmonikarju Robiju Miketiču, ki sta poskrbela za dobro voljo.

M. B.-J.

Sporočilo Pododbora

Kolegij Pododbora za varstvo človekovih pravic za Dolenjsko in Belo krajino je na seji 27. marca v prostorih OK ZSMS Novo mesto obravnaval časopisno polemiko v Dolenjskem listu v zvezi s svojim prvim sporočilom (objavljenim v DL št. 8, 23. 2. 1989) in sprejel naslednjo izjavo:

1. Kolegij Pododbora je kot pooblaščen predstavnik enega dela javnosti zahteval od skupine delegatov, da pri obravnavi poročila republiške skupščinske komisije upošteva tudi stališča dela javnosti, ki jo predstavlja Pododbor. Pri tem se je in se kolegij zaveda, da so lahko na skupino delegatov prihajale različ-

ne zahteve, prošnje, pobude, predlogi, navseti, ki naj bi jih naši delegati upoštevali pri svoji odločitvi o glasovanju v republiški skupščini. Menimo, da zgolj s formulacijo naših stališč v obliki zahteve ni bila kršena demokratičnost delegatskega postopka in se zato od te formulacije ne distanciramo.

2. Odločno pa se distanciramo od podtikanj v javnosti, ki želijo diskreditirati dejavnost Pododbora in njegovih članov, katerih osovni cilj je naprej ostaja razrešitev procesa proti četverici.

Kolegij Pododbora z varstvo človekovih pravic za Dolenjsko in Belo krajino

spomniti na prvo pravilo novinarstva: najprej dejstva in potem drugo! Dejstva pa so:

- a) Prispevek iz Sevnškega Jutranjke je bil objavljen v Tretjem dnevniku Televizije Beograd v nedeljo, 12. marca letos. Ta dnevnik oddajajo za vse srbohrvaško področje in bi ga kolega N. N. lahko videl, če bi le vključil kanal TV Zagreb. Če mu je bilo do resnice in če mu je profesionalna odgovornost močnejša stran, bi bil lahko obrnil mojo telefonsko številko. Za to je imel na razpolago celo tri dni (ker je bilo urejanje Dolenjskega lista, predpostavljam, zaključeno šele 15. marca).

- b) Dopsnik N. N. iz Sevnice je bila ta neresnica premalo in je svojo notico »okrasil« tudi z drugimi nepotrebnimi in izmišljenimi trditvami. Človek pravi, da sem znan po tekstu »Kaj muči Slovenec« (pravi naslov tekesta pa se glasi »Kaj muči nekatere Slovence« in to je nekaj drugega mar ne?) ter da sem v zadnjem času »znan« po »veleumni« sintagmi »homogenizirani deželani«. To pa ni moja sintagma! Jaz sem v enem od tekstov napisal »homogenizirani deželani«, toda to je zopet nekaj bistveno drugega, kakor sta nekaj drugega različna pojma »politik« in »politikant«. Pod pojmom »deželani« je razumeti vse Slovence, oziroma vse prebivalce Slovenije, med katere štejem tudi sebe! »Deželaštvo« je, vsaj po mojem, nekaj drugega (nekaj kot populizem, maspok itd.). »Deželaši« so zame tisti, ki, kakor bi rekel tudi Cankar, želijo zaslužiti čimveč za sebe na račun rodoljubja lastnega naroda...

- c) Kolega N. N. ironično zapaža, da sem »zapriseljen oboževalec ljudi na sončni strani Alp«. To ironijo puščam njegovi duši. Jaz samo vem — in naj on dokaže nasprotno — da nikdar niti z eno besedo ali stavkom o slovenskem narodu nisem rekel kaj grdega ali žaljivega. Če se ta narod (kot tudi srbski na-

- d) Predpostavljam, da moj kolega N. N. redno spremlja informativne oddaje Televizije Beograd (mogoče ima svoj zasebni satelit!) ter da redno in pazljivo bere »Politiko«. Ker je tako dobro informiran, zagotovo ve, da je Televizija Beograd objavila celoten potek zborovanja v Cankarjevem domu, in to z ustreznim, strokovnim prevodom. Če on misli, da bi TVB tudi v vsaki naslednji priložnosti, kadar se »vrača« k zborovanju (v ZIP-u, Dnevniku itd.) morala ponavljati njegov integralni tok, potem moram povedati, da se ne razume niti v zakone televizijskega medija in bojim se, niti v zakone »navadnega« novinarstva. Pa še nekaj: moj dobro poučeni, a nepodpisani kolega zagotovo kot redni gledalec TV Beograd ve, da je ta televizijska hiša od prvega dne — z intervjuji, anketami, posebnimi prispevki in komentarji — bila energično proti bojkotu slovenskega blaga oziroma mešanju politike z ekonomijo. Temu namenu je služil tudi moj prispevek iz sevnške Jutranjke.

Zdaj pa, dragi kolegi in dragi bralci »Dolenjca«, sami ocenite, kdo je indoktriniran in na koga se pravzaprav naša notica v rubriki Sevnški paberk, KRSTE BIJELIĆ novinar Televizije Beograd Sevnica-Boštanj

20. SEKANJE PIRHOV — Ena lepih tradicij, ki ohranja velikonočno izročilo in vzdušje v starem mestnem jedru Sevnice, je tudi sekanje pirhov. Na veliko-nočno nedeljo dopoldne so se na Glavnem trgu srečali številni Sevnčani, mnogi med njimi uspešni poslovneži in gospodarstveniki, tokrat z novimi kovanci po 50 din v roki. Z razdalje treh korakov je sleherni izmed trideseterice skušal zalučati, žal, prelahek dinarski kovanc v pisano. Od 10 metrov v dveh serijah je bil s štirimi zadetki najuspešnejši edini srednješolec Matija Maurer in tako za en uspešen met prehitel očeta, enega organizatorjev srečanja Jožeta Maurerja. (Foto: P. Perc)

Važno je, da vedo Avstrijci

Kdor je konec preteklega meseca na TV spremljal omizje pod naslovom Jedrski dogodki pod informacijsko varovalko, je lahko slišal inž. Jožeta Špilerja iz JE Krško, ki je dejal, da informativna služba pri njih obstaja, a še ni dokončno »ekipirana«. Ne bi hoteli za naloževati, kot da gre v tem primeru za kakršne koli spore znotraj JE Krško, dejstvo pa je, da je že pred časom informativno službo zapustili edini novinar in pred kratkim še šefinja te službe.

Vendar bo najbolje, da pogledamo zgodovino gradnje našega prvega jedrskega objekta. Že v načrtih je bilo predvideno, pač v skladu z navadami v svetu, da bodo ob JE Krško gradili informativni center. Tega centra do danes še niso zgradili, ker se je občina menda zavzela, naj bi bil tak center nekje v mestu. So pa zato organizirali informativno službo, ki je delovala v elektrarni, del informativne dejavnosti pa je deloval v Delavskem kulturnem domu Edvarda Kardelja v Krškem. To je bilo vse skupaj precej bolj skromno, kot imajo to organizirano v JE Obrigheim v ZR Nemčiji, ki je resda prva jedrska elektrarna, zgrajena v tej državi, a sedaj samo ena izmed 20. Pa vendar je informativna služba kljub skromnim možnostim in majhnemu številu zaposlenih le delovala, tudi v prid obveščanja okoliškega prebivalstva.

Zdaj, ko v informativni službi JE Krško ni več ljudi, ki so s to dejavnostjo začeli, so nastopile težave. V času, ko je prišlo do pregrevanja Save, so si novinarji komaj izborili vstop v JE Krško, manjka pa jim tudi več drugih informacij o delovanju elektrarne. Zaradi tega se sicer ne bi kazalo pretirano razburjati, če bi ne obstajali načrti o razvoju informativne dejavnosti, ki so jih v JE Krško pripravili na več kot 30 tipkanih straneh in so te načrte odobrili tako v slovenskem kot v hrvaškem elektrogospodarstvu. V tem programu, ki je bil sprejet junija leta 1987, piše črno na belem, da bodo vzdrževali stalne stike z vsemi medijskimi hišami v Sloveniji in Jugoslaviji, še posebej pa s predstavniki sredstev javnega obveščanja na lokalni ravni. Tam piše, naj bi te novinarje obveščali redno, in ne šele prek republiškega komiteja za informiranje, pripravljali zanje mesečne informacije, organizirali razgovore, pripravljali prispevke za popularizacijo jedrske tehnologije, vabili na pomembnejše dogodke v JE Krško itd.

in. V načrtu so zajete tudi ostale oblike informiranja javnosti, ustanov, krajevnih skupnosti itd.

• Vendar tega načrta v JE Krško ne izvajajo, ker so prepričani, da delajo dobro (tega nihče ne oporeka) in da je JE Krško elektroenergetski objekt kot vsak drug. To pa seveda ni res, v omenjenem omizju na TV je bil naveden podatek, da je v ZR Nemčiji odpor javnosti do jedrske energije precej manjši, odkar so okrepili in popestrili informativno dejavnost.

Obstaja torej dokaj utemeljena bojazn, da informativne službe v JE Krško sploh ne bodo okrepile, ampak jo bodo potihem razpustili. Si torej lahko privoščimo to razkošje, da bomo informacije za domače ljudi, ki žive v neposredni okolici elektrarne, kar ukinili, medtem ko bodo morali o vsakem dogodku še naprej vestno in sproti poročati republiko Avstriji? Če je tako in bo šel razvoj v tej smeri, potem z informiranjem v JE Krško res nekaj ni v redu.

J. SIMČIČ

Gre za denar in porazdelitev politične moči

Nenehno upadanje realnega osebne dohodka in s tem slabšanje položaja delavcev, ki jim visoka inflacija oz. nenehno naraščanje cen življenjskih potrebščin ogroža gnetni in socialni položaj, sta ob nezaupanju v samoupravne organe, vodstvo podjetja in oblastne organe med poglavitnimi vzroki za osem stavek, ki so se lani zgodile v sevniskem Betonu, Stillešu, Kopitarni in Lisci. Pravzaprav so delavci Betona na gradbišču stavkali v letošnjem januarju že četrtič. Ker pa je ta prekinitev dela tesno povezana s stavko iz srednje decembra, ko so se menili, da bodo zahteve stavkajočih obravnavali na še sklicani seji delavskega sveta 6. januarja, smo to stavko uvrstili kar med lanske.

Neorganiziranost in spontanost stavk je pokazala, da delavci ne poznajo stavkovnih pravil. V takih razmerah pa seveda kulturen, demokratičen, strpen in ustvarjalen dialog med stavkajočimi delavci, sindikatom in tistimi, ki so dolžni dajati odgovore, praviloma ni možen. Bitvena kvaliteta sevniskih stavk je, da se poleg zahtev po povečanju plač, ki so zvečine le povod za stavko, dovolj odkrito izražajo globlji interesi, ki težijo k porazdelitvi

Izposojena karikatura

(Danas)

politične moči v korist delavcev. To pa že pomeni klasičen boj delavcev za upravljanje s presežno vrednostjo.

Na dlani je, da stavke sevniskih delavcev niso bile namenjene same sebi, temveč so skušali delavci ne le poglobiti sporna vprašanja, ampak tudi opozoriti nanje in pospešiti njihovo reševanje. Dejstvo pa je, da sindikat stoji še preveč ob strani oz. se vključuje prepozno. Šele tedaj, ko se stavka že začne. To pa očitno pomeni, da sindikalne organizacije v podjetjih še zdaleč niso samostojne in da so marsikaj še preveč pod vplivom vodilnih delavcev. Jasno je, da ti ne bodo spodbujali delavcev, naj izrazijo svoje nezadovoljstvo s stavko, ampak skušajo zaplete zgladi, jih utišati, da ne bi sramota, kar stavka za nekatere vodilne gospodarstvenike še vedno je, prodrla izven tovarniških plovov.

• Čeprav v sevniskem občinskem sindikalnem svetu menijo, da ni sprejemljivo ugotavljanje odgovornosti delavcev, ki so stavkali, so se vendarle soočili s posamičnimi primeri različnih pritiskov na delavce, bodisi s strani delavcev, ki niso stavkali, ali pa vodilnih. Ob prvi stavki v največjem sevniskem kolektivu, Konfekciji Lisca, je zadnje dni vzbudila precej polemik kritika predsednika sindikata skupnih služb Lisce, ki jo je ta v glasilu Lisce naslovljal na občinski svet ZSS. Slednji je po njegovem mnenju v decembrski stavki odigral negativno vlogo. Tako stališče moža, ki je hkrati podpredsednik konference osnovnih organizacij sindikata Lisce, pa skrbi tako predsednico stavkovnega odbora kakor tudi občinski sindikalni svet. Tega dvojnega sindikalnega funkcionarja namreč ni bilo blizu pri stavki, zato njegove zapoznele kritike ocenjujejo kot neutemeljene in zlonamerne. Sicer pa bodo svoje povedali še drugi delavci Lisce.

P. PERC

Nevednost dela hudo kri

Melioracija polj v okolici Neraja v dragatuški krajevni skupnosti se vleče že od leta 1987, ko so bili izdelani projekti za ta dela. Pri projektih pa se je melioracija tudi končala. Razumljivo je, da so tamkajšnji ljudje neestrični, kaj bo z njihovimi polji, toliko bolj, ker je prav območje okrog Dragatuša za kmetijstvo eno najpomembnejših v črnomaljski občini. Razpoloženje pa se je še poslabšalo zadnje dni, ko so sprejeli v obravnavo izhodišča za razvoj občine Črnomelj v letošnjem letu, v katerih je Nerajec med agromelioracijami na zadnjem, četrtem mestu.

Drži sicer, kot pojasnjujejo v črnomaljski kmetijski zadrugi, da so polja okrog Neraja hoteli najprej hidromeliorirati in so za to poseg tudi pripravili projekte. Toda zataknilo se je pri območni vodni skupnosti, ki bi morala meliorirati Lahinjo in Nerajščico, a se tega ni upala opraviti. Vprašanje je tudi, če bi bil ta poseg z ekonomskimi vidiki upravičen. Zato so hidromelioracijo prekrstili v agromelioracijo, ki pa po besedah predstavnika kmetijske zadruge tudi ni tako nedolžna. Območje povirja Nerajščice in zgornjega toka Lahinje s pritoki in okolico, kjer naj bi opravili melioracijo, so namreč zaradi posebnih hidro-

loških, zooloških, kulturnih in krajskih vrednosti razglasili za krajinski park Lahinjski. Toda postavljajo se vprašanja, kaj so storili v kmetijski zadrugi od leta 1987, ko se je v planih pojavila melioracija Nerajec, oz. od januarja 1988, ko je bil sprejet odlok o krajinskem parku, do danes, konec marca. Očitno bolj malo, čeprav se izgovarjajo na Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Novega mesta, ki naj bi jim menda postavili pogoje: ali na Zavodu izdelamo konservatorska navodila ali pa ne boste začeli z agromelioracijo.

Resnica pa je nekoliko drugačna. Projektant namreč ne more izdelati projekta za melioracijo, dokler nima konservatorskih navodil Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine. Uradno vlogo za izdelavo teh navodil pa so na Zavodu dobili šele sredi marca letos. In četudi naravovarstveniki tega dela niso imeli v načrtu, se bodo potrudili, da bo narejeno že sredi aprila. Torej le dokaz več, da ni nikakor njihova krivda, če agromelioracija Nerajec še ni končana, ali vsaj začeta. Nasprotno, naravovarstveniki sicer zahtevajo, naj vsi upoštevajo odlok o parku, nikakor pa ne izključujejo agromelioracije, ki pa mora potekati seveda v skladu s konservatorskimi navodili. Ob tem se seveda razume, da ne bodo pustili posegati v naravna rezervata Nerajske in Lahinjske luge, jamo Djut s tipičnim kraškim poljem, jamo Glušenko in tja, kjer rastejo redke, že ogrožene slovenske rastline in gnezdiijo redki močvirski ptiči. To pa ne pomeni, da ne bi mogli agromeliorirati številnih drugih polj, četudi sodijo v naravni park.

Kaj je potem vzrok, da se melioracija Nerajec toliko časa ni premaknila z mrtve točke? Razloga je le ena: v kmetijski zadrugi so si očitno predstavljali, da je v krajinskem parku, ki je pod spomeniškim varstvom, vse »zabetonirano«. Sele na pritisk tamkajšnjih ljudi, ki želijo čimbolj sodobno kmetovati, so se v zadrugi zopet prebudili.

• Če bi se takoj po sprejetju odloka o parku sestali n naravovarstveniki in sprejeli kompromis o melioraciji, bi bila polja danes že lahko meliorirana. Nerodnost delavcev iz zadruge ali pa tudi neznanje o tem, kakšno pot ubrati, je pripeljalo do hude krvi v Dragatušu. To da tudi tokrat se je pokazala belokranjska potrpežljivost. Prizadeti ljudje se namreč tolažijo z besedami: zamujenega ni še nič, samo da bo agromelioracija končno le stekla.

M. BEZEK-JAKŠE

Lahko ponovimo »novomeško pomlad?«

Tiho in brez vsakršne slovesnosti gredo mimo nas obletnice dogodka, ki je v slovenski umetnosti in literaturi odjeknil in ostal zapisan kot »novomeška pomlad«, pomenil prelomnico v dolenskem in Slovenskem kulturnem življenju in do dna razburkal kulturno javnost.

V mislih imam veliko slikarsko razstavo, odprto od 26. septembra do 11. oktobra 1920 v salonu takratne Windscherjeve gostilne v Kandiji, in spremljajoče literarne in glasbene nastope na obeh straneh Krke. Vse te prireditve je organiziral Klub dolenskih visokošolcev, ki je bil levo orientiran, večina njegovih članov pa je imela za seboj teška vojna leta na bojiščih. Topovi prve svetovne vojne so utihnili, Evropa pa se ni mogla umiriti. Glas prizadetih, ki niso videli nikakršnega smisla v sicer že končani moriji, je postal krič. To je bil silovit izbruh človeške stiske in umetnost je začutila, da je prišel njen trenutek. Življenje je bilo treba začeti izpodvedovati na nov, času primeren način, to pa so znali mladi. Zato je tudi »novomeško pomlad« razumeti kot manifestacijo mladostne umetnosti in umetnikov, seveda predvsem iz Novega mesta in ostale Dolenjske. In kdo drug bi bil bolj poklican, da to organizira, kot dolenski visokošolci!

Razstava je bila prirejena pod naslovom »Prva pokrajinska umetniška razstava v Novem mestu«. Na njej so sodelovali: Fran Ančič, Jože Cvelbar, Ivan Čargo, Božidar Jakac, Marjan Mušič, Zdenko Skalicky, France Zupan kot umetniki, Ferdo Avsec in Boris Grad kot umetniški naraščaj ter mojster Rihard Jakopič. Z največ deli je bil predstavjen Jakac (218), Jakopič pa je svojo edino sliko (Pod oknom) razstavil, da je lahko tako pokazal »svoje zadovoljstvo z mladim pokretom«. Novomeško kulturno javnost sta z literarnimi večeri razvnela Anton Podbevšek in Miran Jarc, z glasbenimi nastopi pa skladatelj Marij Kogoj. Veliko nemira je v literarni svet vnesel zlasti Podbevšek, čigar »Človek z bombami« je govoril z novo, do takrat neznano in za uho drzno pesniško govorico.

Razstavo, literarne in glasbene nastope so že novembra istega leta ponovili v

Ljubljani in, kot pravijo takratna poročila, je ob njih zastajala sapa tudi občinstvu slovenske prestolnice.

Umetniško vretje v Novem mestu ni ostalo brez sledov. »Novomeška pomlad« je še dolgo po letu 1920 odmevala v slovenskih kulturnih in tudi političnih krogih, v razpravah dostikrat tudi z negativnim predznakom. Čeprav je z leti vse skupaj počasi zbledelo, je ostal omenjeni dogodek v slovenski literaturi in likovni umetnosti neizbrisno zapisan, zapisan pa tudi kot izjemen pojav, da je nekaj novega vzniknilo v — provinci, to novo pa priznavajo vsi, ki dajo kaj na resnico in objektivnost, od strogega Josipa Vidmarja do najmlajših razumnikov. Res pa je, da je pravo zanimanje današnjih rodov za omenjeno umetniško vretje v Novem mestu jeseni leta 1920 vzbudila šele knjiga Marjana Mušiča »Novomeška pomlad« in da takratne novomeške kulturne dogodke šele od izida te knjige imenujemo »novomeška pomlad«.

»Novomeška pomlad« že kot pojav navdihuje ustvarjalce, ki prihajajo in se uveljavljajo. Pesniki, slikarji, glasbeniki in drugi, ki so začeli nastopati v javnosti po letu 1960 pa tudi že prej, so iskali primeren spodbud zase v dogodkih leta 1920. Močna želja po prezačanju, pregonu zahtolosti iz kulture in kulturne politike, predvsem pa po prekrviti (ne)dogajanju, in potreba po novem, drugačnem po obliki in vsebini, je privedla do nekaj manifestativnih nastopov mladih, sprva zbranih okrog nanovo osnovanega Kettevega kluba, po večmesečnem presledku pa spet organiziranih v kulturnoumetniški skupini Pro et contra in v njeni nadaljevalki, manj »izizvajajoči« skupini KUS Janez Trdina. Na Slovenskem je bil to čas Perspektiv, Tople grede in drugih »eksesno« usmerjenih pojavov, v Novem mestu pa čas poskusov, da se na večni kulturni ledi nendarle nekaj premakne. Žal je v Novem mestu kar naprej ostajalo pri poskusih, saj uradna, institucionalizirana kulturna politika ne le da ni razumela hotenja mladih, temveč jih je v njihovem delovanju celo ovirala. To so bile grenke izkušnje za ustvarjalce, ki so se posledaj umaknili vsak v svoj kot in čakali lepših časov. V »vmesnem« obdobju je bil potem ustanovljen še Literarni klub Dragotin Kette, pa je po začetnih obetih kmalu zamrl in životari na papirju še danes. Dolgo mirovanje pa je tudi v Novem mestu težko, zato se je del prebujenih prizadevanj usmeril v obnavljanje založbe, del pa v ustanovitve tak imenovanih novomeških filmskih alternativ. Slednje je treba omeniti zlasti zato, ker se je prek njih začel v Novem mestu nekako utrjevati status svobodnega kulturnega delavca, delno pa je to prišlo do izraza pri oblikovalcih.

V najnovejšem času je čutili, da je želja po odpravi zahtolosti in samoveščnosti v kulturi močnejša, kot je bila ves čas od omenjenega 1960. leta. Na področju za-

ložništva je zaznavna močna prebujanja in v Novem mestu že (lahko) izhajajo knjige in publikacije, o kakršnih včasih še misliti nismo mogli. Nekaj novega se dogaja na področju glasbe, za kar gre zasluga predvsem glasbeni šoli, ki je postala resnično kulturno žarišče. Na likovnem področju je bil osvetljen in ocenjen lik Vladimir Lamuta, Jakčev dom je postal Meka za ljubitelje likovne umetnosti od blizu in daleč, največje pozornosti pa je deležen porajajoči se grafični biale na Otočcu, prireditve, ki jo bo moč postaviti ob bok najodmevnejšim v Sloveniji. V tem času hočejo, bržkone spodbujeni z duhom »novomeške pomladi«, narediti nekaj novega, odločnega, celo drznega na področju kulturne ustvarjalnosti nekateri mladi arhitekti, oblikovalci in fotografi, združeni v Neapoliu, avtorski skupini neodvisnih kulturnih ustvarjalcev, ki se je prvič predstavila javnosti ob občinskem prazniku Novega mesta v letu 1988.

To so za zdaj resda samo posamezni primeri, vendar že ti zgornji opozarjajo, da se v kulturi dolenske metropole, s tem pa tudi dolenske pokrajine vendarle nekaj dogaja. Čeprav je teh primerov tako rekoč vsak dan več, pa še dolgo ne bomo mogli govoriti o kakšni splošni prebujbi. Prebujbe se namreč ne dogajajo na kratek rok in ne čez noč, potrebne so priprave, in ko so te že mimo, je treba včasih čakati leta dolgo, da se kaj zgodi. Prvi pogoj za to, da se lahko sploh kaj premakne, pa je sprememba mišljenja, prepričanja. Tako imenovani miselni zasuk v glavi. Če hočemo res kam naprej, narediti premike na celi fronti, ki se ji z eno besedo pravi kultura, je nujen korenit zasuk v vseh naših glavah, kjerkoli smo in iz kdorkoli ali karkoli smo — funkcionarji kulture ali čisto navadni, s funkcijami neobremenjeni Zemljani, kulturniki po službeni dolžnosti ali po notranjem prepričanju. Vseeno kaj. Da pa bi takšen zasuk res zmogli, nam lahko pomaga »retrogradistični« miselni sprehod k »novomeški pomladi«. Spoznali bomo, da so bili takratni dogodki ne le sila pomembni in odmevni, ampak glede na to, v kakšnih razmerah so se odvijali in ob kakšnih možnostih (takrat še ni bilo ZKO-jev, pa tudi kulturnih skupnosti, zavodov, muzejev itd. ne!), tudi občudovanja vredni. Pomislimo samo, kako majhno provincialno mestce je bilo takrat Novo mesto pa kakšen glas, kakšen krič je dalo od sebe, da je bilo slišati celo tja v prestolno Ljubljano. In da česa podobnega ne bi zmogli danes — ob vsem, kar premoremo — ne, tega preprosto ne verjamem.

Pa pogledimo, kako bi lahko kar padli v gibanje, ki ga je bil obdržati enako ime, imenovali »novomeška pomlad II«. Seveda, podčrtujem, v gibanje, ki bi bilo po glavnih lastnostih podobno »novomeški pomladi« iz leta 1920, se pravi, da bi zanj morali biti značilni: pogum (drznost?!), kvaliteta, novost (v vsebinskem in oblikovnem pogledu) in tudi pravišnja množičnost.

Najprej bi morali s pravo kulturniško obsedenostjo raznihati oz. prevaloviti vse kulturniško »postrojenje«, kolikor ga je na ožjem in širšem območju Novega mesta, in se s tako imenovanimi nosilci kulture in kulturnega življenja dogovoriti, naj povsod v kulturi prevlada profesionalni odnos do dela. To pomeni, naj bi poslednji tako imenovani ljubitelji v delo vgrajevali izkušnje stroke, delali z znanjem in tako težili k čim boljši kvaliteti. Amaterskega v amaterizmu, v tem pomenu diletantizma (nestrokovnosti), naj bi bilo čim manj. Dolžnost vseh bi bila preseči tako imenovani čitalniški amaterizem v obliki in z vsebino, kot se je ta ponekod še obdržal, in preiti na časi primerne stvaritve. (Npr.: z gledališkega in pevskega repertoarja bi morali pregnati najrazličnejše osladnosti in vsebine, ki človeku ob koncu 20. stoletja nič ne pomenijo, poleg tega pa jim tudi ne verjame.) Za kulturno skupnost in ZKO naj bi to pomenilo, da bosta finančno podpirali le sodobne programe, ne pa vsega, še posebej ne tistega, kar bi bilo korak nazaj. Nov način dela bi bil dobrodošel tudi z vzgojno-izobraževalnega vidika: poslušalci, gledalci, skratka obiskovalci prireditelj, bi ob tem novem, kar bi videli ali slišali, nujno morali spremeniti svoje kriterije za sprejemanje ali zavračanje predstav in koncertov, da pa bi to objektivno tudi zmogli, se bodo morali poučiti o vsem. To pomeni, da bi bilo vsaj sprva skoroda nujno prireditve komentirati, deloma se preden bi se začele, še ob spuščeni zavesi, po koncu predstav in koncertov pa obvezno organizirati pogovore z obiskovalci.

A naj bom konkretni! S prevetritvijo obstoječega stanja, s prevalovitvijo zdajšnjega kulturniškega »postrojenja« bi morali začeti takoj, se pravi z vstopom v novo leto, v leto 1989. To leto naj bi se začelo pod geslom: Ali si želimo drugačno, boljše kulturno življenje v Novem mestu oziroma Ali bi radi dočakali »novomeško pomlad II« (?) »Leto 1989 pa bi naj bilo hkrati priprava na leto 1990, ko se bo dopolnilo 70 let »novomeške pomladi« (I), in naj bi bilo startno leto za »novomeško pomlad II« oziroma za gibanje, ki bi povzdignilo Novo mesto na raven pravih slovenskih kulturnih metropol.

Začelo pa naj bi se leto 1990 v Novem mestu retrogradno, kar pomeni, da bi bilo na neki način potrebno »reproducirati« »novomeško pomlad« (I), in to na področjih, na katerih se je »dogajala«. To se pravi, da bi poskušali pripraviti razstavo tistih del, ki so bila leta 1920 na ogled v salonu Windscherjeve gostilne. Najbolj logično bi bilo tako oziroma to razstavo pripraviti v današnjem hotelu Kandija kot nasledniku Windscherjeve gostilne, torej nekako v istih prostorih. Na otvorenici dan bi v hotelu Kandija odkrili tudi spomin-skoploščo »novomeški pomladi« (I).

V času, ko bi bila razstava na ogled, bi tekli glasbeni večeri, na katerih bi, podob-

no kot leta 1920, izvajali izvajali klavirske in druge skladbe Marija Kogojja. Ti večeri bi bili ali v Kozinovi dvorani ali v Domu kulture. Obenem s tem ali vmes bi bili literarni večeri, na katerih bi izvajali interpretirali Podbevškove in Jarčeve pesmi. Na novomeškem Glavnem trgu, ki bi ga bilo kajpak potrebno zapreti oziroma ga prilagoditi, pa bi lahko nastopil orkester Slovenske filharmonije ali kakšen drug večji glasbeni instrumentalni ansambel. V Domu kulture bi tekla projekcija dokumentarnega filma Filipa Robarja Novomeška pomlad in eventualno tudi igrani film tega režiserja Veter v mreži, če bo do takrat narejen. Ob tem naj bi tekla predavanja, ki bi z raznih vidikov osvetlila dogajanje v okviru »novomeške pomladi« (I). Imenitno bi bilo pridobiti na pogovor še preživele pričevalce o »novomeški pomladi« oziroma preživele akterje tega znamenitega dogodka. Studijska knjižnica Mirana Jarca naj bi pripravila knjižnoslikovno razstavo o »novomeški pomladi« (I), Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine razstavo študij udeležence »novomeške pomladi« (I), nanašajočih se na zavarovanje Novega mesta pred divjimi in drugimi nesmotnimi posegi, se pravi razstavo del novomeškega rojaka arhitekta Marjana Mušiča. V kaptoljski cerkvi pa naj bi tekli orgelski večeri Hladnikovih skladb oziroma večeri, posvečeni Ignaciju Hladniku. Predvsem pa sem prepričan, da bi mogle vse novomeške kulturne ustanove že v programih svojih dejavnosti za leto 1990 predvideti in zajeti kaj takega, kar bi se nanašalo na »novomeško pomlad« (I).

Tak, približno, naj bi bil retrogradistični del, medtem ko naj bi nadaljevalski del zdel v svojem predstavitvenem programu vse, kar se je v Novem mestu zgodilo po letu 1920 vse do današnjih dni. Razumljivo je, da bi bilo treba marsikaj začeti znova, saj je prenekatera zadeva medtem že zamrla ali povsem odmrta. Tako, se mi

NAČELNO ŽE »ZA«

NOVO MESTO — Svet za kulturo je že obravnaval tu predstavljene misli in predloge ter sprejel naslednja stališča:

- Svet soglasno podpira idejo za proslavo 70-letnice »novomeške pomladi«, saj je to dobra spodbuda, da se v mestu nekaj premakne na kulturnem področju.
- Pri uresničevanju zamisli je treba graditi predvsem na mladih, ob tem pa vsebinsko povezati alternativne skupine v Novem mestu.
- Nosilka mora biti kulturna skupnost, toda k sodelovanju je treba pritegniti vse, ki delajo v kulturi.
- Idejo je že verificiralo predsedstvo OK ZSDL na seji prejšnjega teden.

zdi, da bi bila skupna dolžnost ustanoviti polpoklicno ali vsaj stalno amatersko gledališče v Novem mestu, osnovati dober in dovolj številen orkester, morebiti komorni orkester za resno glasbo (izvajal naj bi avtorje, ki so kakorkoli povezani z Novim mestom), nadalje lutkovni oder itd. Vse šole, tako osnovne kot tudi srednje, bi morale postati v pravem pomenu kulturna žarišča. Mladi talenti pa bi naj ne bili zgolj baza za kadrovanje v skupine odraslih, marveč v prvi vrsti predvsem baza, iz katere bi izbrali kandidate za študij v kulturno-umetniških strokah. Dolžnost kulturne skupnosti in ZKO naj bi ne bila le spremljati dejavnost mladih, ampak jo usmerjati tako, da se ne bi nenehno popolnjevali skupine odraslih, ampak si zagotovili tudi kader, strokovnjake za posamezna kulturna področja. Dvoletni bi morali postati tudi za tako imenovane alternativne kulturne dejavnosti in jim posvečati nič manjšo pozornost kot siceršnji, že utečeni kulturi.

Zelo pomembno se mi zdi, da bi morali za sleherno početje na kulturnem področju poiskati prave, strokovne ljudi, ki bi na področju posameznih vrst delovali kot mentorji, vodje. Pri tem naj bi ne iskali samo ljudi z diplomami, ampak tudi tiste, ki so se dokopali do znanja iz lastne vedoželjnosti in potrebe in ki so, kot pravimo, pri stvari s srcem in razumom. Presečeni bomo, koliko takih ljudi imamo med sabo, če jih bomo znali odkriti in zainteresirati. Dejstvo pa je, da morajo pridobivanje teči po kar najmanj institucijski poti, bolj s prijateljskim vabljenjem, češ da velja poskusiti to in ono. Taki pa, ki se na kaj spoznajo, naj bi se vpregli že pri mladih.

Velja poskusiti in razmišljati.

Cilj je preboj. Preboj iz povprečja, da ne rečem podpovprečja, iz sivine proti vrhu: na pevskem, glasbenem, gledališkem, literarnem, likovnem in drugih področjih. Ponekod ponoven, drugod nanovo preboj. Torej preboj za ustvarjalce in poustvarjalce.

Ali povedano drugače: Zakaj ne bi čez leta novomeško gledališče igralo dela novomeškega avtorja? Zakaj ne bi novomeški orkester (ali sicer izvajalci) interpretirali del novomeških skladateljev?

Zakaj ne, se sprašujem. Če nas bo gibanje, ki ga predlagam in nekako nakazuje, osvojilo, je vse mogoče. A moralo nas bi, sicer bomo čez leta še manj kot provinca. »Novomeška pomlad« iz leta 1920 ni samo prijeten spomin, je tudi obveznost. Kot nadaljevalci smo odgovorni. Če ne drugim, tistim, ki bodo prišli za nami in vprašali: Kaj ste naredili, kaj nam izročate v nadaljevanje?

Te misli in predlogi so le delček razmišljanja, kako bi mogli naprej, k pestrejšemu in zanimivejšemu kulturnemu življenju. Izročam jih v presojo in dograjevanje. Novo mesto, november 1988

IVAN ZORAN

ko bomo **VELIKI**, bi bili radi **ZDRAVI** in **USTVARJALNI**

Prebivalci novomeške občine bomo **2. aprila 1989** odločali o samoprispevku za zdravstvo in šolstvo. Vedno bolj se zavedamo, da sta zdravje in znanje temelj sedanjosti in zidak prihodnosti.

dežurni poročajo

OBISK V ODKLENJENEM AVTO-MOBILU — 23-letni Andrej Sedlar iz Rodin se je 19. marca s svojim avtom pripeljal do črnomalske kino dvorane in tam vozilo pustil na parkirišču. Med njegovo odsotnostjo je nekdo vstopil v nezaklenjeno vozilo in iz njega odnesel ročno svetilko, nekaj orodja, iztočil pa tudi 5 litrov goriva. Sedlar je oškodovan za 500 tisočakov.

OB RADIOKASETUFON — Neznanec storilec je v noči na 20. marec vplnil v osebni avto Trebanja Bruna Mirta, ki je imel vozilo parkirano pred stanovanjsko hišo. Neznane je iz avta odnesel radiokasetofon ter tako lastnika oškodoval za 500.000 din. Storitela se iščejo.

NEPREVIDNO ZAVIJAL

TRNJE — 25. marca ob 21.25 se je 47-letni Ivan Novak iz Mihalovca peljal z osebnim avtom po regionalni cesti med Brežicami in Čatežem, na križišču v Trnju pa pričel zavijati na levo proti Dobovi. Nasproti je takrat z osebnim avtom pripeljala 21-letna Marija Lopatič iz Brežic in trčila v Novakovo vozilo. V nezgodi so se poškodovali voznika Lopatičeva, njen mož Jože in dveletna hči Mateja, vse pa so odpeljali na zdravljenje v breziško bolnišnico. Materialne škode je bilo za 4 milijon din.

POBEGLI ZAPORNIK UJET

NOVO MESTO — Po treh mesecih brezuspešnega dela je novomeškimi kriminalistom in milicijcem vendarle uspelo ob pomoči gozdarjev izslediti in prijeti 29-letnega Milana Novaka iz Velikega Gabra. Gre za znanega prestopnika, ki je samo v času od leta 1978 do leta 1987 zagrešil nič več in nič manj kot 144 kaznivih dejanj, precej novih pa še od lanskega 20. decembra do minulega petka, ko je bil na begu iz KPD Dob in ko je bil v gozdu nad Dobravo pri Dobruhu vnovič prijet. Novico o Novakovem prijetju smo prejeli tik pred zaključkom redakcije, zato več o tem v naslednji številki Dolenjskega lista.

Kršitve doma v gostilnah

Nezgod pri delu manj, zato pa več požarov, prometnih prekrškov — Odvzetega nekaj orožja

KOČEVJE — Na območju občine Kočevje lani ni bilo nobenega kaznivega dejanja s političnim obeležjem, prav tako tudi ne predlani. Pač pa je postajala milice obravnavala en (predlani 2) prekršek s političnim obeležjem in še ta je bil storjen pod vplivom alkohola.

Sicer pa so milicini obravnavali 5050 (488) prekrškov zoper javni red in mir in podali 412 (362) predlogov za uvedbo postopka. Do izteznitve so pridržali 33 (67) občanov. Največ kršitev je bilo v gostinskih lokalih in pod vplivom alkohola. Tudi nezgod pri delu je bilo lani manj, 3 (9). Zgodile so se zaradi malomarnosti in nespoštovanja predpisov o varstvu pri delu. Zaradi okvare ventilatorja pa je na farmi Mlaka poginilo 4.250 piščancev.

V »razoroževalnih akcijah« so milicini odvzeli občanom dve vojaški puški, lovsko puško, samokres, plinsko pištolo, tri cevi za puške, 12 nabojev, 4 detonatorja, meter vžigalne vrvice in dve šolski mini. Z orožjem je bilo storjeno eno kaznivo dejanje. Najdene pa so bile še 4 ročne bombe in 390 nabojev, vse še iz zadnje vojne.

S področja kriminalitete so obravnavali milicini 330 (364) kaznivih dejanj, od tega 26 s področja gospodarskega kriminala. 65 (30) kaznivih dejanj so storili mladoletniki, nadaljnjih 20 (21) pa otroci. Mladoletni kriminal narašča.

Požarov je bilo 30 (27), od tega 14 na družbenem sektorju. Najpogostejše, 4-krat, je gorelo na LJK.

Zaradi prometnih prekrškov je bilo danih sodniku 900 (706) predlogov za kaznovanje. Izrečenih je bilo še 1859 (1285)

Z AVTOM IZSILJEVAL PREDNOST

NOVO MESTO — 29-letni Marjan Koračin iz Novega mesta se je 20. marca ob 15.45 peljal z osebnim avtom iz Bršljina proti mestu. Ko je zavijal izpred upravne stavbe Pionirja na magistralno cesto, je izsilil prednost motoristu, 16-letnemu Damjanu P. iz Novega mesta. Sledeji se je nezgodi sicer skušal izogniti, zapeljal je celo na levi vozi, vendar trčenja vendarle ni mogel preprečiti. Fanta je skupaj z motorjem odbilo ob rob ceste, kjer Damjan obležal hudo ranjen. Najprej so ga prepeljali v novomeško bolnišnico, od tam pa v ljubljanski Klinični center.

Dva poka za sedem življenj

Grozljiva prometna nesreča minulo sredo pri Čatežu — V razbiti pločevini ostalo sedem iznakaženih trupel — Letos na magistralni že 14 žrtev

DVORCE — Dva silovita poka, eden za drugim, sta se v sredo okoli 8.20 zlovese zarezala v oblačno jutro. Kraj Dvorce, vsega kakih 500 metrov od odcepa za Brežice na Čatežu, bo ostal zapisan kot kraj ene najhujših prometnih nezgod v zadnjih letih. Celo ljudje, vajeni krutih in krvavih prizorov, s kakršnimi zna dolenjska magistrala vse pogostejše postreši, so si tega dopoldneva zatiskali oči. Preveč grozljivi so bili pogledi na sedem iznakaženih trupel.

»Imeli smo opravka s podobnimi nezgodami, toda česa takega še nismo videli,« so vidno pretreseni govorili milicini in reševalci. Najnovejšega modela mercedesa 300 D-turbo ni bilo prepoznati, voznik, ki je še hip poprej sedel za krmilom, je po udarcu ostal s preklano glavo vkleščen na zadnjem sedelu. »Spomnim se le silovitega poka vozil, ki so letela po zraku. Potem je bilo vse tiho,« je zmeden razlagal voznik tovornjaka s priklopnikom, 31-letni Elio Matošević iz Umaga. Ob 25-letni Danieli Divić iz Sarajeva, ki je edina iz treh osebnih vozil po čudežnem naključju tragedijo preživela, druga neposredna priča dogodka. Takole je vse skupaj potekalo.

55-letni celovski poslovnež, lastnik firme Johann Eder, se je z mercedesom avstrijske registracije tisto jutro peljal

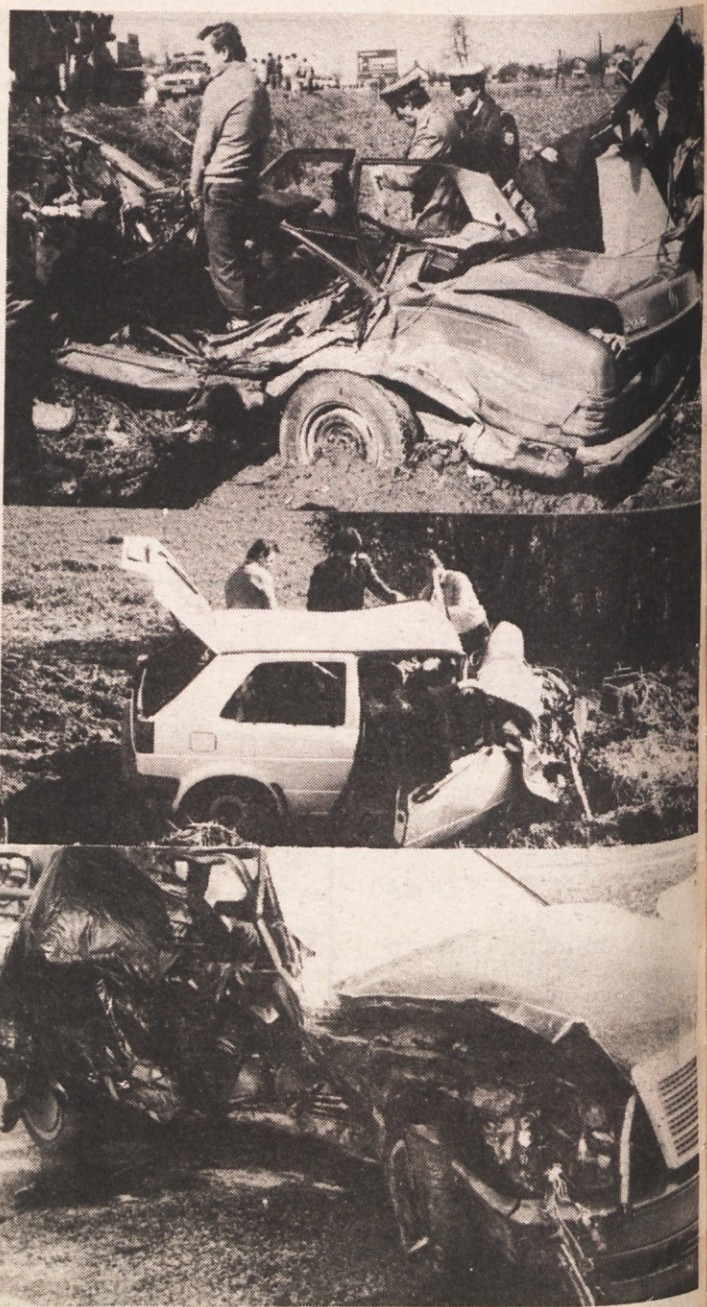
proti Zagrebu. Pri Dvorcah je v dobro preglednem desnem ovinku na delu ceste s pretrgano belo črto pričel prehitovati tovornjak s priklopnikom puljske registracije, za krmilom katerega je sedel Elio Matošević. Dogodkov, ki so sledili zatem, je bilo ob precejšnji hitrosti — kazalci v razbitem mercedesu so se ustavili pri 140 kilometrih na uro — zagotovo krivo tudi mokro in spolzko cestišče. Eder se je zaradi tega po prehitovanju le počasi vračal na svoj vozi, takrat pa je nasproti z mercedesom slavonskobrodske registracije pripeljal 35-letni Josip Borić iz Starih Slatnikov. Mercedes sta se nekje na sredi ceste oplazila, zaradi mokre in spolzke ceste pa sta pričela bočno drseti vsak v svoji smeri vožnje. V Ederjevo vozilo je hip zatem silovito tresčil golf sarajevske registracije, ki ga je vozil 69-

letni Dane Račić iz Sarajeva, v Borićev mercedes pa tovornjak, ki ga je Eder maloprej prehitel. Kako silovit udarec je bil to, pove podatek, da je priklopnik mercedesa potiskal pred seboj še dobrih 40 metrov. Posledice so bile strašne: na mestu so bili mrtvi voznik Eder, Borić in Račić, ob njih pa še Borićeva sopotnica, 38-letni Mirko Vuković in 31-letna Jasna Potoč-Romanić, oba iz Slavonskega Broda, ter 54-letna Račićeva žena Marija in 66-letni Marko Nikolić iz Zavidovičev. Kot rečeno, je četrti potnica, 25-letna Daniela Divić, nesrečo po čudnem naključju preživela. Hudo ranjeno — med drugim ima zlomljeni obe stegenici — so prepeljali v breziško bolnišnico.

Tem krutim dejstvom, dodajmo še to, da so žrtve iz razbite pločevine rešili šele krški poklicni gasilci, potem ko so vozila razrezali, ter da je bil promet zaradi tega zaprt do 12.30, obvoz pa je potekal med Čatežem in Mokricami. Vprašan, ki jih postavlja takšna tragedija, je veliko, na mnoga ne bo nikoli odgovora. Tudi na tega ne, zakaj se Johann Eder, ki je imel za seboj celih 26 let voznških izkušenj, po prehitovanju ni pravočasno vrnil na svoj vozi, zakaj za volanom ni sedel privezan. Pravzaprav je sredina tragedije dala le en zanesljiv odgovor: da bo prvo trimesečje na dolenjski magistrali postreglo z novim črnim rekordom. In to v letu, ki ga obeležuje tako obetaven naslov vseslovenske akcije — 10 odstotkov. Iz tok Likar, komandir prometne postaje novomeške milice, pravi takole:

»Na delu ceste med Bičem in Brega smo imeli lani do 22. marca 6 smrtnih žrtev, letos jih je z zadnjo tragedijo že 14, od tega kar 11 na območju krške občine. Takšne morije ne pomnim. Na dolenjski magistrali tudi mercedesi ne morejo več varovati življenj.«

B. BUDJA

V RAZBITINAH OSTALO SEDEM TRUPEL — Takšno podobo so po silovitem trčenju minulo sredo v Dvorcah nudili trije avtomobili, v katerih je ugasnilo sedem življenj. Na gornjem posnetku je mercedes slavonskobrodske registracije, ki so ga krški poklicni gasilci že razrezali in je v njem ostalo še vsega eno truplo; v sredini je sarajevski golf, v katerem so še trupla vseh treh ponesrečenec, medtem ko jim je edino preživelo potnico uspelo izveči iz razbitin. Spodnji posnetek pa kaže mercedes celovskega poslovneža Johanna Edra, krivca trčenja, ki ga je silovit udarec z voznikovega vrvel na zadnji desni sedež. Sprva so mislili, da je truplo na zadnjem sedelu zgolj sopotnik.

VLOM V CERKEV

CEROVEC — V času med 24. in 25. marcem je neznan storilec vplnil v podružnično cerkev sv. Jakoba na Cerovcu pri Šmarjeti in iz nje odnesel več kipov. Zupnik urad Šmarjeta se s tatvino oškodovan za okoli 2 milijona din, kriminalisti novomeške UNZ pa so pred novo težko nalogo.

Zaplenjeni preko dve toni mesa

Toliko so ga lani zasegli veterinarski inšpektorji samo v novomeški občini — Kužne bolni vse večji problem — Črni zakoli in mučenja

Vse več pojavov kužnih bolezni, nepravilnosti in napake v prometu z živali, črni zakoli, lahkomišelnost lastnikov psov, to in še kaj bi lahko spravili v okvir dela dolenjskih veterinarskih inšpektorjev, za katere lani ni bilo počitka. Povejmo samo, da je bilo predvsem zaradi raznih kužnih bolezni v minulem letu izdanih kar 157 različnih odločb, da je bilo napisanih 91 predlogov sodnikom za prekrške, podane 4 ovadbe temeljnemu javnemu tožilstvu, zaradi lažjih kršitev pa izrečenih še 134 mandatih kazni.

Levji delež tega seveda odpade na novomeško občino, kjer je bilo med drugim zaplenjenih tudi reci in piši 2283 kilogramov mesa, neprimernega za ljudsko prehrano. Sicer pa moramo med kršitelji omeniti številne lastnike psov, ki se niso zmenili za cepljenje proti steklini, za kar jih je doma čakalo vabilo sodnika za prekrške. Ker travstno

krajih vse več primerov mučenja živali. O teh drugih kaj več.

PO DOLENJSKI DEZELI

- Pred tatovi niti cisterne niso več varne. Miroslav Sever iz Coklova je prejšnji teden obvestil sevnjske milicije, da mu je izpod skednja izginila 900-litrska aluminijasta cisterna za polivanje gnojekve. Skoraj zanesljivo bi si upali trditi, da je razrezana končala na odpadku, bolj zanimivo je vprašanje, kako je cisterna dobila noge. V žepu ali na plečih je zmikav ni mogel odnesti.
- Tisti, ki so v nedeljo popoldne čakali na obrok hrane iz kuhinje gostišča Na trgu v Novem mestu, so ostali lačni: Še sreča, da so odnesli celo koko. Okoli 14.50 je namreč odpovedala avtomatika, ki vklaplja in izklaplja grelce, potopljene v olje v cvrtnikih. To pa je pomenilo ne le, da je hrana v njih zoglenela, pač pa se je olje tudi vnelo. Požar je povzročil za več kot 20 milijonov din škode.
- Da pa ne gori le olje, pač pa celo voda, se je pokazalo v Stopičah. Pri Stangljevih je gospodinja vključila pralni stroj in odšla na vrt. Spomladansko veselje jo je minilo ob pogledu na dim, ki se je valil iz kuhinje. Z močnem sta bila dovolj prisrebna, da sta najprej odvila varovalke, nato pa gorele pralni stroj, od katerega je ostalo le neuporabno ogrodje pogasila. Stroj je nosil oznako Gorenje PS 103. Za Veleničane slaba reklama.

Eden mrtev in osem ranjenih v trčenju

GABERJE — Krške ceste pišejo te dni krvave rekorde, letos je na njih življenje izgubilo že 17 oseb. Zadnja med njimi je bil 21-letni Raško Prosenik iz Sevnice.

V nedeljo zgodaj zjutraj je bilo, kazalci na uri so kazali 3.15, ko se je Prosenik s svojim avtom P-126, v katerem so bili še 26-letni Janko Senica, 22-letni Ivan Stopinšek, oba iz Brežic, 18-letna Melita B. iz Kočevja in 16-letna Helena J. iz Loga, peljal z veseljačenja v krmeljskem disku. Zaradi prehitve vožnje pa je Prosenikov avto na blegem desnem ovinku v Gaberju, nasproti hiše Martina Salomona, zaneslo v levo, prav takrat pa je nasproti z golfom pripeljal njegov sosed iz Sevnice, 21-letni Aleš Božič. Baj je bil tudi slednji z družbo — v vozilu so bili še njegov brat Damjan, 24-letni Zlatko Jelančič, 22-letna Nataša Pozderac in Boštjan Zupančič, vsi iz Sevnice — namenjen v disko, iz katerega se je Prosenik vračal. Med vozili je prišlo do silovitega čelnega trčenja, v katerem se je Prosenik tako hudo ranil, da je poškodbam kasneje v celjski bolnišnici podlegel, ranjeni pa so bili z izjemo Zupančiča tudi vsi ostali. Melita B., Helena J. in Nataša Pozderac hudo, laže pa Stopinšek, Senica, oba Božiča in Jelančič.

KOLESAR RANJEN

DRNOVO — 10-letni Peter J. iz Drnovega se je 25. marca ob 17.40 peljal na kolesu po lokalni cesti Drnovo—Velika vas do križišča z magistralno cesto Krško—Drnovo. Tam je neprevidno zapeljal na prednostno cesto v trenutku, ko je po njej z osebnim avtom pripeljal 54-letni Ivan Brodrič iz Metlike. Slednji je sicer zaviral, vendar je kolesarja vseno zadel in zbil po cesti.

Krivec je lahko le priča

Uspela pritožba Gorjancev — Podobnost ljubljanskega odloka z novomeškim

LJUBLJANA, NOVO MESTO — Že kar krepko v preteklost tega odločitev novomeških »Gorjancev«, da poprosijo ustavno sodišče Slovenije za mnenje o ustavnosti odloka o ureditvi prometa na območju ljubljanskih občin. Zato pa je odločitev sveža, z njo pa tudi razmišljanje, ali sklep sodišča nemara ne velja tudi za podoben novomeški odlok.

Pri Tovornem prometu v Gorjancih so se spotaknili ob tisto določilo odloka, ki pravi, da se z denarno kaznijo kaznuje organizacija združenega dela oziroma njena pravna oseba, če parkira tovorna motorna vozila in avtobuse izven javnih parkirnih površin. Po mnenju odgovornih v Gorjancih je mestna skupščina s tem, ko je odgovornost za dejanje, ki ga lahko stori samo voznik motornega vozila po lastni krivdi, predpisala pravni osebi, prekoračila pooblastila iz zveznega in republiškega zakona o varnosti cestnega prometa. Navsezadnje je res čudno, da bo za to, če je voznik avtobusa parkiral na nepravem mestu, odgovarjal direktor in ne neposredni krivec. Ustavno sodišče je pri-

tožbi Gorjancev pritegnilo in sporno določilo odloka — to pa je danes že spremenjeno — proglasilo za nezakonito in neustavno. V Ljubljani so pač menili, da sporna določila niso določila posredne odgovornosti organizacije združenega dela za tak prekršek, sicer pa da sta pravna in odgovorna oseba za prekršek lahko odgovorni, če je seveda v predpisu tako določeno. In zakaj uvodoma omenjamo novomeški odlok?

Po svoji vsebini ni slednji prav nič manj spetakljiv kot ljubljanski. Njegova določila so milicini pač dolžni upoštevati in tako se dogajajo stvari, ki z zdravim razumom nimajo dosti skupnega. Če bo namreč voznik avtobusa vozilo ustavljal na mestu, ki za ustavljanje ni predvideno — to pa se, roko na srce, velikokrat dogaja — bo za njegovo uslugo pomnikom »nagrajen« nekdo drug. Za prekršek voznika bo moral odgovarjati bodisi prometnik bodisi kdo drug od nadrejenih, šofer pa bo v postopku sodeloval kot — priča. Če še ne o ustavnosti in zakonitosti takšnega določila, bi zagotovo veljalo kaj reči vsaj o njegovi smiselosti.

B. B.

OSUMLJEN NAMESTNIK

GRADAC — V razgovoru z vodjem sektorja za zatiranje gospodarskega kriminala novomeške UNZ Cirilom Miričem o lanskih oblikah tovrstnega kriminala smo med tremi primeri grabeža omenili tudi trgovskega poslovođa iz Gradca. Ker pa so se oči krajanov ob prebiranju teh vrstic zapile v tamkajšnjega poslovođa Pavleta Mušiča, moramo pojasniti, da je dejanja osumljen J. S., trgovec, ki je Mušiča nadomeščal v času njegove odsotnosti.

DOMA JE RAZGRAJAL — Belokranjski milicini so imeli 25. marca opravilo s 52-letnim Osmanom Ključaninom iz Vinice. Možakar je doma razgrajal, oči mu je zbistril šele počitek na postaji milice. Osmana je v kratkem čaka tudi pogovor pri sodniku za prekrške.

Črn sloves krških cest

Alkohol vse pogostejše seda za volan — Neizprosen boj malignan in preveliki hitrosti

KRŠKO — Vedno slabše je slišati o krških cestah. Lani je bilo na območju UNZ Krško, ki poleg matične »pokriva« še sevnjsko in breziško občino, 281 hudih prometnih nezgod (leto poprej 245), v katerih je 45 oseb izgubilo življenje, 168 oseb je bilo lažje, 221 pa hudo ranjenih. Vse to so številke, ki Posavje postavljajo med prometno najbolj ogrožena območja v Sloveniji. Nobenega dvoma ni, da je potrebno doberšen del tega pripisati slabim in neustreznim cestam, v prvi vrsti magistralnim: tisti, ki pelje med Ljubljano in Zagrebom ter cesti Drnovo—Zidani most. A je bilo o obeh že toliko napisanega, še posebej o prvi, da o tem ne kaže izgubljati besed, zato pa velja spregovoriti o nečem drugem.

Zdi se, da je na posavskih cestah bolj kot kjerkoli drugje pogosto za volanom tudi alkohol. Le en podatek. Lani so posavski milicini podali sodnikom za prekrške 4.490 predlogov za uvedbo postopka zaradi hujših kršitev voznikov, kar 1.056 je bilo tovrstnih vlog zaradi suma vožnje pod vplivom alkohola. Zelo varljiv je ob tem pogled na tabelo, ki pravi, da so maligni kot neposredni vzrok pro-

metnih nezgod šele na 5. mestu — pred njimi so neprimerna hitrost, izsiljevanje prednosti, vožnja po levi in nepravilno prehitovanje — kajti med povzročitelji trčenja je bilo ugotovljeno znatno večje število vinjenih voznikov. Po nekaterih izračunih bi lakoholu posledno lahko pripisali krivdo ali sokrivdo kar za vsako tretjo prometno nezgodo. Prav alkoholu in prehitri vožnji so posavski milicini v tem letu napovedali neizprosni boj, posebno pozornost pa bo posvečena še prometni varnosti otrok in mladoletnikov.

Po lanskih podatkih je bilo v Posavju kar 57 nesreč, v katerih so bili udeleženi otroci in mladoletniki, pri tem so 4 izgubili življenje, 61 pa jih je bilo huje ali laže ranjenih. Zaskrbljujoče pri vsem je to, da so več kot polovico — kar 29 prometnih nezgod — povzročili odrasli in da so bili otroci žrtve njihove neprevidnosti in malomarnosti. To pa je številka, ki mora dati misliti, kajti doslej smo vse prevečkrat kar na pamet kot krivce razglasi otroško igranje in razposajenost. Tisto o objestnosti mladih voznikov koles z motorji pa zaenkrat še drži.

B. B.

PREHITRA VOŽNJA IN UTRUJENOST — 28-letni Jaha Sinani iz Preševa se je 22. marca ob 6.35 peljal z osebnim avtom po magistralni cesti med Ljubljano in Zagrebom. Pri Prilipah je dohitel tovornjak, ki ga je vozil 29-letni Stanislav Kuntarić iz Slivja pri Krškem, vendar zaradi prevelike hitrosti ni ugnel pravi čas zavreti. Trčil je v zadnji del tovornjaka, pri čemer ga je odbilo na levo, kjer je vanj z osebnim avtom trčil 22-letni Mirko Pinjušič iz Zagreba. Sinanijevo vozilo je po nezgodi odbilo na obcestni travnik. Voznik Sinani se je v nezgodi laže ranil huje pa njegov sopotnik, 23-letni Sali Aliti iz Gnjilane, ki se zdravi v novomeški bolni-

šnici. Materialne škode je za okoli 22 milijonov din.

NEPREVIDNO PREHITEVAL — 20. marca ob 15.35 se je po metliški cesti bratstva in enotnosti z osebnim avtomobilom peljal 59-letni Matija Jakša iz Ljubljane. Na križišču s Cankarjevo cesto pred vinsklo kletjo je vozilo ustavil ob črni na sredi ceste, da bi zavil na levo pred vinsklo klet. Ko pa je pričel zavijati, je za njim na kolesu z motorjem pripeljal 47-letni Mehmed Čehajić iz Metlike in avto pričel prehitovati. Jakše je motorista oplazil, tako da je Čehajić padel na tla in se ranil, zaradi česar so ga prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

odbojka

II. ZVEZNA LIGA, zahod, moški, 18. KOLO: PIONIR—KAKANJ 3:0 (5, 4, 3)

Pionir: Jović, Peašinović, Brulec, Prah, Kosmina, Povšič, Travižan, Goleš, Smrke, Berger, Petković, Černač. LESTVICA: 1. Jedinstvo Interplet 32 (50:10), 2. Pionir 32 (49:11), 3. Salonit 30 (45:13), 4. Ljubinja 28 itd.

Pari prihodnjega kola: Reka—Pionir, Salonit—Jedinstvo Interplet, Ljubinja—Novi Zagreb itd.

II. ZVEZNA LIGA, zahod, ženske, 14. KOLO: PULJ—LIK KOČEVJE 3:0 (10, 13, 10)

LIK Kočevje: Klun, Uran, Turk, Škufca, Ibrahimović, Hočevar, Drobnik, Ahac.

LESTVICA: 1. Jedinstvo Elir 26 ... 7. Poreč 10, 8. Maglič 10, 9. LIK Kočevje 8, 10. Gradačac 4.

Pari prihodnjega kola: LIK Kočevje—Nova Gorica, Maglič—Poreč, itd.

I. SOL, moški, 18. KOLO: ŠEM-PETER—LIK KOČEVJE 3:1 (5, -11, 3, 5)

LIK Kočevje: Levstik, Miklič, Polovč, Marinc, Obratović, Ahac, Turk. LESTVICA: 1. Brezovica 34 ... 9. Štavarbar MTT ml 14, 10. LIK KOČEVJE 12, 11. Celje 4, 12. Železkar 2.

Kočevci potujejo v prihodnjem kolu v Celje.

rokomet

SRL, moški, 14. KOLO: FUŽI-

NAR—KRŠKO 25:26 (11:13)
Krško: Kuhar, Bernardič 1, Šerbec 2, Šebalj 4, Iskra 7, Begović 6, Šiško, Žagar, Novak 2, Kekič 3, Voglar 1.

INLES RIKO—PRULE 27:18 (11:10)

Inles Riko: Lapajne, Mohar, Dejak 4, S. Mihelič, Lesar, Tomšič 3, Mate 9, Fajdiga 2, Žagar, Jurič 9, F. Silc, J. Silc.

JADRAN—ČRNOMELJ prelo-ženo

LESTVICA: 1. STT Rudar 24 ... 3. Inles Riko 17, 7. Krško 14, 11. Črnomelj (tekma manj) 6.

Pari prihodnjega kola: Termogol—Inles Riko, Krško—Jadran, Črnomelj—Bakovci itd.

SRL, ženske, 14. KOLO: FUŽI-NAR—ISKRA 23:26 (12:12)

Iskra: Žagar, Gorenc 6, Dolar 10, Kegljevič, Radovan 3, Pavlič, Gorše, Vide 3, Martinčič 2, Lužar, Gorišek 2, Kos.

POLANA—ITAS KOČEVJE 22:25 (10:12)

Itas Kočevje: Filipovič, Dragičević 1, Klarič 1, Vuk 7, Križman 3, S. Jerič 4, M. Jerič 4, Bejtović 5, Kersnič, Stefaninš.

OLIMPIJA—NOVO MESTO preloženo

LESTVICA: 1. Mlinotest (tekma manj) 24, 2. Iskra 22, 5. Itas Kočevje 17, 6. Novo mesto IMV (tekma manj) 13 itd.

Pari prihodnjega kola: Itas Kočevje—Olimpija, IMV Novo mesto—Fužinar, Iskra—Alples itd.

Napovedi Pionirju v prid

Zmaga s 3:0 na Reki bi verjetno že dokončno pomenila uvrstitev Pionirja v I. zvezno ligo — V soboto biti ali ne biti za odbojkarice Kočevja

Čeprav bo eno odločilnih srečanj za razplet prvenstva v zahodni skupini II. zvezne lige med Salonitom in Jedinstvom Interplet šele to soboto, se vendarle zdi, da je vse pravzaprav že odločeno. Kanalcani, edini tekmeči Pionirju in Interpletu v boju za prvi dve mesti, ki vodita v I. zvezno ligo, so si minuli vikend v dveh srečanjih (enega so odigrali že vnaprej) privoščili izgubo dveh setov, kar utegne odločiti prvenstvo.

Poglejmo ta račun nekoliko podrobneje. Kot rečeno, bo v primeru, da Salonit doma opravi tako z Jedinstvom Interplet kot s Pionirjem v predzadnjem kolu, o prvih dveh mestih odločala razlika v setih. Ta pa je zaenkrat na strani Novomeščanov, če si seveda tudi ob morebitnem porazu v Kanalu ne bodo privoščili nenadane izgube kakšnega seta. Pionirjevci se tega zavedajo, v soboto so doma gladko s 3:0 ugnali Kakanj in upati je, da bodo enako gladko v soboto zmagali na Reki. S tem bi veliko večino dela že opravili, kajti potem jih poleg težkega gostovanja v Kanalu čakata le še dve srečanju doma. In sedaj se nekaj o sobotni tekmi s Kanknjem.

Novomeščani so gostom v treh setih pustili vsega 12 točk, kar dovolj zgovorno priča o razmerju moči, poleg tega je treba dodati, da je trener Zadržnik tokrat dal priložnost predvsem mladim igralcem. Ti so ponujeno priložnost povsem upravičili in kakih 300 gledalcev v športni dvorani pod Marofom prepričali, da ob nekaj izkušnjih starejših igralcev raste obetavna vrsta domačih odbojkarjev.

Prav tako vsega štiri kola pa so še do konca prvenstva v II. zvezni ženski ligi. Kočevke, ki se krčevito borijo za obstanek, so tokrat gostovale v Pulju in vnovič ostale praznih rok. Res škoda, da gostje niso izkoristile priložnosti, kajti Puljčanke so igrale precej oslabiljene, tako da bodo morale rešitve iskati v naslednjih srečanjih. Bržkone bo del odločitve padel že to soboto, ko bodo Kočevke imele v gosteh vrste Novogoričank. Le zmaga jih pelje iz nevarnih voda, morebiten poraz bi njihovo usodo verjetno že dokončno zapečatil.

Vsa sreča, da je tudi prvenstvo v I. republiški ligi pred koncem. Kočevski odbojkarji igrajo namreč slabo, njihova spomladanska bera je izredno plača in bi ob tako slabih formi, kot jo kažejo v nekaj zadnjih srečanjih, kaj lahko prišli na dno

SEZONA MOTOCIKLIZMA SE PRIČENJA

NOVO MESTO, TREBNJE — Te dni se tudi za dolenski motociklizma uradno pričenja letošnja tekmovalna sezona. Alojz Pavlič in Robert Hmeljak (oba AMD Novo mesto) ter Brane Rokavec (AMD Trebnje) bodo v nedeljo nastopili na dirki za evropsko prvenstvo v belgijskem Zolderu. Pavlič in Rokavec bosta vozila v kategoriji do 80 kubikov, medtem ko bo Hmeljak vozil v svojem razredu do 125 ccm.

S KEGLJAŠKIH STEZ

• Regijska tekmovanja, na katerih se izločajo imena tistih ki bodo nastopili na republiških prvenstvih, se počasi bližajo koncu. Ta čas se za naslov dolenskih prvakov borijo moški pari. Prva tekma je bila na kegljašcu v Kanizari, kjer sta z odličnim nastopom tekmece presenetila Metličana Janko Popovič in Zeljko Goleš. Nabrala sta si velikansko prednost in zdi se, da je prvenstvo odločeno že pred finalnim nastopom, ki bo na kegljašcu novomeškega Doma JLA. Poglejmo vrstni red: 1. Popovič—Goleš (Metlika) 1762, 2. Gričar—Tratar (Mercator) 1681, 3. Klevišar—Fredi Popit (Rudar) 1680, 4. Štupar—Hutar (Metlika) 1677, 5. Modrinjak—Mržljak (Rudar) 1669, 6. Miklavčič—Bruner (Novo mesto) 1662 itd. Omenimo, da sta lanskoletna zmagovalca Maraž in Tkavc pristala šele na trinajstem mestu.

MARATON TREH SRC

RADENCI — V soboto, 22. aprila, bosta DTV Partizan in Turistično društvo Radenci pripravila 9. tradicionalno rekreativno prireditve pod naslovom Maraton treh src. Prireditve se bo pričela že ob 9. uri s sejo organizacijskega odbora, ob 11. uri bodo prvi startali cicibanji, zaključek prireditve pa bo ob 19. uri. Cicibani bodo tekli 500 metrov, pionirji 800, trimski tek bo dolg 10 kilometrov, mali maraton 21 in pravi maraton 42 kilometrov. Prijavitelj se je moč na DTV Partizan Radenci, telefona (069) 73-040 in 73-541.

Vabljliva športna rekreacija

V AMD Sevnica, ki letos praznuje 35-letnico, skrbijo tudi za športno rekreacijo 470 članov

SEVNICA — Avto-moto društvo Sevnica, ki povezuje okrog 470 članov, je preteklo soboto na letnem obnem zboru predstavilo svoje uspešno delo. Čeravno sevnisko AMD ne premore toliko denarja, da bi podpiralo kakšnega tekmovalca v avtomobilizmu ali motociklizmu, je vendarle mogoče reči, da Sevnici posvečajo precejšnjo pozornost ne le vzgoji članstva, poznavanju in spoštovanju cestnoprometnih predpisov, ampak tudi športno-rekreativni vsebini. Pri organizaciji različnih akcij pridno pomagajo zlasti instruktorji in seveda zatorej vodja avto šole Rezika Zakšek pri tem ne more in noče biti nobena izjema.

Rezika Zakšek

»Naš turistični avtomobilistični rally Impolca-Studenec, ki ga pripravljamo družno s prizadevnimi člani naše sekcije na Studencu, ima že dolgo tradicijo in odmevnost. Za naše člane je zmeraj pri-

ŠAHOVSKO TEKMOVANJE

KRIŽE — Športno društvo iz Križ je v osnovni šoli Mali Slatnik minule dni pripravilo šahovsko tekmovanje pionirjev in pionirk. Med dekleti je zmagala Draganova pred Mikčevom in Pencu, pri fantih pa so se na prva tri mesta uvrstili Šuštaršič, Bajec in Tomažin.

ŠPORTNI KOMENTAR

Leto uresničenih želja

Novomeški športi z žogo dosegajo vsi zastavljene cilje — Želje na realnih tleh

Čeprav so mnogi precej skeptično gledali v pogumno zastavljene cilje nekaterih športnih panog v Novem mestu — v mislih imamo tokrat zgolj športe z žogo — je danes domala že jasno, da so želje skoraj v celoti tudi izpolnjene, pa najsi gre za odbojko, roket, košarko ali nogomet.

O tem, kako blizu so Pionirjevi odbojkarji zastavljenemu cilju, uvrstitvi v I. zvezno ligo, pišemo na drugem mestu, tukaj dodajmo le, da je izpolnjen tudi drugi, manj znan spisek želja. Dekleta, ki nastopajo v II. republiški ligi, so prepričljivo osvojile prvo mesto in si tako priborile vstop v I. republiško ligo, ob tem pa izgubile vsega dva niza. Na dlani je, da novomeška odbojka doživlja drugo pomlad, o kakršni si še pred letom ali dvema, še zlasti pa ne po tisti ponesrečeni odisejati s trenerjem Jankovičem, nismo upali niti sanjati. Docela pa so svoje načrte uresničili tudi košarkarji. Ekipi Novolesa je uspelo obdržati se med najboljšimi republiški ligi, ženska vrsta pa nabira dragocene izkušnje v II. SKL, kajti že čez leto

ali dve naj bi ta ekipa znova potrkala na vrata prve republiške lige. Kar pa še posebej veseli: oba kluba sta uresničila napovedi o uvrstitvi pionirjev, pionirk, kadetov in kadetinj v republiški vrh. Po uhojenih poteh gre tudi roket. Dve ekipi dovolj uspešno nastopata v I. republiški ženski ligi (Iskra in IMV Novo mesto). Šentjerječanke pa so izpolnile cilj po uvrstitvi ene v sam vrh. Zagotovo pa bi bili lahko cilji ženskega rokmeta še nekaj višji, če bi ekipama uspelo najti skupen jezik in združiti moči. Žal, ga verjetno ni, ki bi takšno željo iz ž vsem dovolj znanih razlogov znal uresničiti.

Vse našeto kaže, da so bile letošnje želje sezidane na realnih tleh. In za novomeški šport bi bilo najbolje, če bo tako tudi v prihodnje. Kajti za športne apetite Dolenske je verjetno dovolj, če imamo en šport z žogo, ki se spogleduje z najboljšimi v državi, ostali naj svoje mesto najdejo v nižjih in cenejših tekmovalnih sistemih ter predvsem v poslanstvu, ki ga za zdravje in telesno kulturo mladih opravljajo.

B. B.

ŠOLSKI NAMIZNI TENIS

LJUBLJANA — Na namiznoteniskem tekmovanju šolskih športnih društev centralne regije — bilo je v četrtek, 23. marca, v Ljubljani — je med tekmovalci od 1. do 4. razreda zmagal Matjaž Retelj iz OŠ Šmihel in se seveda uvrstil na finalno republiško tekmovanje. V finale se je uvrstil tudi Mario Brumat (OŠ Bršljin), ki se je uvrstil med osmerico tekmovalcev od 5. do 8. razreda.

TEKMOVANJE

NOVO MESTO — Jutri, v petek, 31. marca, se bo ob 15. uri v novomeški športni dvorani pod Marofom pričelo tekmovanje v namiznem tenisu v okviru letošnjih 28. delavskih športnih iger novomeške občine. Prijave sprejema organizator na mestu tekmovanja do 14.40, ko bo tudi zbiranje parov. Ekipa sestavljata dva igralca, tekmovanje pa bo potekalo v moški in ženski konkurenci.

Slovenija Moja dežela.

KOČEVSKA ŠPORTNA RAZGLEDNICA

• Resda so nogometaši Kočevja najjavljali pohod na prvo mesto v ljubljanski medobčinski nogometni ligi, vendar se zdi, da je bil to račun brez krčmarja. Že v prvem kolu na gostovanju v Mengšu je bilo srečanje prekinjeno pri rezultatu 2:1 za gostitelje. Kot vzrok prekinitve je sodnik navedel napad nanj s strani igralcev Kočevja. Brez dvoma čaka Kočevce primerna kazen in želja za višjo uvrstitvijo bo skoraj zanesljivo ostala neizpolnjena.

• e sredi aprila se bo nadaljevalo prvenstvo v medobčinskih namiznoteniskih ligah, kjer so Kočevci z vsega dvema točkama na predzadnjem mestu. Za igralce trenerja Marjana Oražba bo pomlad torej še kako vroča, če želijo seveda obstati v ligi. V največjo oporo jim bo brez dvoma vrnitev najboljšega igralca Gregorja Komca iz JLA.

• Franc Benčina, najboljši strellec z malokoliškim orožjem v Kočevju, je pred kratkim postal tudi republiški prvak v tej disciplini. Kot sam pravi, za treninge ne porabi veliko časa, sicer bi bili njegovi rezultati verjetno še boljši.

• Bo kočevskim politikom uspela revanša tukajšnjim direktorjem? Govor je o povratnem šahovskem dvoboju, ki bo na sporedu 31. marca ob 18. uri v hotelu Pugled. Rezultat prejšnjega dvoboja je bil 11:5,8:5 za direktorje. Kapetan direktorske ekipe je Dušan Popovič iz Melamina, politične pa Anton Turk (izvršni svet).

M. GLAVONJČ

P. P.

Na treh gostovanjih do točk

Uspešna bera dolenskih ligašev v moški in ženski republiški rokometni ligi — Srečanja Jadran — Krško in Olimpija — IMV Novo mesto preloženi

Po daljšem času so ribniški rokometasi vendarle pokazali igro, ki je spominjala na njihove najboljše čase. V srečanju 14. kola prvenstva I. SRL so močno premagali ekipo Prul, pomembno zmago pa so dosegli tudi Krčani nad Fužinarjem, s čimer so pravzaprav veliko uslugo naredili Črnomalcem, ki se niso odrekli upanju, da se rešijo izpada iz lige. Tudi v ženski ligi je vse minilo brez presenečenj, Šentjernejk in Kočevke so v gosteh dosegle novi zmagi, tekma med Olimpijo in Novim mestom pa je bila preložena.

Zagotovo je bilo najbolj negotovo srečanje v moški ligi tisto v Slovenj Gradcu, kjer sta se pomerila Fužinar in Krško. Gostitelj je bil to zadnji vlak, da se rešijo zadnjega mesta, vendar priložnosti niso izkoristili. Krčani so bili v finišu bolj zbrani in so s precejšnjo mero športne sreče odnesli domov obe točki. Gostitelji so imeli namreč pri rezultatu 20:19 v svojo korist kar dve lepi priložnosti za povečanje vodstva, vendar ju niso izkoristili, kar je bilo zanje seveda usodno. Z domiselno in učinkovito igro pa so se tokrat izkazali inlesovci. Še posebej zbrano so igrali v obrambi, kjer so gostom napravili pravo lekco, nič manj uspešni niso bili v napadu, kjer sta se še posebej izkazala Mate in Jurič. Dodajmo ob tem še, da je bil derbi začelja, med Jadranom in Črnomljem, preložen.

Prav nič novega pa ni prineslo sobotno kolo v ženski ligi. Boj za vrh je že zdavnaj odločen, bolj ali manj pa je jasen že tudi razplet pri dnu. Tako igrajo ekipe brez prave motivacije in temu primerne so igre.

V povprečnih srečanjih sta šentjernejska Iskra in kočevski Itas prišla do novih točk, vendar sta imela z na papirju precej slabšima nasprotnikoma kar obilo dela. Iskarišice so v Slovenj Gradcu šele v drugem polčasu strle odpor borbenih gostiteljic in zdi se, da je zmagovalca odločila zgolj večja izkušnost Šentjernejkank. Podobno je bilo v Murski Soboti, kjer je bil rezultat med Polano in Istasom še tik pred koncem polčasa neodločen (10:10), v nadaljevanju pa so gostje zaigrale bolje in srečanje po pričakovanju odločile sebi v prid.

SEVNICA KRAJNC 3. NA CONING MARATONU

SEVNICA — Trije sevniki atleti so v nedeljo, 19. marca, na Coning maratonu (poprej Yassa maraton) v Varaždinu zelo dobro zastopali barve Sevnice. Med več kot 600 tekmovalci sta se zlasti dobro odrezala v kategoriji pionirjev, ki so tekli na 1500 metrov dolgi progi. Albert Krajnc, ki je osvojil 3. mesto in Boris Gračner, ki je zasedel 6. mesto. Trener sevnških atletov in hkrati tekmovalcev Pavle Drobne pa se je v Varaždinu pomeril s tekmeči na 21 km dolgi progi in osvojil solidno 7. mesto.

Zdesetkani na startu

V nedeljo start prvenstva v območni nogometni ligi — Za uvod derbi med Elanom in Belo krajino

NOVO MESTO — To nedeljo, 2. aprila, se pričanja tudi spomladanski del prvenstva v obeh območnih nogometnih ligah, kar je, vsaj zaenkrat, največji domet dolenskih enajsteric. Igralci novomeškega Elana so — da nekoliko osvežimo spomin — prvi del končala na 5. mestu s 14 točkami, Bela krajina pa, kateri so zaradi nepravilne registracije trenerja odvzeli 2 točki, na 7. mestu z 9 točkami. In že v prvem spomladanskem kolu to nedeljo bo na novomeškem stadionu Bratstva in enotnosti derbi prav teh dveh ekip. Novomeščani so bili po končanem jesenskem delu prvenstva optimistično razpoloženi, nekateri so napovedovali celo pohod na vrh in vstop v I. SNL. Trener Vlado Klinčarovski danes razmišlja takole:

»Veliko se je spremenilo od takrat. Niti v sanjah si nisem mogel misliti, da nas bodo pripravile tako zdesetkale. Kapetan ekipe Jože Pavlin je moral na operacijo in je zanj nadaljevanje prvenstva izgubljeno, poskodovana sta tudi Stojan Mesojedec in Jernej Žohar, zaradi bolečin v kolenu sta prvi del priprav spustila Kostrevec in Kroni, za nameček pa je te dni dobil mavčno oblogo še prvi vratar Brane Črv. Vsi našteti so igralci prve postave, in če k temu dodam še, da je Petretil prenehal igrati ter da se je drugi vratar Bayer ekipe priključil šele pred dnevi, potem so stvari jasne. Niti ene pripravljalne tekme nismo odigrali v

M. GORENC

Uspešna vrnitev Kranjca

V soboto in nedeljo dve preizkušnji na Reki in v Pulju — Kranjec v soboto 3., Fink v nedeljo 1.

REKA, PULJ — Medtem ko obe članski vrsti kolesarjev novomeške Krke merita moči na težkih mednarodnih preizkušnjah — prva ekipa je na dirki okoli Maroka, druga pa v Grčiji — so se starejši

• Kot rečeno, sta članski vrsti tačas na dveh velikih mednarodnih dirkah, s katerih pa je malo novic. Dve smo le prestregli: Jure Robič je na dirki okoli Maroka dosegel izreden uspeh, saj je v 4. etapi zmagal, nič manjši pa ni dosežek še včerajšnjega mladince Judeža, ki je bil v 1. etapi dirke po Grčiji 4. in s tem najboljše uvrščen Jugoslovčan, celo pred Bončom in ostalimi.

in mlajši mladinci pomerili na dveh domačih preizkušnjah.

V soboto je bila na Reki 2. memorialna dirka za pokal Zambellija, na kateri je nastopilo preko 130 kolesarjev. Mlajši mladinci so vozili na 55 kilometrov dolgi progi, v konkurenci 60 kolesarjev pa so Novomeščani dosegli velik uspeh: zmagal je namreč Stangelj, medtem ko je bil Majde drugi. Mervar pa si je prikolesaril 2. mesto na letošnjih ciljih. Nekaj slabše je bilo v konkurenci starejših mladincev, ki so odšli na 110 kilometrov dolgo progo skupaj s člani. Seveda je 3. mesto Igorja Kranjca, ki mu je bil to prvi letošnji nastop po operaciji noge, izreden dosežek. Žal so

ZMAGA KURETA

ČRNOMELJ — V okviru sindikalnih delavskih športnih iger je bilo pred dnevi tekmovanje v namiznem tenisu. V ekipni razstavitvi moških je zmagala OŠ Stari trg pred Beltom I in starešinami JLA, v ženski konkurenci je bila najboljša Iskra Semič, med posamezniki pa Jurij Kure pred Stanetom Drazmeričem (oba Stari trg).

KOLMAN OBČINSKI PRVAK

SEVNICA — ŠK Milan Majcen iz Sevnice je pred dnevi v domu TVD Partizan organiziral letošnje posamično člansko prvenstvo občine v šahu. Nastopilo je osem šahistov, prvak pa je postal Lojze Kolman, ki je oddal le en remi. Vrstni red: 1. Kolman 6,5 točke, 2. Povale 6,3, 3. Šorli 5, 4. J. Blas 3,5, 5. Radej 3, 6. Lazič 2, 7. 8. mesto Cvrtin in Mirt po 1. Zmagovalec je prejel pokal sevnice ZTKO.

J. BLAS

Z GOJZARJI IN CEPINOM

• Danes, 30. marca, začenja ob 18. uri Alpinistični odsek Novo mesto v prostorih društva na Novem trgu 4 z letnim delom alpinistične šole. Program šole zajema teoretični del predavanj, vaje pa bodo v plezalnem vrtcu Luknja pri Prečni. Vabljeni vsi, ki vas zanima športno plezanje in alpinizem!

• Zime je konec, z njo pa tudi zimskih vzponov, ki so bili letos res kvalitetni. Omenim jih le nekaj: Mavrico v severni steni zadnje Mojstrovke, Dularjevo zajedo, Raz, Hornovo prvenstveno smer v Jalovcu, prvenstveno smer v Veliki Goličici in nad Šitom glavji, Severni stebel v Malem korintinskem Mangartu v Kamniških Alpah, Grintovčev stebel ter Golobovo smer in Zmaja v severni steni Ojstrice. Poleg tega je bilo opravljenih nekaj pristopov na vrhove nad 2.000 metrov in vzponov v ledenih slapovih. Smeri so bile večidel V. in VI. težavnostne stopnje.

• Lepo pa napredujejo tudi športni plezalci, ki vadijo v plezalnem vrtcu v Armeškem pri Brestanici, Luknji in tudi športnih smereh v Vipavi in Ospu. Tako je Dominik Kres preplezal Netopirja v Ospu, katerega ocena je VII.

• Ker ima športno plezanje tudi pri nas veliko privrženec, naj omenimo še prvo dvoransko tekmo v plezanju v Jugoslaviji. Tekmovanje je šlo za državno prvenstvo, na katerem je nastopilo preko 50 plezalcev in 20 plezalk, predvsem iz Slovenije. Sicer pa o tem, kako je športno plezanje razvito v svetu, priča podatek, da bo na olimpiadi v Barceloni to demonstracijski šport, kasneje pa že redna olimpijska disciplina. Več o rezultatih v Zagrebu in pravilih športnega plezanja prihodnji.

S. MOKOTAR

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 31. III.

9.45 — 12.35 in 16.05 — 23.40
TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 MOZAIK — TEDNIK
11.00 ŠTUDENTSKA BALADA, 3.,
zadnji del nadaljevanke
12.25 VIDEO STRANI
16.20 VIDEO STRANI
16.30 DNEVNİK 1
16.45 MOZAIK, ponovitev TEDNIKA
17.35 XII. TEKMOVANJE UČENCEV
IN ŠTUDENTOV GLASBE JUGOSLA-
VIJE
18.10 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
ZVERINICE IZ REZIJE, 3. del
18.30 SAFARI, 6. del nadaljevanke
19.00 RISANKA

SOBOTA, 1. IV.

7.45 — 12.05 in 13.50 — 0.40 TELE-
TEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.10 OTROŠKA MATINEJA:
RADOVEDNI TAČEK
8.20 LONČEK, KUHAJ!
8.25 SREČNI PRINC, 2. del
8.55 PO LOVČEVH STOPINJAH
9.20 ES LIBRIS: KAKO SMO SE UČILI
UMNE SADRJEJE
10.20 SOZVEZDJE BELE MURVE
10.50 OTROCI GLASBE, ameriška za-
bavnoglasbena oddaja
11.15 MEDNARODNA OBZORJA,
ponovitev
11.55 VIDEO STRANI
14.05 VIDEO STRANI
14.15 CIKLUS FILMOV CHARLIEJA
CHAPLINA
NEZNANI CHAPLIH: MOJA NAJS-
REČNEJŠA LETA, 1. del angl. nadalje-
vanke
15.10 FESTIVAL CHARLIEJA CHA-
PLINA (ČB)

NEDELJA, 2. IV.

8.45 — 23.35 TELETEKST
9.00 POROČILA
9.10 VIDEO STRANI
9.15 ŽIV ŽAV
10.15 SAFARI, 6. del nadaljevanke
10.45 KRI IN ORHIDEJE, ponovitev
zadnjega dela nadaljevanke
11.30 POROČILA
11.40 DOMAČI ANSAMBLI: BRATJE
IZ OPLOTNICE
12.10 KMETIJSKA ODDAJA
13.10 POBEG V ZMAGO, ponovitev
ameriškega filma
15.00 POROČILA
15.10 GLASBENA PARADA — RA-
DENCII 89

PONEDELJEK, 3. IV.

9.45 — 13.35 in 16.00 — 23.10
TELETEKST
10.10 VIDEO STRANI
10.10 MOZAIK
UTRIP
ZRCALO TEDNA
TV MERNIK
DA NE BI BOLELO
OČI KRITIKE
OBLJUBA, ameriški film
13.25 VIDEO STRANI
16.15 VIDEO STRANI
16.30 DNEVNİK 1
16.45 MOZAIK, ponovitev
18.20 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE

TOREK, 4. IV.

9.45 — 11.45 in 16.00 — 22.55
TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 MOZAIK — ŠOLSKA TV
11.35 VIDEO STRANI
16.15 VIDEO STRANI
16.30 DNEVNİK 1
16.45 MOZAIK, ponovitev
17.45 VIDEO STRANI
17.50 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNİK 2
20.05 NASLEDNICA, 1. del angleške
nadaljevanke
Gre za nadaljevanje priljubljene Boga-

SREDA, 5. IV.

9.45 — 12.10 in 16.00 — 23.20
TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 MOZAIK:
OSMI DAN
SVET NA ZASLONU
CAMEL TROPHY, ponovitev
12.00 VIDEO STRANI
16.15 VIDEO STRANI
16.30 DNEVNİK 1
16.45 MOZAIK, ponovitev
18.15 VIDEO STRANI
18.20 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNİK 2
20.05 FILM TEDNA: KOMISARKA,
sovjetski film

ČETRTEK, 6. IV.

9.45 — 11.50 in 16.00 — 23.45
TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 MOZAIK — ŠOLSKA TV
11.40 VIDEO STRANI

19.17 NAŠE AKCIJE
19.30 DNEVNİK 2
20.05 PODVODNA ODKRITJA, 3. del
dok. serije
21.00 DETEKTIVA IZ MIAMIJA, 13.
del nanizanke
21.50 DNEVNİK 3
22.00 PRED IZREKOM KAZNI, ame-
riški film

Obesti ali osvoboditi okrutnega posil-
jevalca in morilca, je vprašanje, ki muči
uglednega sodnika. Kljub temu da ob-
toženca bremenijo neizpodbitni dokazi, je
sodnik v dilemi, ker ravnanje policije ni
bilo neoporečno. Zaplet zaostrijo bližnje
volitve. Ljudje, ki volijo sodnike, hočejo
za trdovratne kriminalce strožje kazni.
23.30 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski programi — 19.00 An-

16.30 DNEVNİK 1

16.45 VRČEK SE RAZBIJE
17.00 KOŠARKA PARTIZAN: JUGO-
PLASTIKA ali CIBONA.CZ
18.30 MLADINA: O POLITIČNOSTI
IN IDEOLOGIJI MLADIH, 2. del dok.
oddaje
19.05 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNİK 2
19.59 UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3x3
20.30 KRI IN ORHIDEJE, 4., zadnji del
nadaljevanke
21.15 KRIŽ KRAŽ
22.45 DNEVNİK 3

22.25 GOSPA Z BEVERLY HILISA,
ameriški film

Gre za ameriško različico francoskega
filma, resnično pripoved o pariški zvodni-
ci, ki je z dekleti oskrbovala moške iz vi-
soke družbe.

0.30 VIDEO STRANI

15.45 PRISLUHNI MO TIŠINI, pono-

vitev
16.30 DNEVNİK 1
16.45 GOSPA BOVARY, ameriški film
18.45 RISANKA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNİK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 GOSPOSKO ŽIVLJENJE STIPA
ZVONAROVA, drama TV ZG
21.25 PODARIM-DOBIM, žrebanje
22.55 POROČILA
23.05 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

10.00 Danes za jutri — 13.00 Športno
popoldne — 19.00 Da ne bi bolelo: Pos-
vetovalnica za starše — 19.30 Dnevnik —

RADOVEDNI TAČEK SOZVEZDJE BELE MURVE

19.05 RISANKA
19.30 DNEVNİK 2
20.05 ZAROTA IN IZDAJA, 1. del
drame TV BG

Prvi del drame se dogaja v času, ko sta
Stalin in Molotov poslala pismo jugoslo-
vanskemu partijskemu in državnemu
vodstvu in ga obtožila, da se je oddaljilo
od temeljne smeri socializma in boja za
komunizem. V središču pozornosti so
osebnosti našega najvišjega partijskega in
državnega vodstva, pomembno vlogo ima
tudi rusko veleposlaništvo v Beogradu.
21.40 OSMI DAN
22.20 DNEVNİK 3
22.35 OPERA MOBILE
23.00 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski programi — 18.00 Beo-
grajski TV program — 19.00 Naša pesem

Film Komisarka je bil 20 let v
»bunkerju«, na lanskem berlinskem festi-
valu pa je dobil srebrnega medveda in na-
grado katoliške in evangeličanske žirije.
Ta mojstrovina predstavlja izsek iz držav-
ljanske vojne po oktobrski revoluciji iz čis-
to novega, posebnega zornega kota. Glav-
na junakinja, komisarka Klavdija, je
stroga, pogumna vojakinja z malo ali nič
ženske privlačnosti. Vendar jo nosečnost
spremeni, še posebej, ko spozna revno
židovsko družino, pri kateri si uredi za-
točišče za porod. Komisarčin otrok je
simbol življenja, ki mu ona ni kos. Njena
vrnitev v vojaško enoto, ko otroka pusti
pri židovski družini, je svojevrsten izraz
kapitulacije.
21.50 DNEVNİK 3
22.10 SVET POROČA
23.10 VIDEO STRANI

16.15 VIDEO STRANI

16.30 DNEVNİK 1
16.45 MOZAIK, ponovitev
18.20 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.20 DOBRO JE VEDETI

sambel Franca Miheliča — 19.30 Dnevnik
— 20.05 Žarišče (aktualna oddaja) —
20.35 MPZ Obala Koper — 21.55 Sku-
pščinska kronika — 22.15 En avtor, en
film — 22.35 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30
Čiu čiu — 9.00 TV v šoli — 12.45 Poročila
— 12.55 Prezrti ste, pogledjte — 15.10 Po-
ročila — 15.15 Nočni program (ponovi-
tev) — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Čiu čiu
— 18.05 Številke in črke — 18.25 Na-
rodna glasba — 19.10 Vreme — 19.30
Dnevnik 2 — 20.00 Detektivna iz Miamija
— 21.00 Jazz na ekranu — 21.30 Dnevnik
3 — 21.50 O sole mio (oddaja iz kulture)
— 22.50 Nočni program (Dinastija;
Jaz, Klavdij) — 0.50 Poročila

DRUGI PROGRAM

16.00 Satelitski program — 18.10 Pred-
stava za otroke — 19.00 Kako biti skupaj
— 19.30 Dnevnik — 20.15 Filmske us-
pešnice: Pobeg v zmago — (ameriški film)
— 22.05 Mali koncert zabavne glasbe —
22.20 Športna sobota — 22.40 Branko
Čopić (dok. oddaja) — 23.35 Satelitski
programi

TV ZAGREB

8.45 Poročila — 8.50 TV koledar — 9.00
Čarobna metla — 9.15 Kaj vse zmorem
— 9.30 Vučedolski osvajači — 10.00
Istrsko orglarstvo — 10.30 Poročila —
10.35 Prezrti ste, pogledjte — 13.20 Ne-
beške ptice (2. del nadaljevanke) — 14.30
Nikoli te ne bom pozabila (sovjetski mla-
dinski film) — 16.00 Sedem TV dni —
17.00 Narodna glasba — 17.30 Grunto-
čani (9. del nadaljevanke) — 18.30 Pris-
rčno vaši — 19.30 Dnevnik 2 — 20.15
Patton (ameriški film) — 22.00 Dnevnik
3 — 22.15 Nočni program (Dinastija;
Sledge Hammer) — 0.15 Poročila

20.05 Cousteaujevo ponovno odkrivanje
sveta (7. del) — 21.00 Škica za portret —
21.35 Reportaža z nogometne tekme Di-
namo: Hajduk — 22.00 Športni pregled

TV ZAGREB

9.20 Poročila — 9.30 Otroška matineja
— 11.00 Kmetijska oddaja — 12.00 Iz-
obraževalna oddaja — 13.00 Serijski film
za mlade — 14.00 Nedeljsko popoldne
— 16.30 Potopis — 17.00 Igrani film —
18.45 Risana serija — 19.10 Igre na srečo
— 19.30 Dnevnik — 20.00 Nebeške ptice
(3. del nadaljevanke) — 21.00 Mama ima
sto let (španski film) — 22.30 Dnevnik
— 22.50 Nočni program — 0.50 Poročila

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 17.45 Po
brezkončnosti sveta — 18.15 Svet športa
— 19.30 Dnevnik — 20.05 Žarišče —
20.35 Po slehah napredka — 21.05 Cam-
el Trophy: Kanarski otoki — 21.35 Svet
na zaslonu — 22.15 Videogodba

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30
Sedmi veter — 9.00 TV v šoli — 12.30
Poročila — 12.45 Prezrti ste, pogledjte
— 15.10 Poročila — 15.15 Nočni program
— 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Izobraže-
valna oddaja — 18.05 Številke in črke —
18.25 Videokrog — 19.15 Risanka —
19.30 Dnevnik 2 — 20.00 TV drama —
21.00 Resna glasba — 21.50 Dnevnik 3
— 22.10 Nočni program — 0.10 Poročila

— 19.30 Dnevnik — 20.00 Žrebanje lota
— 20.05 Žarišče — 20.35 Človek, ki ste
ga z užitkom sovražili (angleški film) in
Pohlep (ameriški film)

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30
Otroški spored — 9.00 TV v šoli — 12.30
Poročila — 12.45 Izobraževalna oddaja
— 15.10 Poročila — 15.15 Nočni pro-
gram (ponovitev) — 17.15 Dnevnik 1 —
17.35 Kaj otroci vedo o rojstnem kraju —
18.05 Številke in črke — 18.25 Znanost
— 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik 2 —
20.00 Žrebanje lota — 20.05 Trda kot
kamen (kanadski film) — 21.40 Dnevnik
3 — 22.00 Kontaktni magazin — 23.30
Poročila

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski program — 18.30 Studio
Maribor — 19.00 Rojstvo človeka (1. del
oddaje o Turčiji) — 19.30 Dnevnik —
20.05 Žarišče — 20.35 Športna sreda —
22.35 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30
Super babica — 9.00 TV v šoli — 12.30
Poročila — 12.45 Šolska TV — 15.10
Poročila — 15.15 Nočni program (pono-
vitev) — 16.45 Izobraževalna oddaja —
17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Super babica
— 18.05 Številke in črke — 18.25
Dokumentarni program — 19.30 Dnevnik
2 — 20.00 Filmski večer — 22.30
Dnevnik 3 — 22.50 Nočni program —
0.50 Poročila

19.30 DNEVNİK 2

20.05 TEDNIK
21.00 KAJNOV NASMEH, 1. del fran-
coske nadaljevanke
Nadaljevanke se odvija v letih 1930—
1950, obravnava pa večno temo o bratih

sovražnikov in ima šest delov.
21.55 DNEVNİK 3
22.05 V ŽRELU ŽIVLJENJA, jugosl.
film
22.35 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski programi — 18.00 Beo-

ČETRTEK:

8.00 Marketing program Studia D, 10.00
Redni program Studia D, Pesem tedna,
10.30 Novice, 11.00 Studio D včeraj, dan-
es, jutri, 12.00 Predstavitel Dolenjskega
lista, 12.30 Novice, 14.30 Novice, 15.15
Pesem tedna, 16.30 Novice, 17.00 Vse
manj je dobrih gostiln, 18.00 Kronika,
18.30 Biba, TV spored danes.

PETEK:

8.00 Marketing program Studia D, 10.00
Redni program Studia D, Pesem tedna,
10.30 Novice, 11.00 Želeži ste, poslušajte,
12.30 Novice, 13.30 Športna oddaja,
14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30
Novice, Minute s klasiko, 17.00 Tema,
17.30 Želeži ste, poslušajte! 18.00 Kro-
nika, 18.30 Biba, TV spored danes.

SOBOTA:

8.00 Marketing program Studia D, 10.00
Redni program Studia D, Izbor pesmi
tedna, 10.30 Novice, 10.45 Na sončni in

grajski TV program — 19.00 Čas, ki živi
— 19.30 Dnevnik — 20.05 Žarišče —
20.35 Mali koncert — 20.45 Mostovi —
21.15 Oči kritike — 21.45 Pogledi (odda-
ja o kulturi) — 22.50 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30
Poletavček — 9.00 TV v šoli — 12.30 Po-

senčni strani Gorjancev, 11.00 Lestvica
novosti, 12.30 Pionirska oddaja, 13.30
Čestitke in želje naših poslušalcev, 14.30
Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novi-
ce, 17.00 Strizemo zastoj, 18.00 Kro-
nika, 18.30 Biba, TV spored danes.

NEDELJA:

8.00 Začetek programa, 8.15 Pesem ted-
na, 8.30 Kmetijska oddaja, 9.30 Kronika,
obvestila, 11.00 Mali oglasi, 12.30 Česti-
tke in želje naših poslušalcev

PONEDELJEK:

8.00 Marketing program Studia D, 10.00
Redni program Studia D, Pesem tedna,
10.30 Novice, 11.00 Strizemo zastoj —
ponovitev oddaje, 12.30 Novice, 13.30
Športna oddaja, 14.30 Novice, 15.15 Pe-
sem tedna, 16.30 Novice, Lestvica narod-
no-zabavne glasbe, 17.10 Tema, 18.00
Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

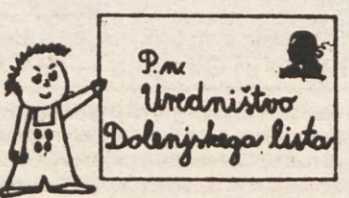
TOREK:

8.00 Marketing program Studia D, 10.00
Redni program Studia D, Pesem tedna,
10.30 Novice, 12.30 Novice, 13.30 Pogo-
varjamo se z... 14.30 Novice, 15.15 Pesem
tedna, 16.30 Novice, Minute s klasiko,
17.00 Tema, 18.00 Kronika, 18.30 Biba,
TV spored danes.

SREDA:

8.00 Marketing program Studia D, 10.00
Redni program Studia D, Pesem tedna,
10.30 Novice, 11.00 Prispevki iz gospo-
darstva, 12.30 Novice, 13.30 Glasbena
ura, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna,
16.30 Novice, Čestitke in želje naših pos-
lušalcev, 17.00 Strokovnjak v studiu,
18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored
danes.

MLADI DOPIŠNIK

SADILI SMO TOPOLE

Učenci smo se 2. marca udeležili de-
lovne akcije v Vrbinu, kjer smo sadili topo-
le. Topole smo ovijali, da jih ne bi obzrle
srce. Pri sajenju topolov smo zdržali do
konca, čeprav smo bili utrujeni, in se je iz-
plačalo. Zaslužili smo 1.710.000 din, ki
nam bodo prišli prav za končni izlet.

DANICA STRGAR
OŠ Artiče

IZPOD PERES ROMSKIH PISCEV

»Najraj bi ov najbarede, najbarvalede.
Spremenin bi Žabnjako do najhederede
mesto.« je napisal Andelko Brajdič iz 6.
osovne šole XII. SNOUB Novo mesto v
šolskem glasilu Zoro mengersko večoro —
Iz naših logov. Njegovi prijatelji so ga naj-
brže razumeli. Za vse tiste, ki romskega je-
zika ne poznajo najbolje, pa povemo, da
je Andelko rekel tole: »Najraje bi bil ve-
likan, najbogatejši. Spremenil bi Žabjek v
najboljše mesto.« V glasilu Zoro mengersko
vešoro, ki je časopis romskih učencev na
omenjeni šoli, je sicer še veliko spisov in
risbic.

ZGLEDNO DELO

Uslužbenec v novomeški lekarni,
doma iz Trebnjega, si zasluži javno
pohvalo. Želela bi še več takih ljudi,
sposobnih za službo, v kateri delajo.
Omenjeni lekarniški delavec je prijazen
in vlijuden in je pripravljen vsakemu
pomagati z nasvetom. Za zgled bi si ga
lahko vzeli najrazličnejši trgovci. Tej
pohvali dodajam svoje lepe želje za
mnogo sreče in zdravlja ob 8. marcu, ki
so namenjeni vsem prijateljem,

ANA DRAŠLER
Uršna sela 23a

DANAŠNJI ŠOLARJI

Mislím, da je današnji šolarji preobre-
menjen z natrpano učno snovjo. Verjetno
bi bilo potrebno, da bi delavci Zavoda za
šolstvo še enkrat obdelali programe, izpus-
tili odvečno snov in dodali tisto, ki je po-
trebna. Pri kemiji na primer uporabljamo
učbenik, iz katerega so se učili že moji sta-
rši. Zagotovo je kemija v tem času kaj na-
predovala, zato bi morali napreduki prire-
diti tudi učbenik. Pri nemškem jeziku
uporabljamo srbohrvaški učbenik, ki je
zelo obsežen, zato lahko v njem predela-
mo le najpomembnejše. Mogoče bi bilo
tudi dobro, da bi materin jezik imeli na
urniku vsak dan kot ga imajo po nekaterih
državah.

MATJAZ MIŠIČ, 8. r.
OŠ dr. Antona Debeljaka
Loški potok

REVILJA PEVSKIH ZBOROV

V Mokronogu smo imeli revijo pevskih
zborov občine Trebnje. Nastopili so
otroški in mladinski zbori iz vseh central-
nih šol občine in dva zbora glasbene šole.
Tudi pevci OŠ Sentrupert so po daljšem
času zopet nastopili v zboru, ki ga vodi
Marjana Ogrinc. Zapeli so tri pesmi. Revi-
jo so zaključili pevci iz pobratene občine
Velika Gorica. Polna dvorana mokro-
noškega kulturnega doma je dokaz, da tu-
di odrasli radi prisluhnejo petju mladih.

BISERKA ŠKARJA, 6. r.
OŠ dr. Pavla Lunačka,
Sentrupert

ročila — 12.45 Izobraževalna oddaja —
15.10 Poročila — 15.15 Nočni program
(ponovitev) — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35
Poletavček — 18.05 Številke in črke —
18.25 Zakonska pravila — 19.10 Risanka
— 19.30 Dnevnik — 20.00 Politični ma-
gazin — 21.05 Videoklub — 22.05
Dnevnik 3 — 22.30 Nočni program —
0.30 Poročila

Radio Sevnica

ČETRTEK, 30. 3.

17.00 — Uvod in napoved sporeda
17.15 — Aktualno
17.50 — Izobraževalna oddaja
18.10 — Vse v enem košu
18.25 — Glasbena oddaja
19.00 — Vključitev v skupni program
dijških postaj Slovenije

SOBOTA, 1. 4.

17.00 — Uvod in napoved sporeda
17.10 — Uganke iz domače občine
18.00 — Glasbena uganaka
18.10 — Uganke iz kraja
19.00 — Vključitev v skupni program
dijških postaj Slovenije

NEDELJA, 2. 4.

10.30 — Uvod in napoved sporeda
10.50 — Kmetijska panorama
11.05 — Nedeljski gost
— Kultura — šolstvo — izobraževanje
11.30 — Vesti za drobno gospodarstvo
11.50 — Aktualno
12.15 — ZVN
13.00 — Nedeljski poročevalci
13.30 — Čestitke naših poslušalcev

SREDA, 5. 4.

17.00 — Uvod in napoved sporeda
17.05 — Informativna kronika
17.20 — Tematska sreda (Naši kraji in
ljudje)
18.25 — Glasbena oddaja
19.00 — Vključitev v skupni program
lokalnih radijskih postaj Slovenije

OD STEČKIH KAMNOV DO DOMNEVNE TROJE

Ostanki trdnjavskega obzidja v Gabeli dajejo sicer mogočen vtis, vendar so to »le« ostanki stare beneške in turške utrdbe, pod katero, tako trdijo arheologi, je le živa skala, ne pa ostanki stare Troje, kot je domneval mehiški zgodovinar Roberto Salinas Price.

Bogomilski nagrobnički, tako imenovani stečki kamni, so posebnost, vredna ogleda. Precej jih je gladkih, v Radimlju pa jih je skoraj polovica tudi okrašenih. Nosijo upodobljene ljudi, ptice, živali, viteške turnirje in lovske prizore, najbolj pogost motiv pa je vinska trta v obliki križa.

Vse skupaj je dobro zrežirana reklamna igra. Fant hodi po mestu gor in dol, se kdaj pa kdaj postavi na ograjo in zre zamišljeno v globino pod seboj. Mimoidoč, ki si ne morejo kaj, da se ne bi sklonili in se tudi ozrli čez ograjo, se zgrozijo. Skok v deroče valove reke globoko spodaj bi bil s te višine pravi samomor. Zato radovedno postanejo in čakajo, kaj se bo zgodilo s fantom v kopalkah, stoječim na ograji mosta, ki očitno namerava storiti ta vratolomni podvig. Ko je radvednost na višku, je treba pobrati zetev. Fant ni sam. Njegovi agenti se približajo radovednejšem. »Bi radi videli, kako bo skočil? Bi radi fotografirali?« Navzoči so seveda zainteresirani. Vendar se interes kaj hitro ohladi, ko zvejo za ceno. »Ce hočete fotografirati, plačajte tri milijone.« Čeprav gre za stare dinarje, je vsota vsekakor prevelika. In tako se igra nadaljuje. Fant stopa na ograjo, pa zopet sestopa, ljudje se ustavljajo in pogajanja za ceno so živahna.

Tudi midva sodelujeva v igri. Delava se ravno dušna, kot da nama most in skakalec nista niti malo mar, čeprav sva prišla sem v Mostar pravzaprav le zaradi tega. Hotela sva na lastne oči videti sloviti kamniti most, ki se iz turških časov, tam od sredine šestnajstega stoletja, v elegantnem loku proži preko divje reke Neretve. In hotela sva videti in poslikati, seveda če bi to bilo mogoče, skakalce, ki si drznejo skočiti z mostu v, kot pravijo, 29 metrov nižje ležečo vodo. Vendar ima vsaka stvar svoje meje. Cena za fotografiranje se nama zdi pretirana. Fantje nimajo nič razumevnaja za bratstvo in edinstvo in to, da sva Jugoslovana. Pokažejo na fotoaparati in vsota je nespremenjena: »Tri milijone.« Midva pa vztrajava in čakava. »Se bo že našel fric, ki bo to plačal,« si misli in se pripraviva, da bova skok ne samo videala, ampak tudi fotografirala. In res, nekaj nemških turistov se zaplete v diskusijo o ceni, kažejo na fotoaparate in končno izvelejo denarnice. Sedaj fant ne stopi več na ograjo samo za reklamo, srepo se zazre v zelene valove pod seboj in se požene v globino. Fotografski aparati škrtnejo. Fant za trenutek izgine in reki, nato pa izplava nekaj metrov nižje. Turisti se razidejo po ulicah starega mesta, fant se povzpne nazaj na most in vse skupaj se prične znova. Tudi midva sva zadovoljna. Končno sva dobila nekaj na nemški račun.

POPOVO POLJE POSTAJA VRT

V Dolino Neretve sva prišla preko Popovega polja. Od jadranske obale sva se odlepila nad Dubrovnikom in se po sledi starega čirota, čigar kolovoz je še sedaj jasno videti v hercegovskem kamenju, dvignila na to zanimivo gorsko polje pri Trebinju. Polje je ravno kot miza, vse naokoli pa veriga belih gorskih vršacev, ki se strmo spuščajo proti plodni ravnici. S teh gora, najvišje je pogorje Bjelašice, so hudoorniki tisočletja odnašali plodno zemljo in jo odlagali v tej ravnici. Ni čudno torej, da je to polje eno najbolj plodnih v Jugoslaviji. Zadnja leta, ko so tukaj napravili komasacijo zemljišč, regulacijo struge reke Neretve ter uredili namakanje, naj bi se blagostanje hitro širilo. Prej je bil človek tukaj bolj odvisen od krutih naravnih sil, ki pa plodni ravnici Popovega polja niso bile preveč naklonjene. Že prvi pogled na polje mora izkušnemu očesu povedati, da je nekaj narobe. Ravnina, kot si jo pošten kmet le v najlepših sanjah zaželi, pa nikjer nobenega naselja. S kamnitimi ploščami krite hiše se stiskajo le v vznožju hribov, kot bi iskale zavetja. Seveda se ponuja logičen zaključek, ob deževju polje poplavlja, zato se stiskajo hiše v nekoliko višji legi. Polje ima veliko požiralnikov, kamor izginja tekoča voda, ob velikem deževju pa le-ti bruhajo vodo na dan in širna ravnina se spremeni v eno samo, ponekod tudi dvajset in več metrov globoko jezero. Kot je prišla, potem voda tudi hitro odteče.

Da bi ukrotili naravne sile, so leta 1980 na tem polju pričeli z velikim projektom, podprtim s štirimi milijoni dolarjev posojila, ki ga je dala mednarodna ba-

nka za obnovo in razvoj, ter tako pridobili 900 ha plodne zemlje. Odstraniti so morali veliko kamnitih pregrad, ki so jih v stoletjih postavili prebivalci tega čudnega polja, zgraditi namakalne naprave in urediti rečno strugo tako, da voda v času suše ne bi izginjala v številnih ponikalnicah, v času deževja pa ne prestopala bregov. Sedaj je prvi del zaključen, preostane pa še urejanje spodnjega dela polja, kjer je še kakih 1500 ha zemljišč. Tudi tu bodo s komasacijo in agromelioracijo uredili polja, ki bodo dajala prebivalcem te dežele precej več, kot pa so jim v preteklosti. Kajti rdeča hercegovska zemlja je ne navadno plodna in podnebje je tudi nekaj posebnega. Tukaj uspeva najboljši virginijski tobak v Evropi, vse vrste sadja, trt, povrtnin, od poljščin pa koruza, pšenica in krompir. Glede na bližino obale je dober izkupiček tako rekoč zagotovljen.

Ko sva se vozila po tej lepi dolini, je bil ravno čas trgatve. Presenetilo pa naju je, da sva v naseljih videla veliko zapuščenih hiš. Je mar prišel sem napredek prepozno in številnih izseljencev, ki so prej zapustili ta kraj, nemočni v boju z naravo in odmaknjeni od sveta, ne bo več nazaj? Dokaz nekdanjega bogatega življenja v teh krajih so številna pokopališča. Videla sva jih ob vsakem naselju, pa tudi zunaj njih. Najino pozornost so zbujali zlasti veliki, grobnicam podobni kamni, goli, nekateri pa tudi z lepo vklesanimi ornamentami. Nekaj časa sva ugibala, kaj naj bi to bilo, potem pa naju je le spreletelo spoznanje. Seveda, bogomili! Ravno pravi čas, kajti skoraj bi zapeljala mimo enega najlepših bogomilskih pokopališč v Jugoslaviji. Čisto nepričakovano sva ga zagledala na levi strani ceste.

MED BELIMI STEČKIMI KAMNI

Radimlja. V soncu se bleščijo beli kamni raznovrstnih oblik in velikosti, postavljeni brez vsakega pravega reda. Pokopališče skrivnostne verske ločine bogomilov. Zraven je restavracija, ki nudi prijetno senco in jedi na žaru. Informacij pa bolj malo. Natakari je vedel povedati le to, kar sva že sama vedela: da je to staro pokopališče že zdavnaj opuščeno in kar precej poznano. To sva videla pozneje, ko sva se sama odpravila med te čudne kamne. V visoko travo so številne noge obiskovalcev vteptale stezice, saj, kot kaže, za to kulturno dediščino nihče ne skrbi. Sodelavci beograjske televizije so malo prej pobrali svoje naprave. Očitno so snemali kadre za kakšno kulturnozgodovinsko oddajo. Tako sva med belimi kamni ostala sama.

Kdo so bili pravzaprav bogomili? Zgodovinski podatki pravijo, da je ta verska ločina nastala v desetem stoletju v Bolgariji, nato pa se je, stalno preganjanja, širila v nedostopne kraje Makedonije, Bosne in Hercegovine, kjer je ostala najdlje pri življenju. Preganjali so jih bizantinski cesarji, pa tudi papeži vdani kralji in knezi z balkanskega polotoka. Uradni cerkvi so bili vsekakor močan trn v peti, sicer jih ne bi tako zagrizeno preganjali. Kajti bogomili so priznavali le novi testament, pa še tega so tolmačili po svoje, starega pa so zavračali. Po njihovem je vsa materija, pa tudi človek, satanovo delo, naloga pravega kristjana pa je, da to materijo premaga, da je vzdržan do žensk, mesa in vina, ne sme rojevati otrok in ne imeti osebne lastnine. Seveda je bilo to strogo načelo prihranjeno le za najbolj posvečene, ostali verniki so se ga le delno držali, po smrti pa so prejeli krst, ki jih je odvezal zemeljskih grehov. Fevdalcem, cerkvenim in posvetnim, je šlo zelo na živce tudi njihovo nepriznavanje cerkvenega reda, posesti in plačevanje desetine. Prav vneto preganja-

nje bogomilov s krščanske strani je olajšalo delo Turkom, ko so zasedali Bosno in Hercegovino, saj se je veliko prebivalcev raje odločilo za Turke kot pa za kristjane, ki so tako strogo ravnali z njimi. V oddaljenih hribovskih krajih se je bogomilstvo ohranilo vse do sredine devetnajstega stoletja.

Bogomili so bili proti cerkvenemu sijaju in proti cerkveni umetnosti, zato se je za njimi ohranilo le malo. Uničevali so cerkve, ikone, kipe in razpela, saj so jih smatrali za pregrešne idole. Edino, kar je ostalo za njimi, so nagrobni spomeniki, pa še ti so po večini goli, zlasti tisti starejši. Na mlajših je opaziti razne v kamne vklesane podobe, ki nekaj povedo o načinu njihovega življenja in verovanja. V Jugoslaviji, največ pa v Bosni in Hercegovini, so našli vsega skupaj približno 59.500 nagrobnih kamnov. Prav v Radimlju so kamni najbolj zanimivi, saj jih je bolj ali manj okrašenih skoraj polovica. Pravijo, da so bili okrašeni nagrobni postavljene le bolj znamenitim osebam. Med sprehodom po tem opuščnem pokopališču sva opazila vklesane podobe oseb, živali, različnih rastlin, največ pa je bilo upodobljenih trtnih vitic, tudi v obliki križa, saj so imeli bogomili Kristusa za čisto trto, iz katere se rojevajo grozdi, pravi učenci in verniki. Le s težavo sva se ločila od teh pomnikov zanimive, a davno izginule verske ločine in se pri Počitelju spustila v dolino reke Neretve.

NA PRIZORIŠČU TROJANSKE VONJE?

Neretva, zibelka starodavne kulture? Južno od Mostarja se kmalu soteska razpre v veliko, plodno ravnino s sredozemskim podnebjem, ki se razteza vse do razvejenega rečnega ustja, kjer se vode te ponosno in divje hčerke gora srečujejo s slanimi vodami Jadranskega morja. Zadnjih dvajset kilometrov reke je plovnihi tudi za večje ladje, vse do rečnega pristanišča Metković. So semkaj priplule grške bojne ladje, da bi kaznovale Trojance za lepo Heleno?

Preveč lepo se vse skupaj sliši, da bi bilo lahko res. Pa vendar naju radovednost premaga. Tukaj v bližini Gabela, za katero mehiški hotelir in filolog Roberto Salinas Price trdi, da stoji na slavnih ruševinah nekdanje Troje. Ta njegova predpostavka je v znanstvenih krogih zbudila kaj malo zanimanja, saj je znano, da so pravi temelji tega antičnega mesta že zdavnaj odkriti v Mali Aziji. Price pa razen svojih študij in razlaganj Homerjeve pesnitve o Iliadi ni ponudil še nobenega prepričljivega dokaza, zato pa je njegovo misel z naklonjenostjo sprejelo domače turistično društvo v Čaplinji, ki je videlo v tem lepo priložnost za razširitev dejavnosti. Tudi jugoslovansko časopisje se je na dolgo in na široko razpisalo o tem. Zavijeva torej preko mostu na drugo stran Neretve in po nekajkratnem povpraševanju le najdeva Gabelo. Vaseca na rahli vzpetini je kaj malo primeren za množični turizem. Še midva z avtodomom komaj prikrmariva po ozkih ulicah med hišami do brežičke ob vasi, kamor naju usmerijo domačini. Kažipota namreč ni nobenega. Zapeljeva skozi nizko poraščeno grmovje in že sva pri trdnjavih ruševinah, pod katerimi naj bi se skrivali ostanki nekdanje Troje.

Na travniku med ruševinami se mirno pase nekaj krav, nič sluteč o kaki antični znamenitosti, ob ruševinah pa poseda vaška mladina in si sončno popoldne kratki s prepevanjem pesmi, ob spremljavi kitare in ob požirkih domačega vina. Ker meniva, da bi bile krave bolj slab informator, najprej usmeriva korak k mladincem. Prijazno nama povedo, da se

Fant se je za dober denar pogol z znamenitega mostu v 29 metrov nižje tekočo reko. Najin fotoaparati ga je »nabodel« na stolp džamije, ki pa je daleč v ozadju.

tudi njim zdi misel o Troji zelo zanimiva. Če ne zaradi drugega, že zaradi tega, ker bi turistični živčav hitro pripomogel k spreminjanju pretežno kmečkega kraja, kjer je sicer težko dobiti zaposlitev. Pred leti je prišlo sem več radovednejšev, tudi strokovnjakov, pa so malo pobrskali in zopet odšli. Tudi smerokaze so imeli postavljene, pa jih nekateri zlobneži kaj hitro odstranijo. Pravijo, da je v vasi sicer še precej zgodovinskih najdišč. Kjerkoli kopljejo za nove zgradbe, naletijo na stare temelje. Potem pridejo arheologi, pa zopet nič. Kaže, da je tudi mladina tukaj že pričela dvomiti, da se bodo uresničile sanje, ki jim jih je vcepil Price s svojo teorijo o Troji. Pravzaprav pa je pričel dvomiti celo Price sam. Na tem mestu kjer so razvaline turške in beneške trdnjave — priznati je treba, da so tudi te prav mogočne in vse spoštovanje zbujajoče — naj bi po njegovih novjših domnevah bilo antično mesto Ilios, prava Troja pa naj bi bila na drugi strani Neretve, v Ošanićih blizu Stolca.

Skozi grmovje in mimo krav, na katerih prijaznost pa ne stavlja preveč, se povzpneva na mogočen trdnjavski zid in občudujeva lep razgled po dolini Neretve. Kar pravišnje mesto za trdnjavo. Tako so mislili Turki in Benečani. Če so tako mislili tudi stari Grki, pa prepustimo sodbam in domišljiji strokovnjakov. Ko se pozneje peljeva po cesti proti ustju reke, naju med visokim drevjem preseneti nenavaden prizor — izza grmovlja se prikaže velikanska ladja, ki pluje proti toku. Ne, ni ladja antičnih Grkov, čisto navadna tovornjača je, namenjena v pristanišče Metković.

Gabelski mladinci imajo svoje »žurke« kar na ostankih stare trdnjave. Sanje, da se bo njihov kraj kdaj lahko okoristil z ostanki pravadne Troje, so že padle v vodo, Gabela pa vendarle ni več tako anonimna, kot je bila pred senzacionalno razglasitvijo domnev Mehičana Pricea.

Med grmičjem in krošnjami dreves ob reki se nenadoma pokaže tudi ta nenavaden prizor: tovornjača, na poti v rečno pristanišče Metković. Kakih 20 km navzgor je Neretva plovna. Zagotovo so tukaj pluli tudi Benečani in Turki. Kaj pa Agamemnon s svojo vojsko?

Znotraj trdnjavskega obzidja se ne sprehajajo množice turistov, kot sva to videla na antičnih krajih v Grčiji, ampak se na domnevnih ostankih stare Troje pase krava, ki se preveč očitno zanima za redke turiste. Naju je rešilo mogočno trdnjavsko obzidje.

**SVET
OSNOVNE ŠOLE MIRANA JARCA
CRNOMELJ**

razpisuje prosta dela in naloge

RAVNATELJA ŠOLE

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom o združenem delu, izpolnjevati še pogoje po zakonu o osnovni šoli ter imeti najmanj 5 let delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu.
Mandat traja 4 leta.
Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili v roku 15 dni na OŠ Mirana Jarca Crnomelj — razpisna komisija.
O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku 30 dni.

156/13

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE LJUBLJANA

K sodelovanju vabimo delavke, ki bi opravljale delo po pogodbi v manjšem počitniškem domu v Piranu:

1. KUCHARICE

za vodenje dela v kuhinji, kuhanje in delitev hrane

2. KUHINJSKE POMOČNICE — SERVIRKE

za pomoč pri delu v kuhinji, prodajo pijač in serviranje hrane

3. POMOŽNE DELAVKE

za opravljanje pomožnih kuharskih del, pranje in pospravljanje sob in drugih prostorov

Prednost pri sklenitvi pogodbe imajo delavke z izkušnjami pri podobnih delih in nalogah.

Delo traja od 1. junija do 15. septembra 1989.

Pisne prijave z opisom delovnih izkušenj sprejemamo 8 dni po objavi na naslov:
DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE, Ljubljana, Mestni trg 26, kadrovski oddelek.

157/13

AVTO MOTO DRUŠTVO NOVO MESTO

**organizira
tečaj**

za voznike inštruktorje

A, B, C kategorije ter predavatelje cestnoprometnih predpisov za območje Dolenjske in Posavske regije

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

1. da imajo srednješolsko izobrazbo,
 2. da imajo najmanj 3 leta vozniško dovoljenje ustrežne kategorije,
 3. da v zadnjih treh letih niso bili kaznovani za kaznivo dejanje ogrožanja prometa ter da jim v zadnjih dveh letih ni bilo odvzeto vozniško dovoljenje zaradi vožnje pod vplivom alkohola,
 4. da so zdravstveno sposobni.
- Prijave naj kandidati oddajo pri matičnem AMD v svoji občini v 10 dneh po objavi v Dolenjskem listu.

163/13

**INDUSTRIJA MOTORNH VOZIL
TOZD ADRIA
NOVO MESTO**

VABI K SODELOVANJU

mlade, sposobne in ambiciozne komercialiste za prodajo prikolic ADRIA in proizvodov ostalega programa.

Pogoji:

- visoka ali višja šola komercialne ali tehnične smeri
- najmanj 2 leti izkušenj na komercialnem področju
- izpit B kategorije
- sposobnost opravljanja terenskega dela
- 2-mesečna poskusna doba

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev s kratkim življenjepisom pošljite v 8 dneh na naslov: Kadrovska služba IMV, Zagrebška 20, Novo mesto.

154/13

agrotehnika - gruda

**Delovna organizacija AGROTEHNIKA — GRUDA
proizvodnja, notranja in zunanja trgovina,
servisi, n. sol. o., Ljubljana, Titova 38—40**

delovna skupnost skupnih služb Ljubljana
Titova 38—40

išče pogodbene sodelavce:

**KUHINJSKE POMOČNICE,
TOČAJKO IN SOBARICE**

za sezonsko delo v počitniškem domu v Portorožu, Med vrtovi 2.
Stanovanje in hrana sta zagotovljena v počitniškem domu.

Prijave sprejema kadrovska služba, Ljubljana, Titova 38, do 10. aprila 1989.

153/13

- Skupščina občine Trebnje
- Medobčinska gospodarska zbornica
- Občinska raziskovalna skupnost
- Občinska turistična zveza Trebnje
- Obrtno združenje Trebnje
- SOZ UNITEHNA Trebnje

razpisujejo

**NATEČAJ
za izvirne (inovativne) ideje in spominke v
občini Trebnje**

I.

Namen natečaja je spodbuditi čim širši krog občanov za oblikovanje in izdelavo izdelkov domače in umetne obrti, ki bi služili kot turistični spominki.

II.

Natečaja se lahko udeležijo posamezniki, turistična društva, izdelovalci domače in umetne obrti, obrtniki, kmetje, OZD, obrtno zadruga, pionirske šolske zadruge, aktivni združnikov in vsi ostali, ki bi lahko s svojimi predlogi prispevali k boljši ponudbi spominkov.

III.

Poleg izdelkov domače in umetne obrti so turistični spominki lahko tudi razglednice (stare in nove), lepaki, nalepke, priponke, kopije starih zemljevidov, kopije muzejskih predmetov, maskote, jedilni listi in spominki kulinaričnega značaja, izdelki industrije v primerni opremi in ambalaži, diapozitivi, filmi in videokasete, predmeti s širokega področja premične in nepremične kulturne dediščine, grbi, zastavice, izdelki iz stekla, gline in keramike, voska, volne, platna, šibja, lesa, slame in drugi.

Spominki in ideje naj temeljijo na značilnostih trebanjskega turističnega območja in morajo biti zasnovani tako, da bo možna tehnična izvedba v vseh manjših serijah.

IV.

Komisija bo ocenila prispele izdelke in ideje ter podelila naslednje nagrade:

- 1) 1.000.000 din
- 2) 600.000 din
- 3) 300.000 din

Strokovna komisija si pridržuje pravico, da razpisanih nagrad ne podeli, če bo ocenila, da prispeli izdelki in ideje ne odgovarjajo natečajnim pogojem.

V.

Udeleženci natečaja morajo idejne osnutke s podrobnim opisom predložiti najkasneje **do 15. 5. 1989** na naslov **Skupščina občine Trebnje, Goliev trg 5**.

Rezultati natečaja bodo objavljeni v istih glasilih kot razpis natečaja.

159/13

KREMEN

**Industrija in rudniki nekovin
NOVO MESTO**

Po določilih statuta delovne organizacije in po sklepu DS razpisna komisija

razpisuje dela in naloge:

**INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA
— DIREKTORJA DO**

Kandidati morajo izpolnjevati poleg pogojev, ki so določeni z zakonom in družbenim dogovorom o kadrovski politiki, še naslednje:

- da imajo visokošolsko izobrazbo smeri sorodne dejavnosti DO,
- da imajo 5 let delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delovnih nalogah,
- da predložijo razvojni program DO.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave s potrebnimi dokazili najkasneje v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Industrija in rudniki nekovin KREMEN, Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 9 — razpisni komisiji. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po preteku prijavnega roka.

155/13

**VARTEKS
DO TRGOVSKA
MREŽA**

Poslovalnica Novo mesto
Cesta komandanta Staneta 13

objavlja
prosta dela in naloge

PRODAJALCA

Pogoji:
V. stopnja strokovne izobrazbe, 2 leti delovnih izkušenj. Poskusno delo traja 3 mesece. Prošnje sprejema poslovalnica Varteksa v Novem mestu do vključno 10. aprila 1989.

**UPRAVNI ORGANI ODPIRAJO
VRATA OBČANOM**

Z namenom, da bi strankam omogočili učinkovitejšo uresničevanje njihovih pravic in pravnih koristi ter izvrševanje obveznosti v upravnem postopku, je izvršni svet občinske skupščine Novo mesto določil nov delovni čas občinskih upravnih organov. Le-ti bodo od 3. aprila 1989 dalje s strankami poslovali vsak ponedeljek in sredo od 7.30 do 17.00 ure, v torek in petek pa od 7.30 do 15.00 ure. Seveda bodo »občinska« vrata za posamezne nujne primere odprta tudi v četrtek. Delovni čas krajevnih uradov ostaja nespremenjen.

Navedene spremembe v delovnem času občinskih upravnih organov so eden izmed ukrepov, s katerimi želi izvršni svet upravo prilagoditi željam in potrebam strank. O drugih ukrepih (skrajšanje časa za pridobitev lokacijske dokumentacije, opravljanje lokacijskih in drugih ogledov ter geodetskih storitev tudi v popoldanskem času ipd.) bo izvršni svet občane obvestil v Dolenjskem listu. Izvršni svet bo rad prisluhnil tudi vsem pobudam občanov za izboljšanje dela občinskih upravnih organov. Občani lahko svoje predloge s tem v zvezi naslavljajo direktno na izvršni svet ali pa jih pustijo v za to pripravljenih skrinjicah pri izhodih iz poslovnih prostorov občinskih upravnih organov.

Izvršni svet
SKUPŠČINE OBČINE NOVO MESTO

**ISKRA — INDUSTRIJA ZA AVTOMATIKO
LJUBLJANA, n.sub.o.
TOZD TOVARNA ENERGETSKE ELEKTRONIKE
NOVO MESTO, o.sub.o.
68001 Novo mesto, Velika Cikava 22**

objavljamo prosta dela in naloge:

VODJA ODDELKA NABAVE

Za opravljanje teh nalog je potrebna visoka izobrazba ekonomske smeri in 4 leta delovnih izkušenj na področju poslovanja, proizvodnje ali priprave proizvodnje.
Od kandidata zahtevamo aktivno obvladanje enega tujega jezika (po možnosti angleškega), zunanjetrgovinsko registracijo in vozniški izpit B kategorije.
Vaše prijave pričakujemo v 8 dneh po objavi na naslov: ISKRA, Energetska elektronika, Novo mesto, Bršljin 63, kadrovski oddelek. Telefon (068) 21-050.

158/13

**KRKA, tovarna zdravil,
n. sol. o., Novo mesto**

KOMISIJA ZA CENITEV IN ODPRODAJO

razpisuje

javni licitaciji,

na katerih želi odprodati naslednja sredstva:

- a) V Zdravilišču Šmarješke Toplice: počitniško prikolico ADRIA, glasbeno skrinjo, registrske blagajne, večje število vrtnih stolov in miz in drugo.
Licitacija bo v torek, 4. 4. 1989, ob 14.30 v Šmarjeških Toplicah, pri bazenu.
- b) V Vinski kleti na Bajnofu (Trška gora): več transportnih sodov (160—300 l), traktorsko krožno brano, traktorski kultivator.
Licitacija bo v sredo, 5. 4. 1989, ob 14.30 pri Vinski kleti na Trški gori (Bajnof).
- c) v Zdravilišču Dolenjske Toplice, kjer želi odprodati: postelje, jogije, stole in drugo.

Licitacija bo v petek, 7. 4. 89 ob 14.30 uri v Dolenjskih Toplicah.
Informacije na tel. 22-441, int. 416, Boris Rožič

emona dolenjka

68000 novo mesto, glavni trg št. 28

I.

Razpisna komisija delovnega sveta

DO Emona Dolenjka Novo mesto

v skladu z določili statuta razpisuje dela in naloge

direktorja delovne organizacije

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. da ima visoko ali višjo šolsko izobrazbo ekonomsko-organizacijske ali pravne smeri ali izkazano delovno zmožnost, to je potrebna znanja in sposobnosti, ki jih kandidat izkaže:
 - z uspešnim vodenjem organizacij združenega dela ali obsežnejših organizacijskih enot na enakih ali podobnih področjih,
 - z dokazili o opravljenem ustreznem funkcionalnem usposabljanju;
2. da ima pet let ustreznih delovnih izkušenj pri odgovornih poslovnih delih;
3. da ima aktiven odnos do razvijanja samoupravne socialistične ureditve ter odgovoren odnos do sodelavcev in gospodarjenja z družbenimi sredstvi.

II. Delavski svet

delovne skupnosti skupnih služb

razpisuje dela in naloge s posebnimi pravicami in odgovornostmi:

1. vodje splošno kadrovskega oddelka
2. vodje gospodarsko finančnega oddelka

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- pod 1. da imajo:
- visoko ali višjo šolsko izobrazbo pravne ali upravne smeri,
 - 3 oz. 5 let delovnih izkušenj pri delih in nalogah s posebnimi pravicami in odgovornostmi,
 - organizacijske sposobnosti,
 - splošne družbene kvalitete;

pod 2.:

- višjo ali srednjo šolsko izobrazbo ekonomsko finančne smeri,
- 3 oz. 5 let delovnih izkušenj pri delih in nalogah s posebnimi pravicami in odgovornostmi,
- organizacijske sposobnosti,
- splošne družbene kvalitete.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: DO Emona Dolenjska, 68000 Novo mesto, Glavni trg 23.

DOLENJSKI LIST

NAROČILNICA

Naročam tednik Dolenjski list. Pošiljajte mi ga na naslov
Priimek in ime: _____
Ulica in hišna št.: _____
Poštna številka in kraj.: _____
Št. osebne izkaznice: _____

»Neopozivo« odklanjamo

Objavljamo 379. izjavo Jezikovnega razsodišča

3. marca letos je bila v slovenski izdaji Komunistična objavljen fotografija reklamnega pisma, ki ga uredništvo časopisa Komunist in Panpublik iz Beograda pošilja slovenskim partijskim organizacijam, šolam in drugim »naročilnikom«. V njem ponujata »tematsko izložbo v kateri je na adekvaten način, v štiki in besedi, zaobjeta uloga KPJ v razvoju revolucionarnega delovnega gibanja v Jugoslaviji v obdobju med dvema svetovnimi vojnami, njeno mesto in uloga v začenjanju narodne ustaje 1941 in razvoju socialistične revolucije do danes. (...) Izložbo pakiramo in pošiljamo v dizajniranim zaščitnim škatlatama. Ko se to ima v vidu njena cena je zelo popularna z ozirom na stroške prijave, tiskanja, distribucije in drugo.«

• Občinska konferenca SZDL iz Novega mesta pravi, kot piše Komunist, da je takšno sporočilo v posmeh slovenskemu jeziku, in zato pričakuje opravičilo.

Tudi uredništvo slovenske izdaje Komunist se pridružuje kritiki »takšnega jezikovnega skrupulca«. Jezikovno razsodišče je dobilo več pism, v katerih delovne organizacije in posamezniki izražajo svoje ogorčenje: »Prepričana sem, da stvar zasluži krepko besedo,« piše B. G. Ali pa gre za otopelost zaradi nenehnega ponavljanja takih problemov: »Za slovenski jezik je dovolj dober« tudi take vrste prevod.

Reklamno pismo tako, kot je, ne žali slovenskega jezika, temveč Slovence, ker je pisano v nekakšni jugoslovanski, v jeziku, ki se nikjer ne govori in ne piše, vendar je bližje srbohrvaščini kot slovenščini. Brez znanja srbohrvaščine sploh ni mogoče razumeti, kaj beograjski podjetji ponujata. Izložba je po Slovarju slovenskega knjižnega jezika zaslepljen prostor trgovin, obrtnih delavnic za prikaz prodajnih predmetov. Ker pa so v reklamni zapisali, da se »izložba (...) sestoji od 30 panoa formata 50 x 30 cm«, to najbrž ne bo tisto, kar imenujemo tudi izložbeno okno, ampak razstava, kot besedo izložba sloveni Jurančičev srbskohrvatsko-slovenski slovar. Navedimo še rabo predloga od, ki je na dobre pol strani besedila uporabljen petkrat, a le enkrat tako, kot je pravilno v slovenščini: se sestoji od izložbe, po ceni od 40 000 din, po ceni od 60 000 din, se sestoji od 30 panoa — zgodovina od ustanavljanja do danes. Precej je srbohrvaških besed (neopozivo, izdavač, suizdavač), pogosta sta neslovenska tvorba in sklanjanje besed, ki jih sicer uporabljamo tudi Slovenci (komiteta, panoa, danes); na negotovo znanje kažejo dvojnice (pošaljete in pošiljati, ustanavljanja in vstanavljanja), nepoznanje dvojine, in še bi lahko naštevali. Besedilo reklamnega pisma kaže, da sestavljavci slovenščino slabo poznajo, nekoliko pa jo, čemur se ne čudimo, saj

sta pismo podpisala (ali sta ga tudi sestavila?) »za izdavača« Milovan Čurčić in »za suizdavača« Vlado Krivokapić, ki je bil več let urednik slovenske izdaje Komunist. Ali ta novinar in urednik slovenskega časopisa ni znal slovenščine? Neznanka tovarišu Krivokapiću ne očitamo, njegovega dela ne poznamo. Pismo, ki zbuja jezo po vsej Sloveniji, pa izpričuje malomarnost, neprizadevnost, preveliko samozaupanje. Sodelavci Komunist iz Ljubljane bi besedilo gotovo dobro prevedli, če bi jih za to poprosili. Za vsako delo je treba poiskati pravega človeka, če hočemo, da bo dobro opravljeno.

ENA NOGA VEČ — Pri Patetovih v Dolenjem Kamenju 18 imajo picka s tremi nogami. Zoblje kot vsi drugi piščanci, hodi kot ostale puhaste živalce, ki jih imajo Patetovi v kurniku, le noga, ki mu raste izpod bodočega repa, mu je nekako odveč. Piščanec se je izvalil na Senovem, kupili pa so ga v trgovini kmetijske zadruge v Novem mestu. (Foto: M. Luzar)

RIFLE V LABODU — Ob tednu slovenskega filma v Novem mestu so se predstavili tudi avtorji novega dela Kavarna Astoria — režiser Jože Pogačnik, organizatorica snemanj Dragica Petrović in glavni igralec Janez Hočevar, ki ga poznamo pod imenom Rifle. Ob tej priložnosti so obiskali tudi Labod in si ogledali proizvodnjo. (Foto: Lidija Jez)

ZASTRUPLJENO OZRAČJE V KRŠKEM SOP — Preteklo sredo ob 13. uri popoldne je prišlo v SOP Krško do večjih zastrupitev ozračja, požara v lakirnici in rušenja objektov. Takoj so priskočile na pomoč enote civilne zaštite za RBK zaščito, tehnično reševanje, prvo medicinsko pomoč ter protipožarno zaščito. Ker je prišlo do večjega požara, so na pomoč priskočili še gasilci PGE. Seveda v tem primeru ni šlo za pravo nesrečo, marveč za vajo, v kateri so vse enote uporabile specialno opremo za delovanje v posebnih pogojih. Ob koncu vaje sta se sestala tudi štaba CZ v SOP in občini in vajo ocenila kot dobro, čeprav so se pojavile tudi nekatere napake, ki pa jih bodo odpravili. To je bil tudi namen vaje. (Foto: J. Simčič)

Premalo in preveč delovne sile

Ko je ponudba večja od povpraševanja

ČRNOMELJ — V Gostinstvu Bela krajina so imeli še pred časom velike težave, saj niso mogli dobiti ne dovolj natakarev ne kuharjev. Vse pa kaže, da bodo kmalu imeli drugačne probleme: da se bodo težko znebili navalov ljudi, ki bi bili v delovni organizaciji pripravljeni poprijeti za vsakršno delo. Prav v zadnjem času prihaja na njihov naslov veliko prošenj za zaposlitev, na žalost pa gre v glavnem za ne kvalificirane delavce.

Vendar je upanje teh ljudi, ki so še ne tako dolgo nazaj lahko poslušali tavanje odgovornih v Gostinstvu, da bi z odprtimi rokami sprejeli vsakega, ki bi bil pripravljen delati pri njih, bore majhno, kar se tiče zaposlitve, zlasti še, zato, ker so v omenjeni delovni organizaciji postali previdni pri zaposlovanju. Izkušnje so jih namreč izučile, da preveč širokogrudno zaposlovanje, h kakršnemu so se morali zateči, ko je bilo povpraševanje po gostinskih delavcih večje kot ponudba, lahko pripelje skoraj do katastrofe. V lanskem letu je šlo namreč v tem kolektivu od 23 kuharic na porodniški dopust 12 ali 52 odst. Če bi se kaj takšnega zgodilo na primer v tekstilni tovarni, kjer so v glavnem zaposlene ženske, bi bilo najmanj, kar bi storili, da bi ukinili eno izmenjo. Tudi v Gostinstvu so prav zaradi tega marsikdaj z veliko težavo organizirali delo. In še danes morajo biti včasih pravi akrobati, da jim uspe uskladiti delovni čas, kajti od 86 zaposlenih je 12 delavk še vedno na porodniški, 4 kuharji pa so pri vojaki.

Toda čeprav je tistih, ki niso le na plačilnem seznamu, ampak zares delajo, v Gostinstvu še premalo, se ne boje za kader. Ne nazadnje bo tudi porodniških dopustov in vojaškega roka enkrat konec, prišli bodo študenti, vedno več pa je tudi tistih, ki prihajajo k njim iz privatnih gostin. Očitno je delovni čas v družbenem sektorju veliko bolj milosten kot pri zasebnikih.

M. BEZEK-JAKŠE

DOMAČE TRNJE

- Kakšen paradoks: pri nas gnoj vse bolj pridobiva na ceni!
- Mednarodni denarni sklad nas spominja na Rt dobre nade.
- Ne glasujte proti svoji vesti! Kasneje bo vroče, peklo vas bo.

D. STARČEVIĆ

IMV NOVO MESTO
TOZD ADRIA
OBRAT MIRNA

VABI K SODELOVANJU

tekstilne konfeksionarje

Pogoji:

- končana šola tekstilne konfekcijske smeri IV. stopnje
- 6 mesecev delovnih izkušenj
- poskusno delo

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev, pošljite v 8 dneh od dneva objave na naslov: IMV Novo mesto, TOZD ADRIA, Tovarna opreme Mirna.

165/13

Specializirano podjetje za
industrijsko opremo
Krško

TOZD IKON
KOSTANJEVICA NA KRKI
Krška cesta 6

RAZPISUJE

po določilih statuta in sklepa delavskega sveta TOZD IKON

invididualnega poslovnega organa
— vodjo TOZD

POGOJI:

- višješolska ali srednješolska izobrazba strojne ali ekonomske smeri in 3 oziroma 5 let ustreznih delovnih izkušenj, ki so dokazane z delovnimi uspehi, doseženi z uspešnim opravljanjem del in nalog na tem ali podobnem delovnem področju
- da ima organizacijske in vodstvene sposobnosti
- da aktivno obvlada en svetovni jezik

Poleg navedenih pogojev mora kandidat izpolnjevati tudi pogoj iz družbenega dogovora o izvajanjih kadrovske politike občine Krško.

Mandat traja 4 leta.

Nudimo možnost stanovanja!

Prijave sprejemamo 15 dni po objavi razpisa v časopisu. Prijave z oznako »za razpisno komisijo« sprejema SOP KRŠKO TOZD IKON, 68311 Kostanjevica na Krki, Krška c. 6. Prijave naj vsebujejo: pisno prijavo z opisom dosedanjih zaposlitev in dokazila o izpolnjevanju pogojev.

SOP KRŠKO TOZD IKON
KOSTANJEVICA NA KRKI

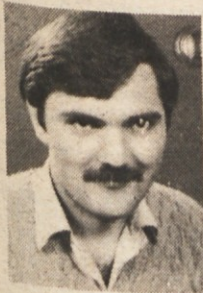
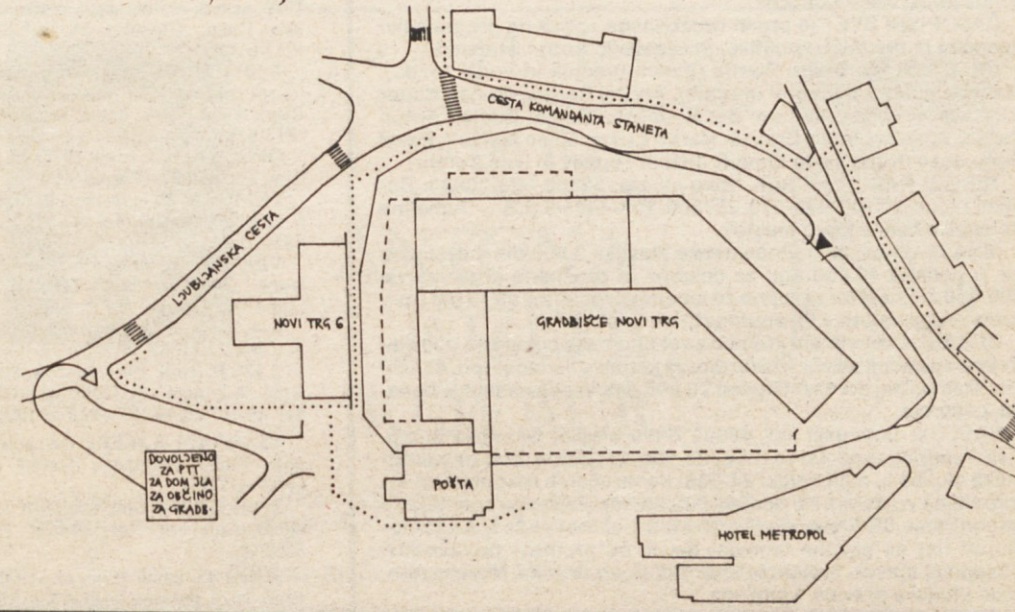
PIONIR

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

objavlja

začasno ureditev javnega prometa na območju gradbišča Novi trg v Novem mestu:

1. Dostop s službenimi vozili do pošte, Doma JLA in do občinske stavbe Novi trg 6 bo možen po začasnem priključku iz Ljubljanske ceste skozi park.
2. Ukinjena so vsa javna parkirišča na območju gradbišča.
3. Na območju gradbišča bo na Ljubljanski cesti in Cesti komandanta Staneta hitrost prometa omejena na 40 km/uro.
4. Začasni prehod za pešce bo urejen ob stavbi pošte z južne strani in ob stavbi Novi trg 6. Namesto skozi dreved bo prehod za pešce po pločniku na nasprotni strani Ceste komandanta Staneta (kot je razvidno iz skice).
5. Po preselitvi avtobusne postaje bomo gradbišče razširili do obstoječe ceste pred hotelom Metropol.
6. Začasna ureditev javnega prometa velja od ponedeljka, 3. 4. 1989, dalje.

Očka je mrtev, več ne skrbi,
njegov prostor pri mizi
prazen stoji.
Marsikaj kupiš za čisto
zlato, očka zanj kupil
nihče ne bo.

ZAHVALA

V 35. letu starosti nas je po dolgi in težki bolezni zapustil dragi mož, ati, sin, brat in stric

BRANISLAV BARAĆ

iz Stranske vasi 31
pri Novem mestu

Iskreno zahvalo smo dolžni vsem svojcem, prijateljem in sosedom, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje in podarili denar v sklad za drage medicinske instrumente. Zahvaljujemo se za zdravljenje, nego in skrb v času bolezni Zdravstvenemu domu, internemu oddelku splošne bolnišnice Novo mesto, onkološkemu institutu B oddelka v Ljubljani, interni kliniki medicinske fakultete ter kirurškemu oddelku medicinske fakultete v Beogradu. Hvala KUD Ruperc vrh, vsem govornikom, Domu starejših občanov in Iskri energetska elektronika za organizacijo pogreba.

Neutolažljivi: žena Bernarda, hčerkici Maja in Nina, oče Dušan, mama Zora, brata Mirko in Pero z družinama in ostalo sorodstvo

Novo mesto, Virovitica, Beograd

tedenski koledar

Četrtek, 30. marca — Bogoljub Petek, 31. marca — Beno Sobota, 1. aprila — Hugo Nedelja, 2. aprila — Franc Ponedeljek, 3. aprila — Rihard Torek, 4. aprila — Izidor Sreda, 5. aprila — Vincenc

LUNINE MENE

30. marca ob 11.21 — zadnji krajec

kino

BREŽICE: 1. 4. (ob 20. uri) italijanska komedija Monte Carlo. 2. 4. (ob 18. in 20. uri) ameriška akcijska komedija Trije amigosi. 4. 4. in 5. 4. (ob 20. uri) jugoslovanski film Dom za obejanje. ČRNOMELJ: 30. 3. (ob 20. uri) ameriška drama Nisem ljubezniva. 31. 3. (ob 20. uri) italijanski ljubezni film Izkupljenje ljubke vdove. KRŠKO: 30. 3. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Smrtosna misija in (ob 20. uri) ameriška kriminalna Najavljeni zločin. 1. 4. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Rambo maščevalec II. 2. 4. (ob 18. uri) Rambo maščevalec II. 4. 4. (ob 20. uri)

stanovanja

GARSONJERO ali enosobno stanovanje vzame v najem mlad par. Tel. 25-380. (P13-23MO)
V NOVO MESTU vzamem v najem ananje v bloku. Ponudbe po tel. 21-19. (1273-ST-12)

motorna vozila

GOLF diesel, 1985, registriran do aprila 1990, dobro ohranjen, višnjeve barve, adam ali zamenjam z doplačilom za večji tip. Tel. (068) 51-164. (1314-V-13)
GOLF JGL, letnik 1982, prodam. Ravni, Drča 7, Šentjernej. (1313-MV-13)
Z 101, letnik 1987, prodam. Karel ačič, Slomškova 7, Brežice. (P13-14MO)
VW 1200, letnik 1971, karamboliran, prodam. Ljubo Kovač, Kolodvorska 3, Krško (zvečer). (P13-16MO)
JUGO 45 L, letnik 1985, prodam. Peter Fišter, Mokronog 32, tel. 49-248. (P13-5MO)
JUGO 1.1 GX, registriran marca 1988, prodam. Tel. (068) 52-808. (P13-6MO)
R 4 GTL, letnik 1987, prodam. Darko Potokar, Semeč 44 G, Semeč. (P13-7MO)
MOTOR MZ ETZ 250, letnik 1984, prodam. Tel. (068) 51-878, do 14. ure. (P13-11MO)
MOPED 14 M, letnik 1987, nujno prodam. Branko Lužar, Gorenja vas 19, 68220 Šmarješke Toplice. (1289-MV-13)
126 P, letnik 1977, karamboliran, registriran do decembra 1988, prodam. Informacije: Hotel Metropol, Selman Zijad, el. 22-226, soba 223. (1293-MV-13)
R 4 prodam po delih. Tel. 42-242. (1292-MV-13)
126 P, letnik 1987, ugodno prodam. el. 25-382. (1302-MV-13)
PRODAM 126 PGL, letnik 11. 1987 in OLF diesel, letnik 1983. Telefon 84-455.
LADO SAMARO 1300 prodam, letnik 1987, odlično ohranjen. Poklukurane, Kristanova 49, Novo mesto. Tel. 22-006, popoldne 24-369.

GOLF diesel, S paket, letnik december 1984, prevoženih 56.000 km, prodam. Anica Lekani, Česnje pri Zagradcu 20, telefon (061) 756-166 (od 15. do 16. ure).

PRODAM Jugo Koral 55, star 8 mesecev. Tel. (068) 51-638. (P13-89 MO)

JUGO 45 A, letnik 1987, prodam. Drago Papež, Pod gozdom 6, Črnomelj. Tel. 52-576. (1406-MV-13)

GOLF DIESEL S PAKET, letnik 1985/6, 56.000 km, bele barve, ugodno prodam. Tel. (0608) 62-903. (P13-57 MO)

JUGO 45 A, letnik 1986, prodam. Marjan Kuželj, Boršt 5, 68263 Cerklje ob Krki. (P13-55 MO)

DOLENJSKI LIST

Izdaja: DIC, toz Dolenjski list, Novo mesto. USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje. SKUPŠČINA Dolenjskega lista je organ upravljanja tozda. Predsednik: Nace Štamcar.

ČASOPISNI SVET je organ družbenega vpliva na programsko zasnovno in uredniško politiko. Predsednik: Anton Štefanič.

UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Lužar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simičič, Jožica Teppey in Ivan Zoran.

TEKOČI RAČUN pri SDK Novo mesto: 52100-603-30624. Devidni račun: 52100-620-970-257300-128-4405/9 (LB — Temeljna dolenjska banka Novo mesto).

IZHAJA ob četrkih. Posamezna številka 2.000 din, naročnina za 1. polletje 40.000 din; za delovne in družbene organizacije 200.000 din na leto; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (oziroma druga valuta v tej vrednosti) na leto.

OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 35.000 din, na prvi ali zadnji strani 70.000 din; za razpise, licitacije ipd. 45.000 din. Mali oglasi do deset besed 25.000 din, vsaka nadaljnja beseda 2.500 din.

NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Germova 3, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200 in 23-610, naročniška služba in mali oglasi 24-006. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja republiškega komiteja za informiranje SR Slovenije (št. 23 od 21. oktobra 1988) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, toz Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

uri) ameriška kriminalka Igra v podzemlju.

MIRNA PEČ: 7. 4. ameriški akcijski film Rocky.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 30. 3. (ob 18. uri in ob 20.15) sovjetska drama Slovo. 31. 3. (ob 16. uri) ameriški pustolovski film Rambo maščevalec II in (ob 18. in 20. uri) velika rock predstava, am. glasbeni film U 2 — Rattle Hum. 1. 4. (ob 16., 18. in 20. uri) U 2 — Rattle Hum. 2. 4. (ob 16. uri) ameriška grozljivka Terminator in (ob 18. in 20. uri) U 2 — Rattle Hum. 3. 4. (ob 19.30) gostuje pihalni orkester Novoles-Straža.

NOVO MESTO — DOM JLA: 31. 3. (ob 17. in 19. uri) do 1. 4. ameriška ljubzenska drama Usodna privlačnost.

SEVNICA: 30. 3. in 31. 3. (ob 19. uri) ameriški film Berlinska afeta. 1. 4. in 2. 4. (ob 20. uri) ameriški film Dune, pušavski planet.

TREBNJE: 30. 3. (ob 17. uri) ameriška risanka Dobrosrčni medvedki. 31. 3. (ob 19. uri) kanadska socialna drama Živalski vrst ponoči. 1. 4. (ob 19. uri) in 2. 4. (ob 18.30) ameriška komedija Duh porno zvezde.

APN 6, star dve leti, ugodno prodam za polovično ceno. Edvard Tršavec, Zdolska cesta 18 a, Krško. (P13-54 MO)

GOLF DIESEL, S paket, letnik 1985, prodam. Tel. 26-849. (1357-MV-13)

APN 6, letnik 1986, prodam. Tomaž Stopar, Orehovec 10, Kostanjevica na Krki. (1363-MV-13)

Z 750, letnik 1987, registriran do marca 1990, nujno prodam. Amalija Vidmar, Sadijina vas 18, Dvor pri Žužemberku. (1361-MV-13)

Z 101, letnik 1977, prodam. Brane Škufca, Mačkovec 17, Dvor pri Žužemberku. (1361-MV-13)

R 4, letnik 1978, in seno prodam. Derganc, Loke, Straža, tel. 84-771. (1361-MV-13)

AVTO ZAPOROŽEC prodam po delih. Prodajni ojačevalec lesi 150 W DBS, küberbusch za etažno centralno, nov, nerabljen. Zvone Uhernik, Dobrava 85, Otočec. (1358-MV-13)

ZASTAVO 101 GTL, letnik 1986, dobro ohranjen, prodam. Tel. 24-093, popoldne. (1371-MV-13)

GOLF DIESEL S PAKET, letnik 1985, prodam. Ivan Pureber, Košence 66, Novo mesto, tel. 27-466. (1373-MV-13)

R 4, letnik 1982, prodam. Beg. Gor. Sušice 7, tel. 65-144. (1373-MV-13)

Z 128, letnik 1988, prevoženih 1500 km, in R 18, letnik 1986, ugodno prodam. Tel. (068) 84-655. (1376-MV-13)

R 4, letnik 1979, 82.000 km, prodam. Tel. 25-783. (1375-MV-13)

ZASTAVO 101 GTL, letnik 1986, prevoženih 23.000 km, garazirano, prodam. Tel. 21-350. (1386-MV-13)

IS SCIROCCO, letnik 1979, zastavo 750, letnik 1979, in MZ 250, letnik 1977, prodam. Franc Plavec, Malkovec 2, 68295 Tržišče. (1344-MV-13)

126 P, letnik 1987, prodam. Tel. 27-818. (1345-MV-13)

126 PGL, letnik 1986, prodam. Tel. 84-870. (1342-MV-13)

126 PGL, star 8 mesecev, prevoženih 5.000 km, prodam. Brigita Kavčič, Vel. Bučna vas 41/A, Novo mesto. (1340-MV-13)

KATRCO, zelo dobro ohranjen, letnik 1984, prevoženih 54.000 km, garazirano, prodam. Tel. 51-086 vsak dan med 19. in 21. uro. (1334-MV-13)

JUGO 45 A, letnik 1987, prevoženih 9.000 km, prodam. Ivan Golob, Šmiheljska 17, Novo mesto, tel. 27-600. (1368-MV-13)

LADO RIVO 1500, staro 1,5 let, prodam za 37.000.000 din. Tel. dopoldne 21-737 int. 14, popoldne 25-100. (1332-MV-13)

Z 101 confort, letnik 1982, prodam. Mrgele, Bela Cerkev 10, Šmarješke Toplice. (1330-MV-13)

GOLF DIESEL, letnik 1984, prodam ali menjam za cenejšo vozilo. Tel. 84-358. (1369-MV-13)

ZASTAVO 621, vozno z B-kategorijo, prodam. Tel. 26-129. (1341-MV-13)

R 4, letnik 1984 in karambolirano šasi-jo in karoserijo za R 4, prodam. Franc Lužar, Mačkovec 36, Novo mesto. (1341-MV-13)

JUGO 55, letnik junij 1984, prodam. Tel. 26-802. (ček-MV-13)

126 PGL, star 5 mesecev, ugodno prodam ali menjam za motokultivator. Tel. 27-792. (1326-MV-13)

JUGO 45, letnik 1985, prodam ali menjam za 126 P. Prodajni tudi BCS 127. Cena ugodna. Jože Bibič, Pišce 74, 68255 Pišce. (P11-34 MO)

FORD ESKORT, letnik 1972, prodam. Anton Gorenc, Dol. Brezovica 18, Šentjernej. (1370-MV-13)

LADO RIVO 1500, staro 9 mesecev, prodam za 47 M. Tel. dopoldne 26-080. (P13-38 MO)

Z 750, letnik 1983, prodam. Cena po dogovoru. Prodajni tudi 4 t sena in električni bojler (100 l). Marjan Praznik, Pristavica 4, Šentjernej. (P13-40 MO)

ASCONO 1.2 S, letnik 1977/12, prodam. Tel. (0608) 32-032. (P13-45 MO)

LADO 1200, letnik 1984 — novem-ber, prodam. Stefan Bobnar, Suhor 11, Dolenjske Toplice, tel. 65-508. (P13-47 MO)

OPEL KADET 1.3, letnik 1985/11, prodam. Tel. (0608) 33-659. (P13-48 MO)

LADO 1300 S rdeče barve, letnik 1987, ugodno prodam. Tel. 52-145 int. 260, dopoldne. (P13-49 MO)

126 PGL, star 15 mesecev, 6.000 km, prodam. Tel. 26-252. (P13-50 MO)

ZETOR 25 s koso ter JUGO 45, letnik 1984, prodam. Pavlič, Loka 15, Šentjernej. (P13-51 MO)

CITROENS, letnik 1980, karamboliran, prodam cel ali po delih. Tel. (068) 24-909. (P13-52 MO)

ZASTAVO 101, letnik 1986, prodam. Jože Ambrožič, Dol. Kamence 88, Novo mesto. (1377-MV-13)

126 P, letnik 1980, in 126 P, letnik 1983, prodam. Cena ugodna. Igor Lenčič, Tomaževa vas 38, 68275 Škocjan. (1389-MV-13)

126 PGL, letnik oktober 1987, prodam. Jožica Rozman, Štranga 4, Mirna Peč. (1387-MV-13)

SKODO 105 L, letnik avgust 1986, ugodno prodam. Tel. (061) 483-297 po 14. uri. (1390-MV-13)

Z 128, letnik 1984, dobro ohranjen, prodam. Jože Vovko, Velike Poljane 10, Škocjan. (1391-MV-13)

126 P, december 1981, in VISO RE ugodno prodam. Tomaž Barborič, Mačkovec 9, Novo mesto. (1394-MV-13)

Z 128, april 1986, 30.000 km, prodam. Tel. (068) 27-751. (1395-MV-13)

Z 101 (jugo 1.1 GX), letnik 1987, in nov motor APN 65 prodam. Ivan Sušteršič, Gor. Lakovnice 6, Novo mesto. (1396-MV-13)

Z 101 C, letnik 1981, in Z 850 prodam. Tel. 44-939. (1401-MV-13)

SAAB 96, vozno, registriran, prodam. Tel. 56-361. Zlatko Gregorič, Semeč. (1402-MV-13)

KARAMBOLIRAN R 4, letnik 1988, prodam. Ogljed popoldne od 16. ure dalje. Pod Trško goro 59, Novo mesto, tel. 25-503. (P13-85MO)

VISO 11 RE, letnik 1986, in DYANO, registrirano do marca 1990, prodam. Tel. 84-846. (P13-86MO)

RENAULT 5 SL, star eno leto, prodam. Tel. (068) 24-979. (1381-MV-13)

JUGO 45 A, letnik 1986, prodam. Tel. 24-651. (1382-MV-13)

GOLF JGL DIESEL, S paket, letnik 1984, rdeče barve, prodam. Dušan Kovačič, Groblje 4, Novo mesto. (1383-MV-13)

126 P, letnik 1986, prodam. Tel. 22-388. (1385-MV-13)

OPEL CORSA, star tri leta, prodam. Jože Lužar, Škocjan 72. (1379-MV-13)

GOLF JX DIESEL, september 1986, prodam. Tel. 23-979. (P13-69MO)

LADO KARAVAN, rdeče barve, staro 7 mesecev, prodam. Tel. 44-704. (P13-71MO)

OPEL REKORD diesel, letnik 1973, prodam ali menjam za manjšo vozilo. Tel. (0608) 77-169. (P13-72MO)

Z 101 mediteran, letnik 1979, prodam. Tel. 47-286. (P13-73MO)

LADO STANDARD, letnik 1976, registrirana do konca leta, v dobrem stanju, prodam. Branko Hribar, Rudarska 21, Senovo, tel. 79-852. (P13-75MO)

GOLF JGL, letnik 1981, prodam. Tel. 42-086. (P13-76MO)

R 4 GTL, letnik 1981, 81.000 km, ohranjen, prodam. Tel. (0608) 31-646. (P13-77MO)

LADO SAMARO 1300, april 1987, garazirano, prodam za 55 M. Tel. (068) 51-135 po 15. uri. (P13-80MO)

JUGO, letnik 1986/87, plug za TV, prodam. Savšek, tel. 49-596. (P13-81MO)

OPEL KADET LS, letnik avgust 1986, zelo dobro ohranjen, prodam. Janko Petan, Globoko 58, Globoko. (P13-61MO)

Z 101 GTL 55, letnik 1986, prva registracija januarja 1987, prodam. Čigonja, Ragovska 9, Novo mesto, tel. 26-329. (P13-62MO)

OPEL KADET, letnik 1978/79, prodam. Tel. 84-637. (P13-63MO)

TOMOS M 14 in spalnico Brest, staro 6 mesecev, prodam. Tel. 52-343. (P13-64MO)

VISO KLUB, letnik 1982, in 126 P, letnik 1984, prodam. Tel. 26-581. (1364-MV-13)

R 4, letnik 1976, registriran, prodam. Tel. 26-322. (1365-MV-13)

Z 126 P, letnik 1984, in kovinsko cisterno za kurilno olje (2500 l), prodam. Tel. 49-107 ali 49-137. (P13-59MO)

VESPO 125 in JEEP (vilas) prodam. Jože Benčič, Šmarješke Toplice 174. (1404-MV-13)

Z 101 GT 55, letnik december 1983, ugodno prodam. Tel. 24-026. (P13-88MO)

JUGO 45, letnik 1986, in AUDI 80, letnik 1974, prodam. Bogdan Kic, Muha-ber 2, Novo mesto. (1370-MV-13)

JUGO 45 A, letnik 1986, prodam. Jože Bevc, Dol. Dobrava 10, Trebnje. (1325-MV-13)

Z 101 GT, letnik 1985, in 100 komadov kostanjevih stebričkov za vinograd prodam Miha Božič, Velike Brusnice 99 a. (1324-MV-13)

SKODO 100 L, registrirano do januarja 1990, prodam. Tel. 65-261, popoldne. (1323-MV-13)

126 P, letnik 1981, prodam. Tel. 25-263, popoldne. (1349-MV-13)

SKODO 1200 L, letnik 1980, prodam. Franc Krašovec, Stara Bučka 13, Škocjan. (1351-MV-13)

R 4 GTL, letnik 1986, prodam. Tel. (0608) 88-821. Miroslav Markovič, Krmelj 94. (1352-MV-13)

JUGO 45 AX, temno rdeč, star eno leto in 5 mesecev, prodam. Tel. (068) 27-335 vsak dan po 15. uri razen sobote in nedelje. (1355-MV-13)

LADO 1300, letnik avgust 1983, prodam. Tel. 23-686 int. 205, dopoldne. J. Radman, Žaluka 54 a, Ribnik. (1354-MV-13)

JAWO 350, neregistrirano, prodam. Tel. 20-425. (1356-MV-13)

PRODAM ZASTAVO 128, letnik 1986, Markovič, V Brezov log 43.

JUGO 55, letnik 1985, prodam. Mojca Ambrožič, Lutsko selo 38, Otočec. (P13-25MO)

JUGO KORAL 55, star 8 mesecev, prodam za 3,6 M. Tel. (0608) 81-818. (P13-28MO)

Z 128, letnik 1989, prodam. Stane Vodopivec, Ostrog 30, Šentjernej. (P13-29MO)

Z 101 GTL, letnik 1983, prevoženih 49.000 km, prodam. Tel. (0608) 32-218. (P13-30MO)

LADO 1200, letnik 1987, prodam. Tel. 44-268. (P13-31MO)

Z 128, december 1986, nujno prodam. Petan, Potok 47, Straža. (P13-36MO)

prodam

SUHE HRASTOVE PLOHE (1 m³) prodam. Kranjc, Hinje 36, 68362 Hinje. (1309-PR-13)

FREZAR, namenski, dvovretenski, kombiniran (frezar + krožna žaga) za izdelovanje modelno zaščitene lesene igrače prodam. Informacije zvečer na tel. (061) 552-483. (P13-20MO)

KORUZO v storžih in seno prodam. Slavko Pene, Veliki Slatnik 24, Novo mesto. (1312-PR-13)

BARVNI TELEVIZOR, ekran 51, prodam. Tel. 25-382. (1302-PR-13)

APARAT za avtogeno varjenje (komplet) ter zastavo 101, letnik 1976, prodam. Petrinčič, Gor. Prekopa 26, Kostanjevica. (1304-PR-13)

VEČ ton kvalitetnega sena, prevetrovalno sušeno, prodam po ugodni ceni. Anton Kržič, Hrastovica 7, Mokronog, tel. (068) 49-705. (1288-PR-13)

PRODAM 600 — 700 kg pocinkane žice Ø 4 mm — MEHKA 40% ceneje od maloprodajne cene. Informacije na tel. (064) 84-489. (1300-PR-13)

PRODAMO betonski mešalec, dve trajnožareči peči, deske, smrekove in hrastove, Rihard Zamida, Občice 9, Dolenjske Toplice. (1315-PR-13)

PRODAM barvni televizor, kombinirani in skorje za motor, otroški voziček ter posteljo z jogijem. Tel. 23-6

Minila je zima in tu je pomlad,
že spet smo med triami,
kjer zastal je tvoj trudni korak.
Mama, kako te pogrešamo!

V SPOMIN

28. marca je minilo žalostno leto, odkar nas je nepričakovano zapustila dobra žena, mama, hčerka, stara mama in sestra

TONČKA GORIŠEK

iz Dol. Brezovice, Šentjernej

Iskrena hvala vsem, ki se je spominjate in ji prinašate cvetje in sveče na grob.

Vsi njeni

Srce je dalo vse, kar je imelo,
nobene bilke zase ni poželo.

V SPOMIN

3. aprila bo minilo žalostno leto, odkar nas je zapustila ljuba mama

FRANCKA JEVNIKAR

iz Mokronoga

Hvala vsem, ki jo hranite v srcu in lepem spominu.

Vsi njeni

Skrb, delo in trpljenje — tvoje je bilo življenje. Bolečine si prestala, zdaj boš v grobu mirno spala.

ZAHVALA

V 97. letu nas je zapustila naša draga mama in stara mama

MARIJA KERIN

roj. Mirt

iz Apnenika pri Velikem Trnu

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom in znancem za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje ter vsem, ki so jo pospremili na zadnji poti. Hvala gospodu župniku za opravljen obred.

Žalujoci: sin Ivan, hčerke: Terezija, Alojzija, Marija, Štefka in Ema z družinami

ZAHVALA

V 61. letu nas je nepričakovano zapustila naša draga žena, mama, stara mama in teta

VALERIJA PIH

Loke 1, Straža

Ob boleči izgubi se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in vaščanom, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojnico spremenili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi Opekarni Zalog, KZ Krka DSSS, Rajku Krenu za pomoč, pevcem ter župniku pa za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

Veliko si garal,
veliko si bolan prestal,
nihče si mislil ni, da nas tako hitro boš zapustil ti.

ZAHVALA

V neozdravljivi bolezni nas je v 48. letu zapustil naš dragi oče, mož, stric in brat

JOŽE URBANČIČ

iz Zafare 10 pri Žužemberku

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki so nam v teh žalostnih urah močno stali ob strani in nam globoko iz src izrekli sožalje. Posebna zahvala DO Novoles-tozd TSP za pomoč pri organizaciji pogreba, za prelepi govor in darovano cvetje, DO Iskra Žužemberk za darovano cvetje in pomoč, pevcem ter župniku pa za lepo opravljen obred. Hvala vsem, ki ste pokojnega še zadnjikrat obiskali in pospremili na njivo počitka.

Žalujoci: žena Pepca, sin Jože, mama, brat Stane in Alojz z družino ter ostalo sorodstvo

V SPOMIN

1. aprila bo minilo žalostno leto, odkar me je zapustil ljubi mož

JOŽE ŠTIRN

s Škrjanč 8, Mirna

Prisrčno se zahvaljujem vsem, ki vam spomin nanj ni zbledel.

Žaluoja žena Ivanka

Bolečino in trpljenje si prestal,
zdaj boš v grobu mirno spal.

ZAHVALA

V 74. letu nas je za vedno zapustil dragi mož, ata, stari ata, brat in stric

IVAN GLUŠIČ

iz Sp. Mladetič 5

Iskreno se zahvaljujemo osebju pljučnega oddelka bolnišnice Novo mesto ter zdravniku Groboljšku za lajšanje bolečin, vsem sorodnikom, znancem, kolektivu Metalne Krmelj za izrečeno sožalje in podarjene vence. Posebna hvala sosedom Jontezovim in govorniku Jamšku za poslovljne besede. Prisrčna hvala gospodu župniku za lepo opravljeni obred ter vsem, ki ste pokojnika spremenili k zadnjemu počitku!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je v 65. letu zapustil naš ljubljni mož, oče, dedek, brat, svak in nečak

AVGUŠTIN ŠTEFANIČ

s Primostka št. 13

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali in nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Naša zahvala tudi osebju ZD Metlika, TDB Novo mesto, M-KZ Črnomelj, DP Metlika, gasilskemu društvu Primostek in Dobravice, ZB in društvu upokojencev Gradac. Posebej se zahvaljujemo sosedu Jožetu Mucu za poslovljne besede, pevcem za pesmi slovesa in gospodu župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

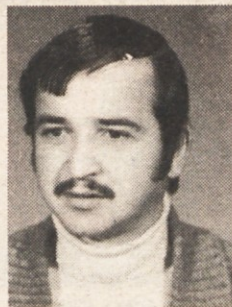
V 68. letu nas je nepričakovano zapustil dragi mož, oče in stari oče, brat, stric in tast

FRANC ZUPANČIČ

iz Črnomlja

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom in sosedom za posebično pomoč, kakor tudi vsem gasilcem, godbi na pihala, ZZB Črnomelj, društvu upokojencev, članu organizacije medvojne VOS-a, vsem drugim govornikom in zastavonošem ter tov. Enici Škof. Zahvaljujemo se tudi DO GOK TOZD Komunala, Iskri Črnomelj in INTEGRAL TOZD promet in delavnice.

Žalujoci: žena Ema, hčerka Alenka z družino, sin Stane z ženo, sestra Angelca z družino in ostalo sorodstvo

V SPOMIN

31. marca mineva žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi sin, mož, oče, brat in stric

LOJZE ŽUPEVEC

Žabja vas 16

Hvala vsem, ki se ga še spominjate

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga žena, mama in stara mama

ELIZABETA ŠTEFANIČ

iz Orehovca pri Kostanjevici

Ob boleči izgubi se najlepše zahvaljujemo sorodnikom, znancem, prijateljem, sosedom in vaščanom za nesebično pomoč v težkih trenutkih, za izraženo sožalje, darovane vence in cvetje ter denarno pomoč. Posebna zahvala družinam Kraševcem in Štokar, Novolesu-tozd Lipa Kostanjevica, papirni galanteriji Statut iz Gorice za podarjene vence, gospodu župniku za lepo opravljeni obred ter vsem za številno in spoštljivo slovo od pokojnice. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Žalujoci: mož Janez, sin Ivan z družino, hčerka Marjana z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je zapustila draga mama, sestra, stara mama, tašča, prababica in teta

JOŽEFA MEŽAN

iz Dolge vasi pri Kočevju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, kolektivu DSSS GG Kočevje za darovano cvetje in izrečeno sožalje. Posebna zahvala Domu starejših občanov Kočevje in strežnemu osebju za skrb in nego med boleznijo. Lepa hvala tudi nonetu ROG iz Željn in gospodu župniku za opravljen obred.

Žalujoci: vsi njeni

A v srcu mojem veselja ni,
ker tebe, sinko, ni.
Zaman te iščejo oči, zaman te kličem:
»Sinko, kje si?«

ZAHVALA

V 40. letu je tragično preminil dragi sin, brat in stric

JOŽKO VEHAR

iz Smolenje vasi 5

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem, posebno sosedom Saškovič, Brulčevim in Vranišičevim za pomoč. Hvala vsem, ki ste mu darovali vence in cvetje. Posebno se zahvaljujemo UKC — opekilski oddelku, celotnemu osebju za nego in skrb ter patru za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: mama Marija, brat Marjan z družino, sestra Zdenka s sinom Davidom in ostalo sorodstvo

V ZEMLJO IN DOM VLOŽILA STA VELIKO TRUDA,
ZATO NAJ VAMA BO PRAV LAHKA GRUDA.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragih staršev

ANTONA in JOŽEFE KOVAČIČ

z Velikega Cirknika pri Šentjanžu

se zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam pomagali in darovali cvetje. Posebno se zahvaljujemo TOZD Metalna Krmelj, Lekarni Kranj ter duhovnikom za opravljeni obred.

Žalujoci: sin Zvonko, hčerki Marinka in Olga z družinama

KAMILA VOLČANŠEK

Akadska slikarka Kamila Volčanšek živi kot svobodna umetnica v Ljubljani, vendar je v srcu ostala Brežičanka in ni pretrgala vezi z domom, s prijatelji iz otroštva in gimnazijskih let. Talent je podelovala po očetu, ki je bil tudi slikar. Ona sama je začela želelo po likovnem ustvarjanju kot gimnazijka.

Toda to je bilo premalo, zato je prišla na sprejemni izpit za akademijo neopripravljen. Do takrat ni slikala ne portreta ne človeške figure in doživela je svoj prvi poraz. Odnehalo kljub vsemu ni. Poskusila je vnovič in uspelo ji je. Pogum za drugo preizkušnjo ji je vlil slikar Kostja Gamnik, ki je takrat končeval študij in postal njen življenjski sopotnik.

Kamila je še pred diplomsko ilustrirala Cicibana. Tedaj so pri Mladinski knjigi zaslužili njeno nadarjenost in smisel za umetniško ilustracijo in je niso več izpustili iz oči. Tako je v zadnjih dveh desetletjih ilustrirala nad dvajset knjig, večinoma pravljic. Z izvrstnim upodabljanjem pravljicega sveta se je prebila prav na vrh tovrstnega usvajanja pri nas. Knjigo doživlja kot celoto in z ilustracijo poskuša povedati bralcu več kot besedilo. Pri delu je slikarka zelo temeljita in studiozna. Ilustracijo da iz rok šele potem, ko je sama zadovoljna z njo.

Nepopolnih izdelkov ne mara in tudi klišejev ne, zato nikoli ne slika »levo« roko. Če bi delala tako, si zagotovo ne bi ustvarila zaupanja, ki ga danes uživa pri založbah. Povzpela se je tako visoko, da si knjige, ki jih ilustrira, lahko sama izbira.

Slikarko so od nekdaj navduševali pravljice in pri branju teh je vedno uživala. Njena domišljija tedaj razprostre svoja krila, vendar jo zna o pravem času obrzdati, da zadrži povezavo z besedilom. Pravljico, ki jo ilustrira, prebere tudi po stokrat, ob tem pa do podrobnosti naštudira dobo in geografsko okolje, v katero je postavljena. Iz tisočih vtisov nato izoblikuje svoj umetniški koncept, s katerim se zna približati otroškemu doživljanju. Domišljiski svet slika mavričnih barvah, polnem radosti nad življenjem. Njene barve so vesele in samosvoje v kombinacijah, ki jih prejšnje čase nismo bili vajeni.

Slikarka se je z velikim uspehom lotila tudi svoje prve gledališke scene in kostumografije. Ustvarila ju je za balet o Turjaški Rozamundi, ki so nam ga predvajali na ljubljanski televiziji. Zasnovala je nad 60 kostumov, za katere je dobila veliko pohval in za scenografijo prav tako. Prešernovo romanco je fantazijsko prepsnila v likovni jezik tudi v knjigi Turjaška Rozamunda in jo tako približala otrokom. Knjiga z značilno simbiozo moderne in preteklega v ilustraciji sodi med njene uspešnice.

V Brežicah Kamila prav zdaj drugič razstavlja. Po petih letih je občinstvo domačega mesta prijetno presenetilo z novostmi in čeprav jih nekateri poznajo iz knjig, je pogled na izvirne slike nekaj povsem drugega. Barve drugače žarijo kot v tisku. Sicer pa misli slikarka, da jo Brežičani najbrž slabo poznajo, če sodi po tem, da zelo poredko zasledi svoje knjige v izložbi tamkajšnje knjižarne.

J. TEPPEY

Več udobja v Termah na Čatežu

Hotel Zdraviliški dom so prenovili — Podvojen devizni izkupiček?

ČATEŠKE TOPLICE — V zdravilišču vsako leto več naredijo za kakovost, za prijetnejše počutje gostov, saj je to edini način, s katerim lahko privabijo predvsem več tujcev. Prihajajočo sezono so dočakali s prenovljenim hotelom Zdraviliški dom. Odrli so ga v soboto, 25. marca.

Prej kot v poldrugem mesecu so na novo uredili prenočitveni del s 106 ležišči v 59 sobah, s klubskim prostorom in recepcijo. V pritličju so izboljšali tudi bolnišnični oddelek z nepokretne bolnike ter pripadajočo zdravniško ordinacijo.

PRESTAVLJENA PRIREDITEV

NOVO MESTO — Pisali smo že o kulturnoglasbeni prireditvi »Boš videl, kaj dela Dolenjci«, ki je bila najavljena za 15. april in na kateri naj bi nastopili številni znani ljudski godci, pevci in ansambli. Organizacijski odbor pri Dolenjski turistični zvezi pa nas je obvestil, da prireditev zaradi tehničnih razlogov to pomlad ne more izpeljati in jo bo izpeljal brčaz zadnjo soboto v oktobru. Za tolažbo ljubiteljem tovrstne glasbe pa naj dodamo, da bosta v soboto, 8. aprila, v restavraciji hotela Otočec nastopila priljubljeni kranjski ansambel Rž in imenitni pevec in citraš iz Logarske doline Karli Gradišnik. (dv)

SALAMIADA V KANDIJI

NOVO MESTO — Po uspešni sevniki salamiadi bo podobna tovrstna prireditev še 6. in 7. aprila v novomeškem hotelu Kandija. Zato naprošajo organizatorji vse zainteresirane, izdelovalce trajnih mesnih izdelkov, naj te prinesejo do četrtega, 6. aprila, do 15. ure v recepcijo hotela Kandija, Zagrebška 2. Vsak izdelek naj bo zavrt, v zaprti kuverti pa naj pustijo svoj priimek, ime in naslov. Komisija bo izdelke ocenila v četrtek zvečer, v petek zvečer pa bo razglasitev rezultatov.

RAZTEGLJIVE RIBIŠKE CENE

KOČEVJE — Naša stabilizacijska prizadevanja so nas pripeljala tako daleč, da celo ribiči letos prvič nimajo več enakih cen za ribolovne dovolilnice v vsem letošnjem letu. Tako bo ribič, ki bo kupil letno ribolovno dovolilnico za Kolpo, do 31. marca plačal zanj 45.000 din, med 1. aprilom in 31. majem bo treba za dovolilnico odšteti 65.000 din, po 1. juniju pa celo 85.000 din.

Za to prenovilo so Terme plačale Lesnini in njenim kooperantom 1,6 milijarde dinarjev. Kolektiv je k temu prispeval 150 milijonov dinarjev v delu in materialu. Z ob časa načrtja tudi gostinski in zdravstveni del doma. Ta dva bosta na vrsti za prenovilo prihodnje leto. Zdraviliški dom je potreben osvežitve, saj stoji že od 1965. leta. Gostje bodo posledje deležni v njem nekaj več udobja, kar velja še posebej za bolnike, ki so vezani na posteljo in voziček. Dnevi jim bodo ob spremljanju televizijskega programa hitreje minevali. V sobah so zdaj tudi telefoni, da gostje niso več odrezani od sveta.

Terme prenavljajo objekte z lastnimi sredstvi in namenjajo za to velike vsote denarja. Konec minulega leta so sanirali

HIŠICE V STILU KMEČKIH DOMOV IZ OBSOTELJA — Pogled na dokončani del počitniškega naselja, ki ga Pionir Novo mesto gradi za prodajo na območju čateških Term. (foto: J. Teppey)

Kadice naravni spomenik

Ena največjih naravnih znamenitosti Slovenije

RIBNICA — V ribniški občini je v javni razpravi osnutek odloka o razglasitvi soteske Kadice za naravni spomenik. Soteska je nad Sodražico ob novospeljani cesti levo od vasi Podklanec in tudi levo od ceste Sodražica—Nova vas, gledano od smeri Sodražice, na vzhodnem robu Bloške planote in na nadmorski višini od okoli 600 do okoli 800 m.

Kadice so bile že v stari Jugoslaviji priljubljena izletniška točka. Slikovita dolina ima alpski značaj, v njej pa rastejo tudi nekatere posebne rastline. Skozi sotesko teče potok Matečja voda, pa tudi drugi krak soteske izpod Betonovega ima svoj potok. Na svoji strmi in kratki poti sta oba potoka izdolblja v kamnita tla mnoge okrogle vdolbine, podobne kadem, od tod tudi ime Kadice. Zaradi delovanja erozije pa so v pobočjih nad sotesko nastale dolomitne igle, in sicer tako, da je manj odporne kamenine v okolici odnesla voda. Najbolj znana taka igla je zaradi svoje značilne oblike dobila ime Škofek, pravijo pa ji tudi Matečja deklica.

pa bo zaradi tujih turistov odprt od 12. ure do osmih zvečer. »Šele ko bodo zasedeni vsi lokali in bo postalo bolj dostopno, bo mestno jedro polno živelo.« T. J.

ZBERITE POGUM! — Mnogo mladih fantov in deklet ima tiho željo postati maneken. Po lanskoletnem tečaju v Novem mestu je bilo to nekaterim že omogočeno, organizatorji pa vedo, da je na Dolenjskem še veliko mladih talentov, zato ponovno vabijo vse, ki imajo veselje do mode, glasbe, ritma in vsega lepega, da pridejo v nedeljo, 2. aprila, ob 14. uri v dom JLA v Novem mestu na avdicijo. Pogojev namenoma ne objavljajo, pridite vsi, ki si to želite. Izbrane bodo na tečaju vodili: Jože Vidrih — fante ter Janja Kumer in Nataša Ameršek — dekleta in otroke, sodelovanje pa je že obljubila tudi prva dama slovenskih manekenk Nina Gazibara. Organizatorji avdicije in tečaja iz novomeškega doma JLA in Reklam studia vabijo: »Zberite pogum, svet mode morda pričakuje ravno vas! Na sliki: Izmed najboljših z lanskoletnega tečaja so v metliški Beti za revije na Istrski obali izbrali (z leve) Zdenko Kirn, Melko Štamfelj, Nataša Ameršek, Janjo Kumer in Igorja Brulca in z njihovimi solidnimi nastopi uspešno prodali kolekcijo pomlad poletje 89. (Foto: M. K.)

notranji bazen, predtem pa so prenovili in dogradili filtrsko postajo za zunanje bazene. Prvi gostje prihajajo ta čas v novo naselje počitniških hišic, ki jih Pionir gradi za trg. V njih bo 216 apartmajev, v novem kampusu prve kategorije pa je prostora za 800 turistov.

Prenovljeni Zdraviliški dom namenjavajo napolniti pretežno s tujimi gosti in tako nadoknaditi 50-odstotni izpad pacientov, katerim omogočajo bivanje v Toplicah zdravstvene skupnosti.

J. T.

NEIZKORIŠČENO JEZERO

KOČEVJE, RUDNIK — Že precej let je, odkar je dobilo Kočevje na dnevnem kopu nekdanjega rudnika rjavega premoga jezero. Narejenih je bilo že nekaj načrtov, kako bi ga izkoristili za turistično-rekreativne namene, predvsem pa, kako bi uredili njegovo obrežje in okolico ter kakšne objekte naj bi tu postavili. Narejenega pa še vedno ni nič, ker je takratnemu nosilcu razvoja območja Jezera, podjetju Oprema, začela trda presti in mu je zmanjkalo denarja. Zaradi dragine, predvsem v obmorskih letoviščin in drugih turističnih krajih, pa tudi zaradi vedno dražjega bencina itd. bi prišli našim občanom zelo prav turistično-rekreativni objekti v občini, predvsem pa še ob bližnjem rudniškem jezeru. Če teh ni zmožna urediti nobena družbena organizacija, naj bi ureditev prepustili podjetnemu zasebniku ali celo več zasebnikom, morda kar po načelu akcije »Iščemo dobrega gospodarja«. V. DRAGOŠ

Domačija kot svet v pravljici

Konjiček Ivana Mikičiča iz Jakovine

JAKOVINI PRI PRELOKI — Jakovini, zaselek z le štirimi stanovaljskimi hišami na pečini nad Kolpo, bi bili gotovo povsem običajna belokranjska vasica, če ne bi v njih živel Ivan Mikičič. Ta 80-letni mož ji je dal svojevrsten pečat. Kot sam pove, je na svojem dvorišču postavil kar 18 stavb; hiše, gospodarska poslopja, brunarice in celo kapelico. Veliko tega je zgradil povsem sam.

Na prvi pogled je Mikičičeva domačija kot pravljичen svet. Vse je v lesu, ograjeno, pobarvano. »Najraje delam iz lesa, čeprav sem v svojem življenju opravljal dela vrste obrtnikov. Bil sem tesar, sodar, mizar, zidar, kovač, žgal sem apno, šel sem se celo brivca. Da pa sem se naučil vseh teh del, je bila zaslužna predvsem mati, ki me je vedno, kadar je prišel v vas kakšen mojster, podila, naj grem gledat, kako dela. Učil sem se zelo hitro in tako sem kmalu začel tudi na našem dvorišču postavljati poslopja. Sam sem pekel zidno opeko. Po različnem materialu, barvo, okenska stekla sem hodil peš v Karlovec. Vse, kar sem naredil, sem delal z dobro voljo. Prepričan sem, da drugače ne bi uspel.« pove zgovorni Ivan. Ob tem pristavi, da ima v glavi še veliko načrtov, le moči mu več ne dopuščajo toliko kot nekdaj.

M. B.-J.

KADILCE PIPE VABIJO V ZAGREB

ZAGREB — Prvi jugoslovanski klub kadilcev pipe »Zagreb« je letos gostitelj šestega odprtega prvenstva Jugoslavije v dolgem kajenju. Minulo leto je bilo tekmovalje v Mokricah. Organizatorji so bili zelo veseli odziva 20 kadilcev iz Dolenjske in Posavja, zato se tudi tokrat pričajo za udeležbo. Prvenstvo bo 16. aprila v hotelu Panorama v Zagrebu. Pričelo se bo ob 10.30. Prijave sprejemajo v hotelu isti dan do desete ure. Sodelujejo lahko polnoletni jugoslovanski državljani in tujci obeh spolov. Prvenstvo ima sedem disciplin. Pokroviteljica prvenstva je firma Pierre Cardin-Astra Zagreb. Vse obiskovalce prvenstva vabijo organizatorji na degustacijo tobaka, znamke Pierre Cardin. Do zdaj je napovedalo udeležbo 17 mest iz Jugoslavije in Nemčije. Gledalci in tekmovalci si bodo lahko ogledali tudi razstavo izdelovalcev pip, tobaka in pribora za kajenje iz Jugoslavije, Italije, Francije in Švice.

SEJEM MALIH ŽIVALI

NOVO MESTO — V nedeljo, 2. aprila, bo od 9. do 12. ure pred novomeško športno dvorano sejem malih živali. Vabljeni kupci in prodajalci.

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek popoldan, med 19. in 20. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.

Ivan Budič

ŠE JE ČAS, da naročite ENODNEVNE PIŠČANCE, bele, rjave in grahaste. Naročila sprejemamo vsak dan na naslov: VALILNICA HUFMEK, Irča vas 18, Novo mesto, tel. (068) 24-496.

kozerija

ATE, KDO PA PRI NAS ŠE DELA?

Mali sedi pred televizijskim sprejemnikom in tečnari:
— Ate, pogledj miting.
— Vidim, ja.
— Kaj pa kričijo?
— Hočemo orožje! Zahtevamo spremembe! Preidite od besed k dejanjem! Pa še.
— Veliko ljudi je na trgu, kajne?
— Nekaj stoitsoč.
— So že dolgo tu?
— Osemnajst ur.
— Ate, zdaj kažejo pa sestanek.

O čem se pogovarjajo strici?
— O izhodu iz krize.
— Kaj je to kriza?
— Teško stanje. Najlažje boš razumel, če ti povem, da ni denarja. Dinarčkov nimajo niti delavci niti država.
— Aha, to je revščina.
— Nekaj takšnega.
— Pogledj, ta množica ljudi pa proslavlja.
— Odkrili so spomenik naši slavni preteklosti, pa se malo veselijo.

selijo.
— Najmanj sto jih je, kajne?
— Slabo ocenjuješ množico. Stavim, da jih je šestdeset tisoč.
— Toliko? Glej, glej, spet sestanek.
— Da ne boš spraševal: govorijo o mednarodnih odnosih, ki so se zelo poslabšali.
— Od kod pa so vsi ti ljudje?
— Iz vsch republik in pokrajin.
— Pa bo po tem pogovoru kaj boljše?

V najboljšem primeru lahko pričakuješ nov sestanek.
— Nekaj mi je čudnega, ate.
— Reci.
— Sestanki, mitingi, proslave, seje, kongresi, konference, shodi, protestna zborovanja, simpoziji...
— Kar veliko si našel tega.
— Pa veš, kaj me zanima? Kdo v tej državi sploh dela.

TONI GAŠPERIČ

Glasujem za:
Moj naslov:

Kupone pošiljajte na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

TOP LESTVICA DOLENJSKEGA LISTA

Top lestvico sestavljajo v uredništvu radia Glas Ljubljane in teleteksta ljubljanske televizije. Po valovih Studia D jo lahko slišite vsako soboto ob 11. uri, preberete pa vsak četrtek v Dolenjskem listu.

- (3) The living years MIKE & THE MECHANICS
- (5) Moja punca ima črno muco JANI KOVAČIČ & JE BENT
- (1) Dirty boulevard LOU REED
- (7) What I am E. BRICKELL & NEW BOHEMIANS
- (8) Krug sreče EKATERINA VELIKA
- (2) After the war GARY MOORE
- (9) Paradise city GUN AND ROSES
- (4) It's only love SIMPLY RED
- () Rain and steam and speed THE MEN THEY COULDN'T HANG
- (6) The mercy seat NICK CAVE & THE BAND SEEDS

Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je nagrado Studia D ta teden dodelil CIRILU LAURIČU z Jesenic. Lestvica pa je takšna:

- (2) Vračam se COF
- (1) Lep spomin DOLENJCI
- (4) Ob Krki zeleni ANSAMBEL I. PUGLJA
- (6) Stisni se k meni FANTJE Z VSEH VETROV
- () Vince rumeno, čisto in sladko ANSAMBEL M. STEGUJA
- (8) Fotograf RŽ
- (3) Srečujmo se! MEDIJSKI ODMEVI
- (9) Pesem za vaju LOJTRCA
- (8) Dolenjski muzikant HENČEK
- () Zapojmo vsi RUBINI

Predlog za prihodnji teden: Veseljak KARLI GRADIŠNIK.